

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

APPLICATION OF THE BUDDHIST PRINCIPLE OF IDDHIPADA 4
AFFECTING THE ACADEMIC EXCELLENCE IN SCHOOLS
UNDER TRAT PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE

วิทยานิพนธ์

ของ

ชนพงษ์ เขมาคม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มกราคม 2568

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

APPLICATION OF THE BUDDHIST PRINCIPLE OF IDDHIPADA 4

AFFECTING THE ACADEMIC EXCELLENCE IN SCHOOLS

UNDER TRAT PRIMARY EDUCATIONAL

SERVICE AREA OFFICE

วิทยานิพนธ์

ของ

ธนพงษ์ เขมาคม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มกราคม 2568

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

เรื่อง

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

Application of the Buddhist Principle of Iddhipada 4 Affecting the Academic Excellence
in Schools under Trat Primary Educational Service Area Office

ชนพงษ์ เขมาคม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ วัฒนนะ)

ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(อาจารย์ ดร. วิวัฒน์ บุญลอย)

กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(อาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง)

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณบดีคณะครุศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิวัฒน์ เพชรศรี)

วันที่ 10 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568

นายชนพงษ์ เขมมาคม. (2568). การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร.วิยุตติ บุญลอย

ประธานกรรมการ

กศ.ค. (การบริหารและการจัดการการศึกษา)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล

กรรมการ

ปร.ค. (พัฒนศึกษา)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด 2) ศึกษาระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้
หลักอิทธิบาท 4 กับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตราด และ 4) สร้างสมการพยากรณ์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพ
งานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เป็นการวิจัย
เชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ซึ่งเป็นกลุ่ม
ตัวอย่างที่สะท้อนผลของการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 291 คน
กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน
โดยใช้อำเภอที่ตั้งสถานศึกษาเป็นชั้นการแบ่ง จากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ 1) แบบสอบถามระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 มีค่าความเชื่อมั่น
เท่ากับ 0.92 2) แบบสอบถามระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ
0.85 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4
โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.10, S.D. = 0.31) 2) คุณภาพงานวิชาการของ
สถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.06, S.D. = 0.32) 3) ความสัมพันธ์ระหว่าง
การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กัน

ทางบวกในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.59$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สามารถพยากรณ์ได้ ร้อยละ 35 และสามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = 1.93^{**} + 0.52^{**}X$ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}_y = 0.59^{**} Z_x$

คำสำคัญ : หลักอิทธิบาท 4, คุณภาพงานวิชาการ, สถานศึกษา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Thanaphong Khemakhom. (2025). **Application of the Buddhist Principle of Iddhipada 4 Affecting the Academic Excellence in Schools under Trat Primary Educational Service Area Office.** Thesis M. Ed. (Educational Administration). Chanthaburi Rambhai Barni Rajabhat University.

Thesis Advisors

Dr. Waiwoot Boonloy	Chairman
Ed.D. (Educational Administration and Management)	
Assistant Professor Dr.Theerangkoon Warabamrungskul	Member
Ph.D. (Development Education)	

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the level of application of the Buddhist principle of Iddhipada 4 in schools under the Trat Primary Education Area Office, 2) study the level of quality of academic work in these schools, 3) study the relationship between the application of the Buddhist principle of Iddhipada 4 and the quality of academic work of the in these schools, and 4) create a prediction equation for the application of the Buddhist principle of Iddhipada 4 affecting the quality of academic work of the in these schools. The sample was a group of 291 teachers in schools under Trat Primary Education Area Office. This is a sample that reflects the results of application of the Buddhist principle of Iddhipada 4 in schools of school administrators. Proportional stratified randomization was used, using the district where the school was located as the division class, and then sampling the sample by the simple random method. The tool used in the research was a questionnaire. It was characterized by a 5-level estimation scale, and was divided into 2 parts: 1) a questionnaire on the level of application of the Buddhist principle of Iddhipada 4 with a confidence value of 0.92, 2) a questionnaire on the level of academic quality of the educational institutions with a confidence value of 0.85. The statistics used in the data analysis were: percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficients and simple regression analysis.

The results showed that: 1) the level of application of the Buddhist principle of Iddhipada 4 in the whole and in each aspect was high ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.31), 2) the quality of

academic work of the institution as a whole and in each aspect was very high ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.32), and 3) the relationship between the application of the Buddhist principle of Iddhipada 4 and the quality of academic work of the educational institution had a moderately positive correlation ($r_{xy} = 0.59$) which was statistically significant at the level of .01, and 4) the application of the Buddhist principle of Iddhipada 4 affecting the quality of academic work of the educational institution can be predicted with an accuracy of 35% and the prediction equation in the form of raw score was: $\hat{Y} = 1.93^{**} + 0.52^{**}X$ and the prediction equation in the form of standard score was: $\hat{Z}_y = 0.59^{**} Z_x$.

Keywords : Iddhipada 4 Principle, Academic Excellence, Schools

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร. วัลลภ บุญลอย ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชีรังกูร วรบำรุงกุล กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ติดตามตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ตลอดเวลา รวมถึงคณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีทุกท่าน ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ วัฒนะ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบแนะนำแก้ไขแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา นิยมภา อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา นางชลธิชา อนันต์นารี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองคันทรัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด นางสาวชนุดพร กะไชยวงษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจัดสรร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด นางมาลิน จิตนาวสาร ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด นางสาวศิวาวรรณ ดวงภา ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนอนุบาลตราด ตลอดจนขอขอบพระคุณครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี รวมทั้งบุคคลอื่น ๆ ที่ได้ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดามารดาของผู้วิจัยที่ได้ให้กำลังใจและสนับสนุนมาโดยตลอด อีกทั้งบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และประสบการณ์ที่ดีให้แก่ผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ธนพงษ์ เขมมาคม

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
	ประโยชน์ของการวิจัย.....	4
	ขอบเขตในการวิจัย.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
	สมมุติฐานในการวิจัย.....	9
2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4	11
	ความหมายของอิทธิบาท 4.....	11
	ความสำคัญของอิทธิบาท 4.....	12
	องค์ประกอบของอิทธิบาท 4.....	14
	การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4	17
	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา.....	27
	ความหมายของงานวิชาการ.....	27
	ความสำคัญของงานวิชาการ.....	28
	ขอบข่ายของงานวิชาการ.....	30
	คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา.....	38
	บริบทสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด.....	58
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	62
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	62
	งานวิจัยในประเทศ.....	63

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีการดำเนินวิจัย..... 70 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง..... 70 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 71 การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 74 การวิเคราะห์ข้อมูล..... 74 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 75
4	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 77 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 77 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 78 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 78
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 96 วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 96 วิธีการดำเนินการวิจัย..... 96 สรุปผลการวิจัย..... 99 อภิปรายผล..... 100 ข้อเสนอแนะ..... 109
	บรรณานุกรม..... 111
	ภาคผนวก..... 120 ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ..... 121 ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย..... 123 ภาคผนวก ค แบบวัดเพื่อการวิจัย..... 148 ภาคผนวก ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม..... 157 ภาคผนวก จ ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม..... 169
	ประวัติย่อผู้วิจัย..... 174

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 การวิเคราะห์กิจกรรมของงานวิชาการ ในสถานศึกษา.....	34
2 ข้อมูลโรงเรียน ผู้บริหาร และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2566.....	59
3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามอำเภอที่ตั้งสถานศึกษา.....	71
4 ระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน.....	78
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านมีใจรัก จำแนกตามรายชื่อ.....	79
6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านพากเพียรทำ จำแนก ตามรายชื่อ.....	81
7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านจดจำจ้อจิด จำแนกตาม รายชื่อ.....	82
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านวินิจจัย จำแนกตามรายชื่อ.....	83
9 ระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน.....	85
10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามรายชื่อ.....	86
11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา จำแนกตามรายชื่อ.....	87

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดราราด ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา จำแนกตามรายชื่อ.....	89
13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดราราด ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอน ผลการเรียน จำแนกตามรายชื่อ.....	90
14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดราราด ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา จำแนกตามรายชื่อ.....	91
15 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับคุณภาพงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดราราด.....	92
16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดราราด.....	94
17 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดราราด.....	94
18 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดราราด.....	158
19 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดราราด.....	163
20 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามระดับการประยุกต์ใช้หลัก อิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดราราด.....	170
21 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามระดับคุณภาพงานวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดราราด.....	172

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 9

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความประพฤติ ความคิด และคุณธรรม ในตัวกลุ่มคน ประเทศชาติหรือสังคมใด ๆ ให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชน ในทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้น ก็จะมีประชากรที่มั่นคงของประเทศชาติ และสามารถพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้ โดยตลอด (กมลทิพย์ ไบเงิน. 2562 : 1) ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แข็งแรง ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม รวมทั้งวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยตลอด (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 3) นั้น ผู้ที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้เรียน นอกเหนือจากครูผู้สอน นั่นก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาและนำพาการศึกษาไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งผู้บริหารต้องบริหารจัดการหรือให้การดูแลงานหลายด้าน โดยใช้ความรู้และทักษะการบริหารงานที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพและบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง (พัชรราวลัย สังข์ศรี. 2561 : 1262) และจำเป็นต้องเป็นผู้มีคุณธรรมในการบริหารสถานศึกษา เพื่อนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับคุสุสภาที่ได้ออกข้อบังคับว่าด้วยวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านคุณธรรมจริยธรรมไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ก้าวให้ทันการเปลี่ยนแปลง ยึดระบอบคุณธรรมเป็นที่ตั้ง คือ มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรม โปร่งใส ไม่คอร์รัปชัน มีความอดทนอดกลั้น รับผิดชอบ เสียสละ และเป็นคนดีของสังคม เพราะคุณธรรมมีความสำคัญมาก ทำให้ผู้บริหารทุกระดับและทุกคนต้องมี โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาที่จะช่วยให้การบริหารงานในสถานศึกษานั้นเกิดความราบรื่นและบรรลุจุดมุ่งหมาย ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาขาดคุณธรรมก็จะทำให้เกิดการไม่ยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชา เกิดความไม่ศรัทธาขึ้นในตัวผู้บังคับบัญชา ซึ่งการบริหารนั้น จะต้องยึดกฎระเบียบของทางราชการ สิ่งเหล่านี้ เราสามารถพัฒนาได้ด้วยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพื่อเป็นบันไดสู่ความสำเร็จในการทำงาน (ธีระ รุญเจริญ. 2553 : 68)

การบริหารงานในสถานศึกษา ประกอบด้วยการบริหารงาน 4 ฝ่าย คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ทั้ง 4 ฝ่าย มีความสำคัญทุกด้าน จะขาดด้านใดด้านหนึ่งไปไม่ได้ แต่การที่จะบริหารสถานศึกษาต้องยอมรับว่าการบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา การจัดการศึกษาของ

สถานศึกษาจะมีคุณภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการทั้งสิ้น การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดทำสาระท้องถิ่น เทียบโอนผลการเรียน การวัด ประเมินผล และงานทะเบียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนางานห้องสมุด การนิเทศเกี่ยวกับการศึกษา งานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และงานพัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 สาระ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 9-103) สถานศึกษาที่ยึดเอางานวิชาการเป็นหลักในการบริหารและมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ ที่จะนำโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ การให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการต้องมีสิ่งเหล่านี้ มีขอบข่ายการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน มีวิสัยทัศน์ และแนวคิดใหม่ ในการพัฒนางาน มีการพัฒนาเกี่ยวกับงานวิชาการอย่างจริงจัง มีการนำหลักปรัชญาของสถานศึกษามุ่งสู่การปฏิบัติ และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติกร. 2557 : 12)

จากสภาพการบริหารงานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครอบคลุม 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองตราด อำเภอกลองใหญ่ อำเภอเขาสมิง อำเภอบ่อไร่ อำเภอแหลมงอบ อำเภอเกาะกูด และอำเภอเกาะช้าง ปัจจุบันมีจำนวนโรงเรียน 102 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. 2565 : 9-19) และจากรายงานการกำกับติดตามการดำเนินงานและการใช้งบประมาณประจำปีรอบ 6 เดือน (1 ตุลาคม 2565 – 31 มีนาคม 2566) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่ายังมีจุดอ่อนและอุปสรรคที่จำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนให้มีความเข้มแข็งขึ้นในการบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา ซึ่งสถานศึกษามีศักยภาพทุกด้านไม่เท่ากัน ผลการประเมินระดับประถมศึกษา การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระหว่างปีการศึกษา 2563-2565 ในรายวิชาภาษาอังกฤษ ลดลงร้อยละ 3.02 รายวิชาคณิตศาสตร์ ลดลงร้อยละ 8.91 และการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ด้านคณิตศาสตร์ ลดลงร้อยละ 0.65 ด้านภาษาไทย ลดลงร้อยละ 1.72 รวมสองด้านลดลงร้อยละ 1.28 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. 2566 : 18 - 20) และจากรายงานโครงการพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ปี พ.ศ. 2566 ฉบับเต็ม ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตราด ระบุว่า จังหวัดตราดได้รับการประกาศให้เป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2565 เนื่องจากสถานศึกษายังไม่สามารถบริหารงานได้อย่างอิสระ ยังมีความเหลื่อมล้ำและการจัดการศึกษาให้ขาดความสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ยังไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายการศึกษาที่กำหนดไว้ได้เท่าที่ควร และยังขาดหน่วยงานให้การสนับสนุน

ทั้งในด้านทรัพยากร กลไกการมีส่วนร่วมของชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ในระดับพื้นที่ รวมถึงมีการรายงานเกี่ยวกับภาพความคาดหวังของจังหวัดตราดในอีก 5-10 ปี ข้างหน้าว่าต้องการเห็น โรงเรียนและห้องเรียนปรับเปลี่ยนในด้านหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับทุนของชุมชน ปรับหลักสูตรให้มีความหลากหลายทางวิชาชีพและน่าสนใจ ปรับวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เป็น Active Learning มีเทคโนโลยีที่ตอบโจทย์การสอนของครู มีความปลอดภัยด้านกายภาพและจิตใจ ลดความเหลื่อมล้ำ เปิดโอกาสให้เด็กค้นพบตัวตน มีเป้าหมายในการเรียนรู้ สามารถสร้างเงิน สร้างอาชีพ และรักในสิ่งที่ทำ และปรับการวัดและ ประเมินผลที่เน้นการประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคล (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตราด. 2566 : 13-18)

ดังนั้นการบริหารวิชาการถือเป็นหลักของสถานศึกษาและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีคุณภาพ โดยสิ่งสำคัญที่จะทำให้การบริหารจัดการ คุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนประสบความสำเร็จคือ การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียน มีการพัฒนาบุคลากรให้เกิด ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ความพอใจ ความขยันขันแข็ง และความเอาใจใส่ใคร่ครวญต่องานอยู่เสมอ ตามหลักอภิปาฐ 4 ข้อ คือ มีใจรัก (ฉันทะ) พากเพียรทำ (วิริยะ) จดจำจดจิต (จิตตะ) และวินิจจัย (วิมังสา) หากผู้บริหารนำหลักอภิปาฐ 4 มาใช้ในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ก็จะทำให้ งานต่าง ๆ ในขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี (ผอบทอง สุจินพรัหม. 2559 : 104)

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักและสำคัญที่สุด ที่ต้อง เอาใจใส่อย่างเต็มที่ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ ในการบริหารและพัฒนาผู้เรียน ด้วยการบูรณาการกับหลักอภิปาฐ 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เพื่อใช้เป็นแนวทาง ที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ และสถานศึกษา ในบริบทเดียวกันต่อไป

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับคุณภาพงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา ให้เป็นแบบอย่างที่ดี อีกทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายและประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2566 ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด จำนวน 1,203 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด. 2566 : 18)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2566 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่สะท้อนผลของการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 291 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan.1970 : 607 - 610) และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้เขตพื้นที่การศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกครูของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัวแปร ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรพยากรณ์ การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มี 4 ด้าน ดังนี้

- 2.1.1 ด้านมีใจรัก (ฉันทะ)
- 2.1.2 ด้านพากเพียรทำ (วิริยะ)
- 2.1.3 ด้านจดจำจ่อจิต (จิตตะ)
- 2.1.4 ด้านวินิจฉัยวิจัย (วิมังสา)

2.2 ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มี 5 ด้าน ดังนี้

- 2.2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2.2.2 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 2.2.3 ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา
- 2.2.4 ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
- 2.2.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เป็นผู้มีบทบาทและมีการปฏิบัติโดยนำหลักธรรมอิทธิบาท 4 ที่สำคัญ 4 ด้าน มาปรับและประยุกต์ใช้ในการทำงาน ซึ่งประกอบด้วย

1. มีใจรัก (ฉันทะ) หมายถึง ผู้บริหารมีพลังแห่งความรักงาน เห็นคุณค่า พอใจ เต็มใจ และศรัทธาในงาน รับผิดชอบงานทุกอย่าง ต้องการงานให้ประสบผลสำเร็จอย่างดี อดทนต่อการทำงานที่มีความยากลำบาก เสียสละเวลาส่วนตัว ทุ่มเทให้กับการทำงาน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้ร่วมงาน รักครู เห็นทุกคนในสถานศึกษาเปรียบเสมือนคนในครอบครัว ให้สวัสดิการและมอบหมายภาระงานที่เหมาะสม สร้างเสริมขวัญและกำลังใจในการทำงานให้ครู ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองอยู่เสมอ รักสถานศึกษา เห็นสถานศึกษาเป็นเสมือนบ้านของตนเอง ยึดมั่นในปรัชญาและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของสถานศึกษา ไม่ทำให้สถานศึกษาเกิดความเสียหาย

2. พากเพียรทำ (วิริยะ) หมายถึง ผู้บริหารมีพลังแห่งการสู้งาน ขยันขันแข็ง กล้าหาญ อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา ทำงานอย่างมีสติสัมปชัญญะ เห็นงานเป็นความท้าทาย เอาธุระ ไม่ทอดทิ้ง ไม่ทอดอ่ย ก้าวไปข้างหน้าจนกว่าจะสำเร็จ มีความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนนโยบายสู่

การปฏิบัติตามสภาพความเป็นจริง สามารถโน้มน้าวผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้ทุกคนตระหนักถึงประโยชน์ของการทำงานเป็นทีม (Teamwork) สนับสนุนการงดเว้นการแสดงความคิดเห็นในแง่ลบในการปฏิบัติงานในสื่อสังคมออนไลน์ และมีความอดทนอดกลั้นในการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

3. จดจำจ้อจิต (จิตตะ) หมายถึง ผู้บริหารมีพลังแห่งการเอาใจใส่งาน มีสมาธิ ไม่ฟุ้งซ่าน อุทิศตัวทุ่มเท เอาใจใส่ต่องานของตนและของผู้ใต้บังคับบัญชาของตน ยึดมั่นในกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกติกาในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีความเสียสละในการอุทิศตนเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสถานศึกษาและต่อสาธารณชนทั่วไป มีการแบ่งงานอย่างชัดเจนในการปฏิบัติงานในทุกตำแหน่ง มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานต่าง ๆ สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบ สามารถประสานความร่วมมือทั้งในองค์กรและชุมชนได้เป็นอย่างดี และมีความสามารถในการประยุกต์ใช้คุณธรรมที่ส่งเสริมให้การดำเนินงานสำเร็จลุล่วงได้

4. วินิจวิจัย (วิมังสา) หมายถึง ผู้บริหารมีพลังแห่งการพัฒนางาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการไตร่ตรองงานในหน้าที่อย่างละเอียดรอบครอบ มีการพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สูงขึ้น มีการศึกษาหาความรู้จากข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ เพื่อนำมาพัฒนางานและแก้ไขข้อผิดพลาดในการทำงานอยู่เสมอ มีการส่งเสริมให้ครูพิจารณาปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานและการบริหารจัดการตามสถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ให้ครูพัฒนาวิธีการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ส่งเสริมให้มีการระดมความคิดและตัดสินใจให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน มีความมุ่งมั่นในการตรวจสอบและการประเมินผลเรื่องการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และมีทักษะการประเมินสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

คุณภาพ หมายถึง การบริหารงานของสถานศึกษา ที่ทำให้ได้งานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้สถานศึกษามีความเจริญก้าวหน้า

งานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกอย่างทุกอย่างของสถานศึกษา ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน โดยสามารถวัดความสำเร็จได้จากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นสำคัญ

คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา หมายถึง งานวิชาการของสถานศึกษาที่ทำให้ได้งานที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และเป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้สถานศึกษามีความเจริญก้าวหน้า ซึ่งงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากความคิดเห็นของครู สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกคุณภาพการบริหารงานวิชาการ ได้ 5 ด้าน ดังนี้

1. งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การที่สถานศึกษาและครูร่วมกันวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 วิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความต้องการ ของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สนับสนุนให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรสถานศึกษาไปกำหนดโครงสร้างรายวิชาและออกแบบหน่วยการเรียนรู้ และจัดให้มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยอยู่เสมอ

2. งานพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การที่สถานศึกษานั้นมีกระบวนการพัฒนานวัตกรรมการบริหารที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามบริบทและจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ มีการผลิตและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่หลากหลาย ดึงดูดความสนใจ กระตุ้นการเรียนรู้ และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สถานศึกษามีการจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับครูอย่างเพียงพอและอำนวยความสะดวกให้สามารถใช้ได้อย่างเหมาะสม มีการส่งเสริมให้ครูร่วมประกวดสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินกิจกรรมพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในสถานศึกษา มีการเผยแพร่สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้แก่สถานศึกษาอื่น ตลอดจนชุมชน และสังคมได้ใช้ประโยชน์ และส่งเสริมให้มีวิธีการดูแลรักษาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้พร้อมใช้งานอยู่ตลอดเวลา

3. งานนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การที่สถานศึกษาร่วมมือกับครูกำหนดปฏิทินและจัดทำโครงการนิเทศภายในไว้อย่างชัดเจน มีการนิเทศ กำกับ และติดตามการจัดการเรียนการสอนอย่างสร้างสรรค์ เป็นระบบ และต่อเนื่อง ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และเปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายใน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้รับการฝึกอบรม ศึกษาดูงานในสาระวิชาของตนเอง และได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดการนิเทศภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น

4. งานวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การที่สถานศึกษามีการกำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานอย่างสม่ำเสมอ โดยให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และมาตรฐานการศึกษา

มีการดำเนินการเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผลการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการการลงมือปฏิบัติและผลงานเชิงประจักษ์ มีการนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลมาใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียน จัดให้มีการเทียบโอนทักษะความรู้ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่นตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

5. งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่สถานศึกษากำหนดแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการประสานความร่วมมือในการศึกษาวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอก และนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2566

ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่ทำหน้าที่หลักทางด้าน การสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่สะท้อนผลของการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

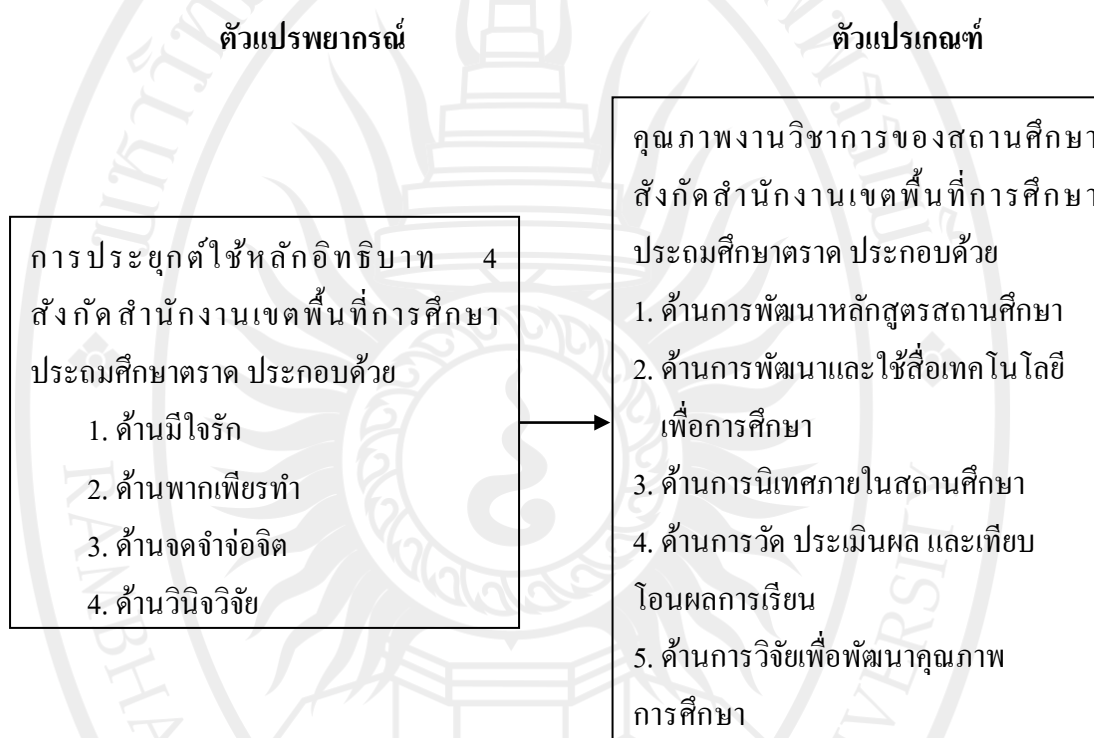
สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2566

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดเกี่ยวกับหลักอิทธิบาท 4 และได้สรุปองค์ประกอบของอิทธิบาท 4 เพื่อให้เข้าใจง่ายตามความหมายของท่าน ว. วชิรเมธี ที่ได้ให้ไว้ ดังนี้คือ การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบไปด้วย 4 ด้าน คือ มีใจรัก พากเพียรทำ จดจำจ่อจิต และวินิจวิจัย (ว. วชิรเมธี. 2551 : 4) และผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา จากแนวคิดของอรุณรัชต์ ศาสตร์สกุล (2565 : 134), ปรัดถรณ์ กองนาถ (2564 : 46-47), อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562 : 103), พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2562 : 29-30), สำนักปฏิรูปการศึกษา (2562 : 42), สาวิตรี สิทธิชัยกานต์ และลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ (2562 : 17), กิติมา ปริดีดิถ (2562 : 57-58), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561 : 19), พงศกร อดุลพิทยาภรณ์ และนันทรัตน์ เจริญกุล (2561 : 322), ยุทธนา เกื้อกุล (2560 :

410-412), ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2560 : 9-10), จารุณี เก้าเอี้ยน (2557 : 12-13), จิตติมา วรรณศรี (2557 : 3), วิภา ทองหง่า (2555 : 41) และจันทรานี สงวนนาม (2553 : 142) พบว่า แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีความสัมพันธ์กับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4
 - 1.1 ความหมายของหลักอิทธิบาท 4
 - 1.2 ความสำคัญของหลักอิทธิบาท 4
 - 1.3 องค์ประกอบของหลักอิทธิบาท 4
 - 1.4 การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของงานวิชาการ
 - 2.2 ความสำคัญของงานวิชาการ
 - 2.3 ขอบข่ายของงานวิชาการ
 - 2.4 คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา
3. บริบทสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยในประเทศ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4

ความหมายของหลักอิทธิบาท 4

หลักอิทธิบาท 4 ในคัมภีร์พุทธศาสนาเถรวาท ในวินัยปิฎก สุตตันตปิฎก และอภิธรรมปิฎก ได้ให้ความหมายว่า คือหลักแห่งความสำเร็จ ปฏิบัติตามหลักธรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จแห่งภavnัน ในการนิยามความหมายของหลักอิทธิบาท 4 ได้มีนักวิชาการหลายท่าน ได้แสดงทัศนะต่าง ๆ ไว้ดังนี้

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตโต) (2561 : 13-14) ได้กล่าวถึงความหมายของอิทธิบาท 4 ในหนังสือชื่อเรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน ว่า อิทธิบาท 4 หมายถึง ธรรมที่เป็นสิ่งซึ่งให้ถึงความสำเร็จ หรือหนทางแห่งความสำเร็จมี 4 ประการ คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา กล่าวว่ ฉันทะ คือ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งที่ทำ รักงาน รักเป้าหมาย รักจุดหมายที่ตั้งงาม รักวัตถุประสงค์ของงานนั้น วิริยะ คือ มีความพยายามและความเพียร จิตตะ คือ เอาใจใส่ในสิ่งนั้น ๆ วิมังสา คือ ความไตร่ตรองสอบสวนพิจารณา หรือหมายความว่า เข้าใจได้ โดยง่ายว่า มีใจรัก พากเพียรทำ เอาจิตฝึกฝั ใช้ปัญญาสอบสวน นี้เป็นอิทธิบาท 4

สนอง วรอุไร (2560 : 97) ได้กล่าวไว้ว่า อิทธิบาท 4 คือ หลักสูตรความสำเร็จในชีวิต ตามที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า จิตใจนั้นเป็นรากฐานของสิ่งทั้งปวง จิตใจย่อมจะประเสริฐกว่าสิ่งทั้งปวงทั้งหลาย สิ่งทั้งปวงทั้งหลายจะสำเร็จได้ด้วยจิตใจ เหตุนี้ความสำเร็จจึงขึ้นอยู่กับจิตใจเป็นสำคัญ หากเราตั้งใจ ไม่ว่าจะต้องการอะไร กำหนดจิตใจไว้ให้มั่นคงแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างจะสำเร็จได้สมใจปรารถนา การทำอิทธิบาท 4 ให้ถึงขั้น คือ ทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยใจที่มีความรัก ด้วยใจที่มีความพากเพียร ด้วยใจที่มีการจดจ่อและใช้ปัญญาไต่สวนอย่างสม่ำเสมอ แล้วความสำเร็จจะไม่หนีไปไหน

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตโต) (2559 : 160) ได้กล่าวไว้ในพจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลธรรมว่า อิทธิบาท 4 หมายถึง เครื่องให้ถึงความสำเร็จ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย 1) ฉันทะ (ความพอใจ) คือ ปรารถนาจะทำในสิ่งนั้น ๆ หรือความต้องการที่จะทำในสิ่งนั้น ๆ อยู่เสมอและอยากทำให้ได้ผลอย่างดียิ่งขึ้นไป 2) วิริยะ (ความเพียร) คือ ความอดทน พยายาม ขยันขันแข็ง และไม่ทอดยี่ที่จะทำสิ่งนั้น ๆ 3) จิตตะ (ความคิด) คือ เอาจิตฝึกฝั ไม่ปล่อยใจฟุ้งซ่าน สับสน และเลื่อนลอยไปด้วยการตั้งจิตตั้งใจรับทราบในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้น ๆ จากความคิด และ 4) วิมังสา (ความไตร่ตรอง) หรือ ทดลอง คือ หมั่นใช้สติปัญญาใคร่ครวญ พิจารณา หาเหตุและผล ตรวจสอบและตรวจสอบข้อบกพร่องในสิ่งที่ทำนั้น มีการคิดค้นวางแผน วัตถุประสงค์ หาวิธีปรับปรุงและแก้ไข เป็นต้น

บุญมี แทนแก้ว และคณะ (2551 : 154) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักอิทธิบาท 4 ไว้ว่าเป็นธรรมอันเกี่ยวกับทางแห่งความสำเร็จ สามารถปฏิบัติงานได้ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เรียกว่า อิทธิบาท 4 ประกอบด้วย ฉันทะ คือ ความพอใจในสิ่งนั้น ๆ วิริยะ คือ มีความเพียรประกอบในสิ่งนั้น จิตตะ คือ การเอาใจใส่ในสิ่งนั้น ๆ ไม่วางธุระ วิมังสา คือ การหมั่นพิจารณาตรึกตรองเหตุผลในสิ่งนั้น ๆ

พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ) (2549 : 30) ได้กล่าวในหนังสือ การงานที่เป็นสุข ว่าอิทธิบาท 4 คือ บทบาทของธรรมะ กล่าวคือ จะมีฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา ที่เรียกว่า อิทธิบาท 4 นั้น จะต้องมีและมีโดยไม่รู้สีกตัว คนที่ทำงานยอมทำงานด้วยความพอกพอใจ ความขยันหมั่นเพียร ความเอาใจใส่ครุ่นคิดอยู่เสมอ นี้เรียกว่า เขามีอิทธิบาททั้ง 4 ประการอยู่ โดยไม่รู้สีกตัว

พระพรหมมิ่งคลาจารย์ (หลวงพ่อบุญญานันทภิกขุ) (ม.ป.ป. : 60) ได้กล่าวถึงหลักอิทธิบาท 4 ในหนังสือชื่อว่า งานคือชีวิต ชีวิตคืองานบันดาลสุข ว่า อิทธิบาท 4 เป็นขั้นแห่งความสำเร็จ เกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมทุกอย่าง ได้แก่ ฉันทะ คือ พยายามที่จะทำ วิริยะ คือ เพียรพยายาม ไม่ย่อท้อ ในการทำสิ่งนั้น ๆ ไม่กลัวต่ออุปสรรคข้อขัดข้อง เมื่อจะทำก็ต้องตั้งใจทำให้สำเร็จ จิตตะ คือ ไม่ทอดทิ้งธุระ เอาใจใส่ในเรื่องนั้น ๆ จะไปไหน จะทำอะไรก็นึกอยู่ในใจเสมอว่าเรามีหน้าที่ มีกิจที่จะต้องทำ แล้วรีบมาสู่หน้าที่ที่เราจะต้องทำนั้นต่อไป วิมังสา คือ การกระทำงานนั้นต่อไป

สรุปได้ว่า หลักอิทธิบาท 4 หมายถึง หลักธรรมที่เป็นเครื่องนำทางให้ผู้ที่ปฏิบัติตามก้าวไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย กล่าวคือ ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่การงาน โดยอาศัยองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ ฉันทะ คือ ความพอใจ ความรักในงานที่ทำ วิริยะ คือ ความหมั่นเพียร ความขยัน ไม่ย่อท้อในการทำงาน จิตตะ คือ การเอาใจใส่ในหน้าที่และมีจิตจดจ่อกับงานที่ได้รับมอบหมาย และวิมังสา คือ การตรวจสอบส่วนที่ผิดพลาด แล้วนำมาแก้ไขอยู่เสมอ

ความสำคัญของหลักอิทธิบาท 4

หลักอิทธิบาท 4 เป็นหลักธรรมที่มุ่งเน้นความสำคัญในเรื่องของการทำงานให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีคุณภาพ ดังนี้

พัชรวลัย สังข์ศรี (2561 : 1266-1268) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักอิทธิบาท 4 ไว้ว่า การบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ ต้องอาศัยหลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถหรือตามศักยภาพของตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาสมควรที่จะประยุกต์ใช้หลักคุณธรรมในการบริหารงาน ซึ่งจะส่งผลไปถึงผู้เรียน จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความซื่อสัตย์ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ซึ่งคุณธรรมที่ใช้เป็นหลักในการทำงานที่มีประสิทธิภาพที่สุด คือ หลักแห่งอิทธิบาทธรรม อันเป็น

ธรรมะของพระพุทธเจ้า เป็นธรรมที่สามารถนำพาไปสู่ความสำเร็จและมีความสำคัญสำหรับผู้ปฏิบัติที่ยังต้องมีหน้าที่ มีอาชีพการงานอยู่ในที่นี้จะยกตัวอย่างถึงหลักธรรมที่สำคัญและนำไปสู่ความสำเร็จนั่นคือ หลักธรรมอิทธิบาทธรรม อันประกอบไปด้วย 1) ฉันทะ : มีความชอบ ความรัก ความสุขในงานหรือหน้าที่นั้น ๆ 2) วิริยะ : ปฏิบัติงานอย่างขยัน 3) จิตตะ : เอาใจใส่จดจ่อต่องานนั้น ๆ ทุกขณะจิต จนเกิดสติและปัญญาขึ้นมา และ 4) วิมังสา : มีความรู้จริงเกี่ยวกับงานหน้าที่นั้น ๆ ที่สามารถนำมาปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จ

ธัญญ์นิธิ จันทรเหลียง และคณะ (2559 : 15-16) ได้อธิบายถึงความสำคัญของหลักอิทธิบาท 4 ว่าการนำหลักอิทธิบาทมาใช้แล้วความสำเร็จจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามนั้น ไม่ว่าจะงานที่ปฏิบัติอยู่นั้น จะเป็นงานที่มีความซับซ้อน ขนาดใหญ่ หรือมีขนาดใดก็ตาม หรือจะเป็นการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวันก็ตาม ก็สามารถนำหลักธรรมเรื่องนี้มาเป็นหลักได้เช่นเดียวกัน ดังบทความในธรรมะกับชีวิตประจำวันเรื่อง ทางสู่ความสำเร็จที่ได้กล่าวถึงการนำเอาหลักอิทธิบาท 4 นำมาใช้ในการทำงานไว้ว่า ทางที่จะทำให้เราประสบความสำเร็จในเรื่องต่าง ๆ ที่เราต้องการ คือ การนำหลักอิทธิบาท 4 ไปปฏิบัติ ซึ่งอิทธิบาท 4 เป็นหลักคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งงานที่มุ่งเป้าหมายมี 4 ประการดังนี้ คือ

1. ฉันทะ ความพอใจในสิ่งนั้น ปรารถนาที่จะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ ไม่ว่าสิ่งที่เราพอใจ สิ่งที่เราปรารถนานั้น จะเป็นสิ่งที่เรากำลังทำอยู่แล้ว กำลังดำเนินการอยู่แล้ว หรือเป็นสิ่งที่เราเพียงแต่คิดอยากจะทำ ความพอใจ ชอบในสิ่งนั้น เป็นคุณธรรม ข้อแรกที่จะทำสิ่งนั้นให้สำเร็จได้

2. วิริยะ ความเพียรพยายามที่จะทำสิ่งนั้นอย่างไม่ทอดทิ้ง ไม่ล้มเลิกความตั้งใจ เมื่อชอบในสิ่งนั้น ถ้าเป็นสิ่งที่กำลังทำอยู่ จะต้องทำด้วยความหมั่นเพียรขยัน ใช้ความพยายามทุ่มเททำในสิ่งนั้นให้สำเร็จ

3. จิตตะ ความเอาใจใส่ คิดฝักใฝ่อยู่กับสิ่งที่ทำ ไม่โลเล หนักแน่น มั่นคงในขณะที่กำลังทำงานนั้น ๆ อยู่ เราจะต้องเอาใจใส่ ดูแล และจดจ่ออยู่กับงานที่เราได้ทำ ทำงานด้วยสมาธิ ไม่วอกแวก ไม่สะเพร่า เพราะถ้าเป็นสิ่งที่เราอยากจะทำและมีความปรารถนา เราก็ต้องทุ่มเทมุ่งมั่นเตรียมตัวในทุกวิถีทางที่จะนำพาตนเองไปสู่จุดมุ่งหมายนั้นให้ได้

4. วิมังสา ความไตร่ตรอง หมั่นใช้ปัญญาใคร่ครวญ พิจารณา ตรวจสอบ หาเหตุผล และตรวจสอบข้อบกพร่องในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัตถุประสงค์ คิดค้นวิธีปรับปรุง แก้ไข ในขณะที่เราทำงานชิ้นนั้น ๆ นอกจากจะทำด้วยความชอบ ทำอย่างต่อเนื่องด้วยความมีสมาธิ พยายาม อุตสาหอยู่กับสิ่งที่ทำ เอาใจใส่และดูแลงานที่เราทำให้ดีแล้ว เรายังต้องหมั่นเพียรทบทวนดูว่างานที่เราทำอยู่นั้นมีข้อผิดพลาดอะไรบ้าง มีปัญหาสาเหตุอะไรเกิดขึ้นกับงานบ้าง จุดเริ่มต้นของปัญหานั้นมาจากอะไร แล้วเราจะหาหนทางแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร ถ้างานของเราไม่มีความบกพร่อง หรือไม่มี

ปัญหาใด ๆ เราก็ยังจะต้องคิดทบทวน ไตร่ตรองให้ถี่ถ้วนว่า เราจะมีหนทางพัฒนาและปรับปรุงงานของเราให้ดีขึ้นได้ไหม ผลผลิตจะเพิ่มขึ้นอีกได้หรือไม่ มีการวัดผลการทำงานและการวางแผนขยายงานออกไป

ว. วชิรเมธี (2553 : 92) ได้กล่าวถึง การทำงานให้ประสบความสำเร็จตามแนวพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าทรงแนะนำให้ปฏิบัติตามหลักอริยบท 4 อริยบท แปลว่า หลักพื้นฐานแห่งความสำเร็จหรือทางสู่ความสำเร็จ ประกอบด้วย 4 ประการ คือ

1. ฉันทะ คือ มีใจรัก ทำงานด้วยใจรักงาน
2. วิริยะ คือ พากเพียรทำ รักที่จะทำ มีความขยันขันแข็ง คือ รักในงาน จะทำให้เรารู้ว่าควรทำงานอะไร ส่วนความขยันจะทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ การทำงานถ้าขาดความขยัน ความชำนาญก็จะไม่เกิด

3. จิตตะ คือ จดจำจ่อจิต หมายความว่า ทำอะไรก็ตามให้เจาะลึกลงไป นำใจลงไปในเรื่องนั้นให้ลึกซึ้ง มีความจริงจัง มุ่งมั่น และทุ่มเท คนที่ทำงานด้วยการเอาใจใส่อยู่กับงานนั้น คน ๆ นั้นจะประสบความสำเร็จ

4. วิมังสา คือ วินิจวิจัย ได้แก่ การสังเคราะห์ การวิเคราะห์ และการสร้างสรรค์พัฒนา เมื่อเราทำงานอะไรก็ตาม ให้เริ่มจากการพินิจ พิจารณา วิเคราะห์ สร้างสรรค์พัฒนา พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านทรงเป็นตัวอย่างของนักวิจัยชั้นเอกของโลกธาตุ พระองค์ท่านทรงสามารถสร้างภูมิปัญญาใหม่ จากเหตุการณ์ที่คนทั้งหลายทั้งปวงมองไม่เห็นว่าเป็นทางมาของปัญญานั้นได้อย่างไร หากเราจำพุทธประวัติได้ก็จะพบว่า สาเหตุที่ทำให้พระพุทธเจ้า เมื่อยังเป็นเจ้าชายสิทธัตถะเสด็จออกผนวช ก็เป็นเพราะว่าพระองค์ทรงรู้จักใช้ปัญญาในเชิงสร้างสรรค์ อัน ได้แก่ การรู้จักคิดเชิงวิเคราะห์

สรุปได้ว่า หลักอริยบท 4 มีความสำคัญในแง่ของการใช้เป็นแนวทางในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบผลสำเร็จ ตามจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งผลงานดังกล่าวจะสำเร็จแบบมีคุณภาพ เมื่อปฏิบัติตามขั้นตอนของหลักอริยบท 4 คือ มีความยินดีและพอใจในการทำงาน มีความเพียร มีความกล้า มีความอดสาหะ ไม่ละทิ้งการงาน มีความเอาใจใส่และมุ่งมั่นในการทำงาน มีการใช้ปัญญาคิด วิเคราะห์ แก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่อง และพัฒนาการงานได้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป โดยในงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้สรุปองค์ประกอบของอริยบท 4 เพื่อให้เข้าใจง่าย ตามความหมายของท่าน ว. วชิรเมธี ที่ได้ให้ไว้ ดังนี้คือ มีใจรัก พากเพียรทำ จดจำจ่อจิต และวินิจวิจัย

องค์ประกอบของหลักอริยบท 4

นักวิชาการทางการศึกษาและศาสนาได้กล่าวถึงองค์ประกอบของอริยบท 4 ไว้อย่างน่าสนใจ ดังเช่น

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต. 2565 : 842-844) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของอิทธิบาท 4 ไว้ว่า

1. ฉันทะ หมายถึง ความพอใจ คือ มีใจรักใคร่และพอใจ ฝักใฝ่ในสิ่งที่ทำ และอยากทำในสิ่งนั้น ๆ ให้สำเร็จ อยากให้งานนั้น ๆ หรือสิ่งนั้น ๆ บรรลุผลสำเร็จ กล่าวคือ การรักงาน และรักเป้าหมายของงาน ถ้าจะกล่าวในทางธรรมถือว่าความใฝ่ใจ ความรัก ความปรารถนาต่องาน ที่เต็มเปี่ยมสมบูรณ์ของงานนั้น อยากให้งานนั้น ๆ ประสบผลสำเร็จตามจุดหมาย เมื่อเห็นสิ่งนั้น ๆ หรืองานนั้น ๆ ที่กำลังเดินหน้าไปสู่เป้าหมาย ก็เกิดความปีติยินดี เกิดความความอึดเอิบใจ ถ้างานที่ทำบรรลุเป้าหมาย ก็มีความชื่นมื่นใจที่มาพร้อมกับความรู้สึกว่าปลอดภัย เบาสบาย เบิกบาน และผ่อนคลาย ถ้าตัวเราสามารถปลุกให้ฉันทะเกิดได้อย่างแรงกล้า เกิดเห็นคุณค่าในความดี ความรัก และความสมบูรณ์ หรือเป้าหมายนั้นอย่างเต็มที่ มนุษย์ก็จะทุ่มเทชีวิตจิตใจให้กับสิ่งนั้น ๆ เมื่อมีรักแท้ก็มอบใจให้ อาจถึงขนาดที่จะยอมเสียสละตนเองเพื่อสิ่งนั้น ๆ ได้ทุกเมื่อ เมื่อฉันทะเกิดขึ้นก็ต้องทำสิ่งนั้นให้ดี ให้เกิดความสำเร็จอย่างดีที่สุด ไม่หวังหา อาหาร หรือคิดพะวงต่อสิ่งล่อเร้าหรือผลตอนแทนทั้งหลาย จิตใจก็มุ่งมั่นในการดำเนินสู่จุดหมาย เดินเรียบอย่างสม่ำเสมอ ไม่ส่าย ฉันทสมาธิจึงเกิดขึ้นได้

2. วิริยะ หมายถึง ความบากบั่น ความกล้าหาญ การก้าวไปด้วยใจที่สู้ ไม่ย่อท้อ ไม่หวั่นไหว ต่อความยากลำบากและอุปสรรคที่เห็นข้างหน้า เมื่อเรารู้ว่าสิ่งใดมีค่าควรแก่การเข้าถึง เมื่อวิริยะเกิดขึ้น แม้จุดหมายจะเข้าถึงได้ยาก จะมีอุปสรรคมากมายหรือใช้เวลานานเพียงใด ก็ไม่ย่อท้อ เพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่ทำหาย อยากเอาชนะ เพราะคนที่มีความพากเพียรก็เหมือนกับมีต้นทุน เมื่อถึงเวลาทำงาน จิตก็จะแน่วแน่ มั่นคง และมุ่งตรงต่อจุดหมาย สมาธิจึงเกิดขึ้นได้

3. จิตตะ แปลว่า ความคิด การจดจ้อง การเอาจิตฝักใฝ่ คือ การมีจิตใจที่คิดจดจ่ออยู่กับงาน ไม่ปล่อยให้จิตฟุ้งซ่านไปที่ไหน ถ้าจิตตะเพิ่มมากขึ้นในเรื่องใดแล้ว ถ้าพูดถึงเรื่องงานที่ตนทำอยู่ คนนั้นจะไม่สนใจรับรู้เรื่องอื่นอีก ก็จะมีสมาธิใคร่รู้เป็นอย่างมาก บางทีถึงขนาดหมกมุ่นอยู่กับงานทั้งคืนทั้งวัน ไม่เอาใจใส่เรื่องอื่น ๆ อีกเลย เมื่อมีเรื่องอื่นปรากฏขึ้นใกล้ตัว ทำให้หลายครั้งก็ไม่รู้ตัว เรียกว่า ทำจนลืมกลางวันกลางคืน ลืมนอนลืมกิน การมีใจฝักใฝ่อย่างนี้จะทำให้มีสมาธิเกิดขึ้น เรียกว่า มีจิตตะแนบสนิทในงานที่ทำ มีกำลังมากสำหรับงานนั้น อย่างนี้เรียกว่า จิตตสมาธิ

4. วิมังสา แปลว่า ไตร่ตรองสอบสวน คือ การใช้ปัญญาใคร่ครวญ พิจารณา ตรวจสอบ หาเหตุผล และตรวจสอบข้อผิดพลาดในงานที่ทำ รู้จักหาทางปรับปรุงแก้ไข คิดค้น และทดลอง เหล่านี้เป็นการใช้ปัญญานำพาสมาธิ คนมีวิมังสาเป็นคนชอบคิด ค้นหาเหตุผล ชอบทดลอง เมื่อทำอะไรก็คิดทดสอบพิจารณา เช่น คิดว่าผลที่เกิดขึ้น เกิดจากสาเหตุอะไร ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ผลครั้งนี้

เกิดจากปัจจัยอะไรที่เป็นองค์ประกอบ เป็นเหตุให้จิตแน่วแน่แล่นดิ่งไปกับเรื่องที่จะพิจารณา ไม่ฟุ้งซ่านวอกแวก และมีกำลังจึงเรียกว่าวิมมังสาสมาธิ

พระครูธรรมธรสุชาติ จิตฺตวโร (2558 : 14) ได้กล่าวถึง อิทธิบาท หมายถึง หลักธรรม ที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งกิจการนั้น ๆ ที่เรียกว่า อิทธิบาทหรือธรรมที่ทำให้ถึงความสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย ฉันทะ การมีใจรัก คือพอใจจะทำในสิ่งนั้น ๆ จะทำด้วยความรัก ต้องการจะทำให้ ได้ผลสำเร็จอย่างดีแห่งกิจการหรืองานที่ทำ มิใช่สักแต่จะทำเพื่อให้เสร็จหรือเพียงเพราะอยากได้ผล กำไรหรือรางวัล วิริยะ ความพากเพียรทำ คือ ความขยันหมั่นเพียร กระทำสิ่งนั้น ๆ ด้วยความอดทน เข้มแข็ง พยายาม เอาธุระ ไม่ทอดทิ้ง ไม่ทอดทิ้ง จิตตะ การเอาจิตใฝ่ฝัก คือ การตั้งจิตตั้งใจรับรู้ในสิ่ง นั้น ๆ ด้วยความคิด โดยที่จะไม่ปล่อยใจให้เลื่อนลอย ฟุ้งซ่าน มีการใช้ความคิดในเรื่องนั้นบ่อย ๆ เสมอ ๆ วิมังสา การใช้ปัญญาสอบสวน คือ หมั่นใช้ปัญญาใคร่ครวญ พิจารณา หาเหตุผล ตรวจสอบ และตรวจตรา ข้อยิ่งหย่อน ข้อเกินเลย และข้อบกพร่อง เป็นต้น ว่าในสิ่งที่ทำนั้น ถ้าไม่รู้จักทดลอง วางแผน วัตถุประสงค์ คัดค้านวิธีแก้ไขปรับปรุง

ปิ่นมณี ขวัญเมือง (2557 : 1) ได้กล่าวไว้ว่าการที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จในชีวิตโดยปราศจาก ภัยอันตรายใด ๆ ตามหลักพระพุทธศาสนานั้น ต้องอาศัยธรรมภาณิตที่ว่า ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน (อัตตาทิ อัตตโน นาโถ) การที่จะปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองนั้น ต้องอาศัยหลักธรรมในหมวด 4 ที่สำคัญ คือ อิทธิบาท 4 ซึ่งคำว่า อิทธิ แปลว่า ความสำเร็จ ส่วน บาท แปลว่า ทางหรือสิ่งที่ช่วย นำทาง เมื่อรวมกันแล้วจึงหมายถึง ทางแห่งความสำเร็จ เป็นหลักธรรมหรือวิธีการที่คนจะพึงใช้ เพื่อสร้างความสำเร็จในชีวิต ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญอยู่ 4 ประการ คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และ วิมังสา โดยแต่ละองค์ประกอบของอิทธิบาท 4 มีรายละเอียดดังนี้

1. ฉันทะ (Chanda: will; zeal; aspiration) คือ ความพอใจ ซึ่งในการทำงานหรือทำภารกิจ ใด ๆ ก็ตาม เราต้องมีความพอใจหรือมีความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักในสิ่งที่เราทำและปรารถนา ที่จะทำให้ได้ผลดีเพิ่มขึ้นไป ฉันทะจึงเป็นข้อแรกที่จะทำให้งานหรือกิจการนั้นสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

2. วิริยะ (Viriya: energy; effort; exertion; perseverance) ความพากเพียรในการทำงาน หรือ กิจที่ผู้กระทำได้ขยันทำสิ่งเหล่านั้นด้วยความพยายาม ความเข้มแข็ง ความอดทน การเอาเป็นธุระ และไม่ทอดทิ้งในการทำงานหรือกิจการต่าง ๆ นั้นต้องประสบปัญหาและอุปสรรคบ้างไม่มาก ก็น้อย การที่เราจะฝ่าฟันปัญหาและอุปสรรคเหล่านั้นไปได้ จำเป็นต้องมีความขยันหมั่นเพียร มีความอดทนเป็นที่ตั้ง

3. จิตตะ (Citta : thoughtfulness; active thought; dedication) มีความเอาใจใส่ มีความคิด มุ่งมั่น เป็นการตั้งจิตตั้งใจรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาใจใส่ฝักใฝ่ ไม่ปล่อยให้

จิตใจเลื่อนลอย ฟุ้งซ่าน อุทิศตนให้กับสิ่งที่กำลังทำ ดังนั้นในการทำภารกิจต่าง ๆ เราต้องเอาใจใส่ ตั้งใจแน่วแน่ในสิ่งที่กำลังทำ หรือตั้งใจทำ ซึ่งจะทำงานนั้นบรรลุเป้าหมายในเวลาอันรวดเร็ว

4. วิมังสา (Vimamsa : investigation; examination; reasoning; testing) คือ ความทดลอง ไคร่ครวญ และ ไตร่ตรอง เป็นการใช้ปัญญาตรวจหาเหตุผล พิจารณาไคร่ครวญ และตรวจสอบ ข้อบกพร่องในสิ่งที่ทำ มีการวัดผล วางแผน และคิดค้นหาวิธีการปรับปรุง ตรวจสอบสิ่งที่ทำให้ ละเอียดถี่ถ้วน เพื่อให้ได้งานออกมามีค่าที่สุด

พิทุร มลิวัดย์ (2540 : 19-20) กล่าวถึงองค์ประกอบของอิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะเป็นความรักใคร่พอใจในสิ่งนั้น คือเมื่อทำสิ่งใดทำด้วยความรักใคร่ ความพอใจในสิ่งนั้น ทำสิ่งนั้นด้วยความไม่เบื่อหน่าย ความเต็มใจในฐะที่กระทำ เรียกว่า เต็มใจ วิริยะ เป็นความเพียรประกอบสิ่งนั้น คือเมื่อทำสิ่งใดก็จะทำด้วยความพยายาม ขยันขันแข็ง หมั่นเพียร เข้มแข็งอดทน ไม่ทอดทิ้งกิจที่ทำนั้น เรียกว่า แข็งใจ จิตตะ ความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในสิ่งนั้น ไม่ทอดธุระ คือ เมื่อทำสิ่งใดแล้ว ก็จะทำความรู้จักรักคิดทบทวน ไตร่ตรอง ทำด้วยปัญญา รู้จักพิจารณาไคร่ครวญ ตรวจสอบหาสาเหตุด้วยความรอบคอบ หรือเรียกว่าเข้าถึงวิมังสา ความหมั่นตรึกตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้น เมื่อสิ่งใดทำด้วยความรู้ จัก ไตร่ตรองรู้จักพิจารณาไคร่ครวญ รู้จักพินิจพิเคราะห์ ทดลอง ทดสอบ หรือเข้าใจ

จึงสรุปได้ว่าอิทธิบาท 4 มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการคือ ฉันทะ เป็นความพอใจ พึงใจที่จะกระทำการงานให้ประสบผลสำเร็จ วิริยะ เป็นความเพียรพยายามที่จะกระทำการงานที่ได้ตั้งใจไว้แล้วว่าจะทำให้สำเร็จ จิตตะ เป็นความเอาใจใส่มีสมาธิที่จะกระทำการงานที่ได้ตั้งใจไว้แล้วไม่หันเหไปทางอื่น และวิมังสา เป็นการไตร่ตรอง พิจารณา ถึงปัญหาที่ประสบพบเจอในการทำงาน เพื่อจะหาทางแก้ปัญหากที่เกิดขึ้น จนการงานนั้นสำเร็จ ได้ตามความตั้งใจ

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2554 : 1-8) ได้ให้ความหมายของการประยุกต์ไว้ดังนี้คือ

การประยุกต์ หมายถึง การนำบางสิ่งมาใช้ประโยชน์ โดยปรับใช้อย่างเหมาะสมกับสภาวะที่เฉพาะเจาะจง บางสิ่งก็นำมาใช้ประโยชน์นั้น อาจเป็นทฤษฎี หลักการ แนวคิด ความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และนำมาใช้ประโยชน์ในภาคปฏิบัติ โดยปรับให้เข้ากับบริบทแวดล้อมที่เป็นอยู่อย่างเหมาะสม

การประยุกต์เป็นการนำทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์ และแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในภาคปฏิบัติ โดยเฉพาะในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ มักมีการประยุกต์ภาคทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้จริงในการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ เพราะมีความเป็นรูปธรรมมากกว่า

การประยุกต์เป็นการนำสิ่งหนึ่งหรือแนวคิดหนึ่งมาปรับใช้เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง การประยุกต์จึงแตกต่างจากการลอกเลียนแบบ การลอกเลียนเป็นการนำสิ่งที่อยู่ในบริบทหนึ่งมาใช้ในอีกบริบทหนึ่งทั้งหลักการ วิธีการ และรูปแบบ โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมในบริบทที่แตกต่างกัน คนที่คิดเชิงประยุกต์ได้ดีจะสามารถนำสิ่งหนึ่งมาใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างลงตัว โดยคำนึงถึงสภาพความเป็นจริงในขณะนั้น

การคิดเชิงประยุกต์ หมายถึง ความสามารถในการนำบางสิ่งมาปรับใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อม และเวลาในขณะนั้น เพื่อบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ การประยุกต์อาจทำให้เกิดการใช้ประโยชน์ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ โดยทิศทางใหม่ ทั้งนี้อาจไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งใหม่ทั้งหมด แต่เป็นการพยายามคิด เพื่อหาทางใช้ประโยชน์ของสิ่งที่มีอยู่มากกว่าเดิม เพื่อใช้อย่างคุ้มค่ามากที่สุด

จึงสรุปได้ว่า การประยุกต์เป็นกระบวนการดำเนินการปรับใช้สิ่งต่าง ๆ ให้เข้ากับบริบทแวดล้อมที่เป็นอยู่อย่างเหมาะสม เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

หลักอิทธิบาท 4 เป็นหลักธรรมที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ผู้บริหารสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้แสดงทัศนะต่าง ๆ ดังนี้

อมรรัตน์ เตชะนอก และพระมหาพิสิฐ วิสิฏฐปญโญ (2565 : 937) ได้อธิบายถึงการพัฒนาเพื่อการประยุกต์หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการ ไว้ดังนี้

1. ฉันทะ (Aspiration) ความพอใจ ความเต็มใจในการบริหารงาน การบริหารงานวิชาการ ทั้งการบริหารการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร การบริหารการวัดผลและประเมินผล และการบริหารงานวัสดุและสื่อการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการบริหาร เมื่อมีใจรักอยากที่จะบริหารก็เต็มใจที่จะบริหารเพื่อให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพในการบริหารมากยิ่งขึ้น

2. วิริยะ (Exertion) ความเพียร คือ มานะ อดทน กล้าหาญ ไม่เกียจคร้าน ไม่ทอดทิ้งในการบริหารงานวิชาการ ทั้งการบริหารการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร การบริหารการวัดและประเมินผล และการบริหารงานวัสดุและสื่อการเรียนการสอน แม้การบริหารนั้นจะลำบาก มีอุปสรรคต่าง ๆ แม้ต้องใช้เวลามากก็มีความเพียรต่อการบริหารงานอย่างสม่ำเสมอ ถ้าเป็นผู้บริหารไม่มีความพากเพียร หนีซึ่งความลำบากในการบริหาร ผลของการย่อท้อต่อการบริหารก็จะขาดความก้าวหน้าในหน้าที่การงานในที่สุด

3. จิตตะ (Thoughtfulness) คือ การเอาใจฝึกลงมือต่อการบริหาร การบริหารงานวิชาการ ทั้งการบริหารหลักสูตร การบริหารการเรียนการสอน การบริหารงานวัสดุและสื่อการเรียนการสอน และการบริหารการวัดผลและประเมินผล อย่างสม่ำเสมอไม่ลดละ ไม่ทอดทิ้ง ไม่มีใจออกแฉะไป

ในทางอื่น ไม่มีการผัดวันประกันพรุ่ง มุ่งหน้าต่อการบริหารให้ประสบความสำเร็จเอาใจจดจ่อต่อการบริหารงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ผลของการมีจิตตะเอาใจฝักใฝ่ ในการบริหารก็จะทำให้ประสบความสำเร็จ ถ้าผู้บริหารไม่เอาใจใส่ในการบริหาร ผลของการบริหารก็จะเกิดความเสียหาย โดยไม่รู้ตัว หรือรู้ก็อาจจะสายไปเสียแล้ว

4. วิมังสา (Investigation) คือ การไต่ตรอง ริเริ่มหาเหตุผล ค้นหาหลักการข้อมูลใด ๆ เพื่อนำมาใช้ในการบริหารงานวิชาการ ทั้งการบริหารหลักสูตร การบริหารการเรียนการสอน การบริหารงานวัสดุและสื่อการเรียนการสอน และการบริหารการวัดผลและประเมินผล แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างไม่หลีกเลี่ยง เพื่อให้การบริหารได้บรรลุลู่ทางไปตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ โทษของการขาดวิมังสา คือ การบริหารงานแบบผิด ๆ ถูก ๆ ขาดความไต่ตรองหาเหตุผลที่เป็นจริง และถูกต้อง ทำให้สิ้นเปลืองทุน เปลืองแรง และเปลืองเวลาไปกับการบริหารงาน

พระพุทธคุณาภรณ์ (โสภณ โสภณจิตฺโต) และพระอุดมสิทธิธนายก (มาลัย) (2564 : 227-230) ได้อธิบายถึงการประยุกต์หลักพุทธธรรมกับการบริหารจัดการ เพื่อการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ นั่นคือ หลักอิทธิบาท 4 กล่าวคือ

1. ฉันทะ คือ ความพอใจ มีใจรักในสิ่งที่กำลังทำและพอใจในจุดมุ่งหมายของสิ่งที่กำลังทำ อยากทำสิ่งนั้น ๆ ให้สำเร็จ อยากให้การทำงานบรรลุถึงเป้าหมาย ที่นี้หมายถึงสิ่งที่ตัวเองพิจารณาเห็นแล้วแน่ชัดด้วยปัญญาว่าเป็นสิ่งที่เป็นคุณประโยชน์แก่ตัวเองและสังคม และไม่ทำให้ผู้อื่นต้องเดือดร้อนลำบากหรือเกิดความเสียหายขึ้น เมื่อได้ใช้ปัญญาพิจารณาเห็นสิ่งนั้นว่าเป็นประโยชน์ และไม่มีโทษแล้วนั้น จึงปลูกความเป็นฉันทะ คือ ความพอใจในสิ่งนั้น หลักธรรมข้อนี้เป็นข้อดีที่จะกระตุ้นให้ทุกคน ลงมือทำงานเพื่อให้บรรลุถึงสิ่งที่ตัวเองตั้งใจไว้ด้วยความเพียรและความสมครใจ ว่าเป็นหลักธรรมที่ก่อให้เกิดการเริ่มต้นในการปฏิบัติงาน เพราะเหตุนี้สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงได้ตรัสเอาฉันทะเป็นอิทธิบาทข้อที่หนึ่ง คือ สิ่งที่ทำให้สำเร็จตามความต้องการ

2. วิริยะ คือ ความเพียรพยายาม ได้แก่ ก้าวไปใจสู้ แกล้วกล้า บากบั่น ไม่ย่อท้อ อาจหาญไม่หวั่นกลัวต่อความยากลำบากและอุปสรรคที่พบ ถ้าวิริยะเกิดขึ้นแก่คนนั้นแล้ว แม้ว่าจุดหมายนั้นจะดำเนินไปให้ถึงยากลำบากสักเพียงใดหรืออาจต้องใช้เวลายาวนาน เขาก็จะไม่ท้อถอย ไม่ย่อท้อต่อการกระทำ มีใจเข้มแข็งในการทำงาน ไม่ท้อแท้ต่อความลำบาก ไม่ท้อถอยต่อความยาก คิดขัด มีใจกล้าหาญเด็ดเดี่ยวในการกระทำสิ่งที่ตั้งใจ ไม่ทำ ๆ หยุด ๆ ไม่รวนเรจับจด ทำติดต่อกันไปนี้เป็นเรื่องของความขยัน

3. จิตตะ แปลว่า เอาใจฝักใฝ่ มีความคิดจจดจ่อ ได้แก่ การมีจิตจจดจ่อผูกพันอยู่กับงานนั้น ๆ ไม่ปล่อย ความมีใจจจดจ่อฝักใฝ่เช่นนี้ย่อมทำให้สมาธิเกิดขึ้น คนเราเมื่อมีความต้องการสิ่งใดก็จำเป็นต้องอย่างยั้งที่จะต้องเอาใจฝักใฝ่ในสิ่งนั้น ไม่ละเลยเพิกเฉยหรือทอดธุระเสีย เอาใจใส่ต่อสิ่งนั้นอย่าง

จริงจัง มีความผูกพัน หมายมั่นหรือมุ่งอยู่ในสิ่งนั้นตลอดเวลา เช่นนี้ย่อมได้รับความสำเร็จสมประสงค์เสมอ

4. วิมังสา ความไตร่ตรองสอบสวน ได้แก่ การใช้ปัญญาตรวจตรา พิจารณา ไคร่ครวญหาเหตุผล คนที่มีวิมังสาจะชอบหาเหตุผล ชอบสอบสวนทดลอง เมื่อทำกิจกรรมใด ๆ อยู่ ก็คิดพิจารณาไปต่าง ๆ ว่าจะทำงานอย่างไร หรือกำลังทำธุรกิจการทำงานเรื่องใดอยู่ ก็ต้องหมั่น ตรិตรองพิจารณาเหตุผลในการทำงานนั้น พระพุทธองค์ก็ได้ตรัสสอนไว้ว่า บุคคลหว่านพืชเช่นใด ย่อมได้ผลเช่นนั้น ผู้ทำกรรมดีย่อมได้ผลดี ผู้ทำกรรมชั่ว ย่อมได้ผลชั่ว อธิขิบาท 4 อย่างนี้ จะเกี่ยวพันกันและมักมาด้วยกัน เช่น เกิดฉันทะมีใจรักแล้วก็ทำให้พากเพียร เมื่อพากเพียรแล้วก็เอาใจจดจ่อใฝ่ใจอยู่เสมอ และเปิดช่องให้ใช้ปัญญาพิจารณาไตร่ตรอง

กุกุติคา มะลิวัลลย และคณะ (2564 : 9) ได้อธิบายถึงแนวทางการประยุกต์ใช้ทักษะการบริหารตามหลักอภิขิบาท 4 ไว้ดังนี้ 1) ด้านฉันทะ คือ ควรรักและพอใจทำงานตลอดเวลา 2) ด้านวิริยะ คือ ควรพยายามหาข้อมูลนำมาวิเคราะห์โดยใช้เทคโนโลยีมากขึ้น 3) ด้านจิตตะ คือ ควรรับผิดชอบงานของผู้ได้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายงานมากขึ้น และ 4) ด้านวิมังสา คือ ควรศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเพื่อคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์งานจากงานวิจัยให้มากขึ้นและควรไปอบรมความรู้หรือดูงานต่างประเทศหรือสถานที่ที่ได้รับความสำเร็จจากการดำเนินงาน

พระภิกษุชัชฎุกรณ อุดสวย (2564 : 87-89) ได้อธิบายถึงการประยุกต์ใช้หลักอภิขิบาท 4 ในการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธธรรมไว้ดังนี้ พระพุทธศาสนามีหลักสำคัญในการบริหารการศึกษา คือ การเพิ่มสติปัญญา วิชาสามารถขัดเกลาตนเองให้มีความรอบรู้ มีความคิดรอบคอบ และเป็นบวกในการทำงาน เพราะการบริหารงานจะต้องทำงานร่วมกับบุคคลที่มีความแตกต่างกัน การยึดหลักพุทธธรรมมาช่วยในการดำเนินงานจะทำให้ผู้บริหารงานมีความเที่ยงตรงและเป็นธรรม ก่อเกิดความรู้ ความคิด ความสามารถ และความสามัคคีในสถานศึกษา หลักธรรมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับการบริหารบุคคล ได้แก่ หลักอภิขิบาท 4 เป็นหลักแห่งความสำเร็จ หลักธรรมนี้เป็นหลักธรรมที่สำคัญในการทำงาน ซึ่งเป็นคุณธรรมภายในที่จะทำให้เกิดพลังเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จและบรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ คือ 1) ฉันทะ มีใจรัก คือ พอใจจะทำสิ่งนั้นและทำด้วยใจรัก ต้องการทำให้เป็นผล สำเร็จ 2) วิริยะ มีความเข้มแข็ง อดทนและความเพียร 3) จิตตะ ไม่ประมาทเลินเล่อ เอาใจใส่ต่อหน้าที่ของตนเอง 4) วิมังสา หมั่นใช้ปัญญาสอบสวน ไคร่ครวญ ตรวจตรา และหาเหตุผล โดยมีการประยุกต์ใช้หลักอภิขิบาท 4 ในการที่จะบริหารงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ดังนี้ การบริหารงานหรือการครองงาน คือ หลักอภิขิบาท 4 หลักแห่งความสำเร็จ หลักธรรมนี้เป็นคุณธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน ประกอบด้วยฉันทะ มีใจรัก คือพอใจจะทำสิ่งนั้นและทำด้วยใจรัก ต้องการทำให้เป็น

ผลสำเร็จ วิริยะ พากเพียรทำ คือ ขยันหมั่นกระทำ หมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความเข้มแข็ง อดทน เพียรพยายาม จิตตะ เอาจิตใจฝักใฝ่ คือ ทำสิ่งนั้น ๆ ด้วยความคิดไม่ฟุ้งซ่าน ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ และวิมังสา ใช้ปัญญาสอบสวน คือ หมั่นใช้ปัญญาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผล

พระครูสุขยพัชรมงคล (วิญญู ตปสมฺปนฺโน) (2563 : 180-183) ได้อธิบายถึงการประยุกต์ใช้ หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงาน ไว้ดังนี้ อิทธิบาท 4 หมายถึง ธรรมที่ทำให้ถึงความสำเร็จ เมื่อปฏิบัติได้ตามธรรมทั้ง 4 ข้อ ก็จะทำให้การทำงานทั้งปวงประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ

1. ฉันทะ ความรักงาน เห็นคุณค่า ความพอใจ ความรักที่จะทำสิ่งนั้น ๆ และทำด้วยใจที่มีความปรารถนาดีและความรัก ต้องการทำให้งานประสบผลสำเร็จอย่างดี ไม่ใช่สักแต่จะทำให้พอ ๆ เสร็จไป หรือเพียงเพราะอยากได้ผลกำไรหรือรางวัล

2. วิริยะ การสู้งาน เห็นเป็นความท้าทาย ใจสู้ ขยัน ความเพียร หมั่นกระทำ หมั่นประกอบ พากเพียรทำสิ่งนั้นด้วยไม่ท้อถอย ไม่ทอดทิ้ง อดทน เอาธุระ พยายาม เข้มแข็ง และก้าวไปข้างหน้า จนกว่าจะสำเร็จ

3. จิตตะ ใส่ใจในงาน จิตใจจดจ่อ จริงจังความคิด อุทิศตัวต่องาน ไม่ปล่อยให้จิตใจเลื่อนลอยฟุ้งซ่าน เอาจิตรับรู้ ฝักใฝ่ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิด ใช้ความคิดในเรื่องนั้นเสมอ ๆ บ่อย ๆ ทำกิจหรืองานนั้นอย่างอุทิศใจอุทิศตัว

4. วิมังสา ทำงานด้วยปัญญา ตรวจตรา ทดสอบ ปรับปรุงแก้ไข ไตร่ตรอง พิสูจน์ ใช้ปัญญา สอบสวนข้อขัดข้องบกพร่องในสิ่งที่ทำนั้น โดยรู้จักวางแผน วัดผล ทดลอง คิดค้นวิธีแก้ไข ปรับปรุง เพื่อดำเนินและจัดการงานต่าง ๆ ให้ได้ผลดียิ่งขึ้นไป

พระอภินันท์ กนฺตสีโล (สิงมาดา) และคณะ (2563 : 67-69) ได้อธิบายถึงการประยุกต์ใช้ หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ดังนี้

1. การใช้หลักฉันทะ ควรที่จะมีการสร้างเสริมขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้เกิดความรักความศรัทธาในงาน ในองค์กรควรมีการดำเนินต่าง ๆ อย่างตั้งใจ ตามเป้าหมายของการบริหารงานสถานศึกษา ในสถานศึกษาเกิดความเข้าใจและมีความตั้งใจในการจัดทำนโยบายในการบริหารงานภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน บุคลากรควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายในการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาตนเองและผู้เรียน การทำงานด้วยใจรัก จะส่งผลทำให้เกิดจากความตั้งใจจริง นำมาซึ่งความภาคภูมิใจในหน้าที่การงานของตน

2. การใช้หลักวิริยะ ควรที่จะมีความพยายามและพากเพียรในการปฏิบัติงาน โดยในระบอบราชการควรที่จะมีความเข้าใจในกฎเกณฑ์และระเบียบของการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างดี จำเป็นต้องใช้ความพยายามเพื่อการบริหารจัดการที่ครบถ้วนสมบูรณ์ บุคลากรในสถานศึกษาควรมีความมุ่งมั่นในการประเมินผลและตรวจสอบ เรื่องการปฏิบัติงานอยู่เสมอ การที่มีความขยัน

หมั่นเพียรและความอดทน จะทำให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ การมีความใส่ใจในการผลักดันนโยบายสู่การปฏิบัติงานตามสภาพความเป็นจริง เป็นสิ่งสำคัญของนักปฏิบัติที่มีการคิดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ มาพัฒนาสถานศึกษาอย่างเหมาะสม ในการมุ่งมั่นที่จะพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานในสถานศึกษา การทำงานด้วยความพยายามพากเพียร นำมาซึ่งความสำเร็จและเกิดผลประสิทธิผลทั้งในเด็กนักเรียนและผู้สอนด้วยความขยันอดทน เป็นคุณสมบัติของผู้ที่มีความตั้งใจจริงในการที่หวังผลสำเร็จของการทำงาน ในการบริหารงานทุกตำแหน่งควรจะมี ความอดทนต่อการทำงาน ถ้าขาดความขยันแล้วความเชี่ยวชาญก็จะไม่เกิด

3. การใช้หลักจิตตะ การที่มีจิตใจดี มองแต่ประโยชน์ส่วนรวม มีความมุ่งมั่นในการทำงาน เป็นคนที่ดี เก่ง และมีความสุข การมีจิตจดจ่อ มีความตั้งใจจริง เอาใจใส่ในงาน และในการปฏิบัติงานเป็นสิ่งที่ควรกระทำทั่วไป การทำงานด้วยความมุ่งมั่นไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่าง ๆ ทำให้เกิดผลดีทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น เป็นการพิสูจน์ให้เห็นถึงศักยภาพที่มีอยู่ในตัวบุคคล เพื่อความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและสังคมโดยทั่วไป บุคลากรควรมีความรับผิดชอบงานในการปฏิบัติงานและสามารถประสานความร่วมมือทั้งในชุมชนและองค์กร ได้เป็นอย่างดี มีความตั้งใจในการทำงาน มองแต่ประโยชน์โดยรวม มีจิตใจดี ใสสะอาด เป็นคนที่ดี เก่ง และมีความสุข ควรเอาใจใส่ในงานและมีความตั้งใจจริงในการปฏิบัติงาน มีจิตใจโอบอ้อมอารีต่อบุคคลทั่วไปและมีความเสียสละในการอุทิศตนเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสถานศึกษาและต่อสาธารณชน

4. การใช้หลักวิมังสา การรู้จักสังเคราะห์และวิเคราะห์งานอย่างถูกต้อง ใช้หลักการของวิมังสา การใคร่ครวญและไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ก็จะสามารถทำให้ประสบความสำเร็จในการทำงานได้ การทำงานสำคัญที่การรู้จักไตร่ตรองให้ถี่ถ้วนและรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจทำอะไรเพื่องานจะได้ออกมาถูกต้องและไม่เกิดข้อผิดพลาด การปฏิบัติงานของบุคคลควรพิจารณาความสามารถในการปรับแผนการทำงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม รู้จักสังเคราะห์และวิเคราะห์งานให้ถูกต้อง โดยใช้หลักการของวิมังสาคิดใคร่ครวญและไตร่ตรองให้รอบคอบ การทำงานด้วยความมีสติไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วน คิดถึงความสมเหตุสมผลว่างานที่ทำได้วางแผนมาอย่างดีหรือไม่ ทั้งที่เป็นเรื่องส่วนตัวและเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น เพื่อปรับปรุงปรับแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

พระชินกร สุจิตโต (ทองดี) และคณะ (2563 : 11-12) ได้อธิบายถึงการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ไว้ดังนี้

1. ด้านฉันทะ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรศึกษางานในหน้าที่ของตน พยายามหาความรู้ของตนเองสม่ำเสมอ มีความอดทนต่อความยากลำบาก และสนับสนุนให้บุคลากรไม่ยึดติดกับงานนั้น ๆ ให้มากจนเกินไป เพราะอาจจะเกิดความรู้สึกเครียดหรือเบื่อหน่ายได้ง่าย แต่ควรคำนึงถึง

ผลประโยชน์ขององค์กรโดยส่วนรวม และการทำงานให้มีความตั้งใจที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในเรื่องนั้น ๆ ให้ได้ โดยมีความมุ่งมั่นไม่ทอดทิ้ง ย่อมมีหนทางนำเราไปสู่ความสำเร็จได้เสมอ

2. ด้านวิริยะ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักและใส่ใจกับงานที่ได้รับมอบหมาย ทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร เต็มใจ มีความอดทนในการทำงาน ไม่ละเลยในงาน แม้จะไม่ใช่ว่าในเวลาทำงาน ต้องมีใจรักในการปฏิบัติงาน แล้วผลออกมาจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนำไปสู่ความสำเร็จ

3. ด้านจิตตะ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความเข้าใจถึงความสำคัญกับบทบาทงาน และเวลา มีการแบ่งงานอย่างชัดเจนในการปฏิบัติงานในทุกตำแหน่ง เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นกรทำให้บุคลากรในหน่วยงานได้มีโอกาสได้พิจารณารายงาน เอาใจใส่งานของตนเองอย่างละเอียด และมีขอบเขต และจะทำให้ผลการปฏิบัติงานออกมาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. ด้านวิมังสา ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ พัฒนาวิธีเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ หาเหตุผลจุดที่ผิดพลาดและแก้ไขด้วยสติปัญญา ส่งเสริมให้ทุกคนปฏิบัติตามกล้าแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเมื่อพบหนทางที่ดีกว่า มีบรรทัดฐานหรือกฎเกณฑ์ที่ทุกคนยอมรับ หากเกิดข้อบกพร่องในแต่ละสายงานหน่วยงานจะต้องใช้หลักในการที่จะต้องมาใคร่ครวญ พิจารณา และหาเหตุผล ในสิ่งที่เป็นปัจจัยทำให้เกิดขึ้น เพื่อที่จะแก้ไขข้อบกพร่องไม่ให้เกิดขึ้นอีก

บุษราภรณ์ ร่มเลิศสุข และจักรวาล สุขไมตรี (2563 : 5) ได้อธิบายถึงแนวทางการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงาน ไว้ดังนี้

1. ด้านฉันทะ ควรมีการให้ความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติจริงกับบุคลากรทุกคนเพื่อให้บุคลากรทุกคนมีความภูมิใจ มีใจรักในงานที่ได้รับมอบหมาย และเสียสละเวลาส่วนตัว ทุ่มเทให้กับการทำงาน ส่วนผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาควรสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้แก่บุคลากร เพื่อที่บุคลากรจะได้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจในงานที่ได้รับมอบหมาย

2. ด้านวิริยะ ควรมีการให้ความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติจริงกับบุคลากรทุกคน เพื่อให้บุคลากรทุกคนมีความอดทน เพียรพยายาม ขยันหมั่นเพียรในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย หมั่นศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนางานและพัฒนาตน มีความอดทน อดกลั้น ในการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

3. ด้านจิตตะ ควรมีการให้ความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติจริงกับบุคลากร เพื่อให้บุคลากรเอาใจใส่ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เอาใจใส่เพื่อนร่วมงาน รักสามัคคีกัน ให้ความร่วมมือในกิจกรรมขององค์กร

4. ด้านวิมังสา ควรมีการให้ความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติจริงกับบุคลากร เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งปฏิบัติงานอย่างมีสติ รอบคอบ มีทัศนคติที่ดี

ทั้งต่องานและเพื่อนร่วมงาน ส่วนผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาควรพิจารณามอบหมายงานให้เหมาะสมกับตำแหน่ง ความรู้ ความสามารถ และมีการระดมความคิด และตัดสินใจให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

วีระพงษ์ เกียรติไพรัช (2562 : 59-60) ได้อธิบายถึงการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารองค์กร เพื่อนำพองค์กรไปสู่เป้าหมายไว้ดังนี้

1. มีใจรัก การบริหารองค์กร ผู้บริหารจะต้องมีใจรัก คือ มีใจรักองค์กร ต้องมองว่าองค์กรเป็นเหมือนบ้านของตัวเอง จะต้องปกป้องคุ้มครองให้เกิดความปลอดภัยที่ดีที่สุด เพื่อไม่ให้เกิดอันตรายกับบ้านหลังนี้ มีใจรักบุคลากรในองค์กร มองว่าทุกคนในองค์กรเปรียบเหมือนคนในครอบครัว ตัวเองในฐานะหัวหน้าครอบครัวจะต้องดูแลให้ทุกคนทำงานอย่างมีความสุข ได้รับสวัสดิการที่เหมาะสมกับภาระงานที่ได้รับมอบหมาย

2. มีความเพียรพยายาม คือ มีความมุ่งมั่นในการนำพองค์กรให้เดินไปข้างหน้าตามแผนงานที่วางไว้ ผู้บริหารองค์กรจะต้องมีความอดทนอดกลั้นมากกว่าผู้อื่น เพราะผู้บริหารเป็นผู้กำหนดนโยบายขององค์กร และเป็นผู้มอบหมายงานแก่ผู้ปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามแผนขององค์กรที่ได้วางไว้ ดังนั้นผู้บริหารจะต้องมีความพยายาม 2 อย่าง คือ 1) พยายามในการบริหารงาน เมื่อผู้บริหารมีความรู้และความสามารถในการบริหารงาน ก็จะต้องพยายามในการโน้มน้าวผู้ร่วมงาน เพื่อให้ทุกคนตระหนักในประโยชน์ขององค์กร และทำงานเป็นทีม 2) พยายามหาความรู้ให้แก่ตัวเอง เพื่อใช้ในการบริหารงาน

3. มีความคิดหนักแน่น การบริหารงานต้องมีความคิดสร้างสรรค์และความหนักแน่นในการบริหารจัดการองค์กร การบริหารองค์กรจะมีอุปสรรคอยู่เสมอ ผู้บริหารจึงต้องยึดมั่นในกติกากององค์กร ข้อบังคับ กฎระเบียบ มีความรอบคอบในแผนที่วางไว้ และมีความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้ผู้ร่วมงานทุกคนเกิดความมั่นใจในการบริหารองค์กร และก่อให้เกิดความเอาใจใส่ในการทำงานเพื่อสนององค์กร แต่หากองค์กรที่ผู้บริหารขาดความคิดสร้างสรรค์ ไม่มีความหนักแน่น ผู้ปฏิบัติงานก็จะไม่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เกิดความท้อแท้ และสุดท้ายเป้าหมายขององค์กรก็อาจไม่บรรลุตามแผนที่วางไว้

4. วิเคราะห์ไตร่ตรอง เมื่อมีการดำเนินงานใด ๆ ในองค์กรจะต้องมีการไตร่ตรองและวิเคราะห์ รวมทั้งมีการประเมินผลเสมอ ๆ เพื่อนำไปแก้ไขและปรับปรุง ในการวิเคราะห์นั้นอาจกระทำโดยผู้บริหารเอง หรือเพื่อความรอบคอบ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการสังเคราะห์และวิเคราะห์ การบริหารองค์กรเริ่มตั้งแต่มีการวิเคราะห์สภาพการณ์ขององค์กรเพื่อจัดทำแผน มีการร่วมวิเคราะห์ในการปฏิบัติงาน และร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน แล้วนำผลการประเมินไปสู่การปรับปรุงเพื่อให้ดียิ่งขึ้นไป

พระมหาวิระชาติ โปธา (2562 : 68) ได้อธิบายถึงการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ ไว้ดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามหลักฉันทะ ควรมีความรักความพอใจงานที่รับผิดชอบ ทุกงาน พื่อใจในงานที่กระทำ ควรปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างแก่ผู้ร่วมงานในความพึงพอใจต่อหน้าที่

2. ด้านการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามหลักวิริยะ ควรมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ที่ตนเองได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงอย่างเต็มความสามารถ ควรขวนขวายแสดงความคิดเห็นในแง่ลบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในสื่อสังคมออนไลน์

3. ด้านการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามหลักจิตตะ ควรปลูกจิตสำนึกต่อหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานนั้น ๆ ควรฝึกฝนเอาใจจดจ่อในงานที่ทำ ก็จะทำให้เกิดความรักและภูมิใจในงาน

4. ด้านการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามหลักวิมังสา ควรต้องไตร่ตรองในหน้าที่การงานอย่างละเอียดรอบคอบ และควรศึกษาหาความรู้จากข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ เพื่อนำมาพัฒนางานที่ได้รับมอบหมายควรทบทวนการทำงาน แก้ไขข้อผิดพลาดในการทำงานอยู่เสมอและมีการพิจารณาใคร่ครวญในงาน

ธีรพงษ์ บุญรักษา และนวพันธ์ วอกลาง (2559 : 12-13) ได้กล่าวถึงการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อการเป็นผู้นำที่มีพลังของผู้บริหารไว้ดังนี้ อิทธิบาท 4 คือ “พลัง” ของผู้นำที่ใช้ขับเคลื่อนให้การดำเนินงานต่าง ๆ สำเร็จ บรรลุเป้าหมายขององค์กร ดังนี้

1. ฉันทะ พลังแห่งความรักในงาน ผู้บริหารที่มีฉันทะจะเป็นผู้บริหารที่มีแรงขับเคลื่อนจากภายในเรื่ออยู่ตลอด เพราะเกิดพลังแห่งความรักในงาน เกิดความเลื่อมใสศรัทธาที่จะทำงานให้เกิดความสำเร็จ ดังนั้น ผู้บริหารองค์กร จึงต้องมีหัวใจที่รักในงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เห็นคุณค่า มีความรัก และศรัทธาในงาน ตลอดจนต้องยึดมั่นในวิสัยทัศน์และปรัชญาขององค์กร

2. วิริยะ พลังแห่งการสู้ในงาน ผู้บริหารที่มีวิริยะจะเป็นผู้ที่มีความอดทนกล้าหาญไม่ท้อต่ออุปสรรคและปัญหา เป็นผู้ที่มีความพยายาม สู้งาน ขยันขันแข็ง ดังนั้น ผู้บริหารองค์กรจึงต้องมีความขยัน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการทำงานและในการบริหารองค์กร บางครั้งการดำเนินการไม่เป็นไปตามจุดหมาย ผู้บริหารองค์กรก็ต้องไม่ท้อแท้ ต้องมีใจสู้อย่างมีสติสัมปชัญญะ คือ ต้องพิจารณาไตร่ตรองว่าสิ่งที่ทำที่ดำเนินการอยู่ เป็นไปตามเป้าหมายที่ดีและเหมาะสมอย่างที่องค์กรตั้งไว้หรือไม่

3. จิตตะ พลังแห่งการเอาใจใส่ในงาน ผู้บริหารที่มีจิตตะ จะเป็นผู้ที่มีความตั้งใจแน่วแน่ในสิ่งที่กำลังจะทำ มีความเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย ไม่พุงช่าน มีสมาธิ ดังนั้น ผู้บริหารองค์การ จึงต้องมีจิตใจที่จดจ่อต่องานที่กำลังทำ หรือสิ่งที่กำลังบริหารอยู่ ไม่ออกนอกเรื่องนอกประเด็น วอกแวกในกรอบเป้าหมายที่ตั้งไว้ ตลอดจนทุ่มเทต่องานของตนและของผู้ใต้บังคับบัญชา อุทิศตน เอาใจใส่ในงานของตนให้มีความสมบูรณ์ ตรงตามเป้าหมายตามมาตรฐานที่ตั้งไว้หรือไม่

4. วิมังสะ พลังแห่งการพัฒนางาน ผู้บริหารที่มีวิมังสา จะเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ ชอบการพัฒนา คิดที่จะปรับปรุงแก้ไขให้สิ่งที่ทำอยู่ดีขึ้น ดังนั้นผู้บริหารองค์การ จึงต้องให้ความสนใจต่อคุณภาพงานเป็นอย่างมาก มีความพยายามที่จะหาวิธีการ ระบบกลไกที่จะทำให้คุณภาพงาน คุณภาพการบริหารงานออกมาดีกว่าเดิม ต้องหมั่นตรวจสอบ ประเมินผล หาจุดอ่อน ทดสอบ ทดลองใช้วิธีการใหม่ ๆ ที่ดีกว่าเดิมอยู่เสมอ รวมถึงการพัฒนาระบบการทำงาน การดำเนินการต่าง ๆ ขององค์การให้ดีขึ้น มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้นด้วย

จากการศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร ทำให้ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์และสรุป ได้ดังนี้

หลักอิทธิบาท 4 หมายถึง คุณธรรมและสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นของทั้งผู้บริหารและบุคลากร ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารและการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลให้การบริหารบริหารงานวิชาการประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เป็นผู้มีบทบาทและมีการปฏิบัติโดยนำหลักธรรมอิทธิบาท 4 ที่สำคัญ 4 ด้าน มาปรับและประยุกต์ใช้ในการทำงาน ประกอบด้วย

1. มิใจรัก หมายถึง ผู้บริหารมีพลังแห่งความรักงาน เห็นคุณค่า พอใจ เต็มใจ และศรัทธาในงาน รับผิดชอบงานทุกงาน ต้องการงานให้ประสบความสำเร็จอย่างดี อดทนต่อการทำงานที่มีความยากลำบาก เสียสละเวลาส่วนตัว ทุ่มเทให้กับการทำงาน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้ร่วมงาน รักครู เห็นทุกคนในสถานศึกษาเปรียบเสมือนคนในครอบครัว ให้สวัสดิการและมอบหมายภาระงานที่เหมาะสม สร้างเสริมขวัญและกำลังใจในการทำงานให้ครู ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองอยู่เสมอ รักสถานศึกษา เห็นสถานศึกษาเป็นเสมือนบ้านของตนเอง ยึดมั่นในปรัชญาและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของสถานศึกษา ไม่ทำให้สถานศึกษาเกิดความเสียหาย

2. ปากเพียรทำ หมายถึง ผู้บริหารมีพลังแห่งการสู้งาน ขยันขันแข็ง กล้าหาญ อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา ทำงานอย่างมีสติสัมปชัญญะ เห็นงานเป็นความท้าทาย เอาธุระ ไม่ทอดทิ้ง ไม่ทอดทิ้ง ก้าวไปข้างหน้าจนกว่าจะสำเร็จ มีความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติตามสภาพความเป็นจริง สามารถโน้มน้าวผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้ทุกคนตระหนักถึงประโยชน์ของการทำงานเป็นทีม (Teamwork) สนับสนุนการลงมือแสดงความคิดเห็นในแง่ลบในการปฏิบัติงานในสื่อสังคมออนไลน์ และมีความอดทนอดกลั้นในการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

3. จดจำจ่อจิต หมายถึง ผู้บริหารมีพลังแห่งการเอาใจใส่งาน มีสมาธิ ไม่ฟุ้งซ่าน อุทิศตัวทุ่มเท เอาใจใส่ต่องานของตนและของผู้ใต้บังคับบัญชาของตน ยึดมั่นในกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกติกาในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีความเสียสละในการอุทิศตนเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสถานศึกษาและต่อสาธารณชนทั่วไป มีการแบ่งงานอย่างชัดเจนในการปฏิบัติงานในทุกตำแหน่ง มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานต่าง ๆ สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบ สามารถประสานความร่วมมือทั้งในองค์กรและชุมชนได้เป็นอย่างดี และมีความสามารถในการประยุกต์ใช้คุณธรรมที่ส่งเสริมให้การดำเนินงานสำเร็จลุล่วงได้

4. วินิจวิจัย หมายถึง ผู้บริหารมีพลังแห่งการพัฒนางาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการไต่ตรองงานในหน้าที่อย่างละเอียดรอบครอบ มีการพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สูงขึ้น มีการศึกษาหาความรู้จากข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ เพื่อนำมาพัฒนางานและแก้ไขข้อผิดพลาดในการทำงานอยู่เสมอ มีการส่งเสริมให้ครูพิจารณาปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานและการบริหารจัดการตามสถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ให้ครูพัฒนาวิธีการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ส่งเสริมให้มีการระดมความคิดและตัดสินใจให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน มีความมุ่งมั่นในการตรวจสอบและการประเมินผลเรื่องการทำงานอย่างต่อเนื่อง และมีทักษะการประเมินสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา

ความหมายของงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่สถานศึกษาได้ตั้งไว้ เหตุเพราะการบริหารงานวิชาการนั้นมีความเกี่ยวข้องกับทุก ๆ งานในสถานศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารวิชาการ ไว้ดังนี้

พระอนันต์ ตโมนุโท (พิศาล ไพโรจน์) (2560 : 319-320) ได้อธิบายถึงหลักการบริหารวิชาการไว้ว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการทางด้านวิชาการภายในและภายนอกโรงเรียน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การพัฒนา

กระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา การวางแผนด้านวิชาการ การวัดและการประเมินผล การวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการจัดการศึกษา การแนะแนว การส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาหรือองค์กรอื่น การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

จรูณี เก้าเอี้ยน (2557 : 4-5) ได้ให้ความหมายของการบริหารวิชาการไว้ว่าเป็น การบริหารสถานศึกษา โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง ส่งเสริม และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดกับผู้เรียน

จิตติมา วรรณศรี (2557 : 3) ได้ให้ความหมายของการบริหารวิชาการไว้ว่า งานวิชาการ เป็นหัวใจของสถาบันการศึกษา การที่จะคว่าสถาบันใดมีมาตรฐานงานทางวิชาชีพ ให้ดูที่บทบาทของผู้บริหารว่าจะเอาจริงกับการบริหารวิชาการเพียงใด จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารในการเตรียมการให้ครูผู้สอนในโรงเรียนมีความพร้อมอย่างทั่วถึงในการบริหารงานวิชาการให้บรรลุวัตถุประสงค์

ทศนี วงศ์ยี่น (2555 : 27) ได้ให้ความหมายของการบริหารวิชาการไว้ว่า การบริหารงาน วิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมและการดำเนินงานทุกชนิดใน โรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2554 : 29) ได้อธิบายความหมายของการบริหารวิชาการไว้ว่า เป็นการบริหารกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่าง ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่ การกำหนดนโยบาย การวางแผน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

จึงสรุปได้ว่า งานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างของสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดผล ประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน โดยสามารถวัดความสำเร็จได้จากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นสำคัญ

ความสำคัญของงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหาร วิชาการ มีความเกี่ยวข้องกับทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา และยังเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ ที่เกิดขึ้นของสถานศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายถึงความสำคัญ ของการบริหารงานวิชาการ ไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561 : 13-15) ได้เคยกล่าวถึงความสำคัญ ของการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า งานวิชาการนับได้ว่าเป็นงานที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะเป็น หัวใจสำคัญในการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหาร โรงเรียน คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ต้องมีความรู้ความเข้าใจ กำหนดแนวทางปฏิบัติการประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน งานวิชาการของโรงเรียน ประกอบด้วยงานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก ซึ่งโรงเรียนจะต้องสร้างหลักสูตรของตนเอง เรียกว่า หลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้นครูจะต้องทำหน้าที่ในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรนำหลักสูตรไปใช้ และออกแบบการจัดการเรียนรู้

จิตติมา วรรณศรี (2557 : 4) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรับผิดชอบความเป็นผู้นำด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของสถานศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่ผู้เรียนในด้านวิชาการ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการทำงานแบบร่วมมือกับครู ด้วยการให้คำแนะนำและประสานงานให้ครูทุกคนทำงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

จารุณี เก้าเอี้ยน (2557 : 5-6) สรุปความสำคัญของการบริหารวิชาการไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นงานหลักของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องตระหนักในการกิจ รู้และเข้าใจในการทำงานวิชาการเป็นอย่างดี

ทัศนีย์ วงศ์เย็น (2555 : 27) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการ ไว้ดังนี้ 1) ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักเห็นความสำคัญของงานวิชาการ อันเป็นงานหรือภารกิจหลักของสถานศึกษา เพราะความสำเร็จของสถานศึกษาที่เห็นได้อย่างเด่นชัด นั้นคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่สูงขึ้น 2) ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสามารถวางแผนการพัฒนางานวิชาการได้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ จนผู้เรียนเกิดความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3) ทำให้สถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนางานเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน และ 4) ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อันได้แก่สถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนตามความต้องการของผู้เรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการ ไว้ดังนี้ งานวิชาการเป็นงานสำคัญของสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะอยู่ในรูปแบบหรือประเภทใด คุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากงานวิชาการ เพราะงานวิชาการมีความเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งมีความเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษา

จามจุรี จำเมือง (2553 : 75) ได้อธิบายถึงความสำคัญของงานวิชาการ ไว้ดังนี้ งานวิชาการมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจเกี่ยวกับการบริหารจัดการของสถานศึกษา เพื่อดำเนินงานที่อิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการและผู้ที่เกี่ยวข้อง อันจะทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

จึงสรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญ เพราะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา ที่มีจุดมุ่งหมาย คือ การสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ขอบข่ายของงานวิชาการ

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในแต่ละแห่งมีความหลากหลายตามบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ ขอบข่ายเหล่านี้เป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงคุณภาพในการบริหารงานวิชาการ โดยมีผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ไว้หลายท่าน ดังนี้

อรุณรัชช ศาสตร์สกุล (2565 : 134) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารวิชาการของสถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1) การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา 2) การบริหารการเรียนการสอน 3) การบริหารประเมินผลการเรียน 4) การบริหารหลักสูตร 5) การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ 6) การบริหารการวิจัยและพัฒนา 7) การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ 8) การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ และ 9) การบริหารประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2562 : 29-30) ได้อธิบายถึงหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การแนะแนว การนิเทศภายในสถานศึกษา การวางแผนงานด้านวิชาการ การวัดผลและประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรและสถานศึกษาอื่น การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สำนักปฏิรูปการศึกษา (2562 : 42) ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจของการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เกี่ยวกับงานวิชาการ 8 ภารกิจ ไว้ดังนี้คือ 1) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การวัดและประเมินผล 4) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 5) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา 6) การส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และ 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

สาวตรี สิทธิชัยกานต์ และลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ (2562 : 17) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ไว้ดังนี้ การจัดการหลักสูตร การวางแผนการสอน การจัดตารางสอน การเตรียมการสอน และการวัดผล

กิติมา ปรีดีดิลก (2562 : 57-58) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่าเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยตรง โดยแบ่งเป็น 6 ประการดังนี้ 1) งานด้านแผนงานวิชาการ 2) งานด้านหลักสูตรและการสอน ประกอบด้วย หลักสูตรการสอนและการประเมินการสอน 3) งานด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัดตารางสอนและการจัดการชั้นเรียน งานการจัดครูเข้าสอน 4) งานการจัดแบบเรียน งานการจัดห้องสมุด และงานการจัดคู่มือครู 5) งานด้านสื่อการสอน และ 6) งานด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน ประกอบด้วย การนิเทศการสอน การฝึกอบรมงานด้านการวัดและประเมินผล

พงศกร อุดลพิทยาภรณ์ และนันทรัตน์ เจริญกุล (2561 : 322) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ไว้ดังนี้ การนิเทศงานวิชาการ การวางแผนงานวิชาการ การจัดระบบงานวิชาการ การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผล และการพัฒนางานวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561 : 19) ได้กล่าวถึงขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาในด้านวิชาการ ไว้ดังนี้ สถานศึกษามีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบการบริหารงานของสถานศึกษาที่มีโครงสร้างการบริหารงานตามกฎหมาย ที่มีขอบข่ายภารกิจที่กำหนด ซึ่งการแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาเป็นไปตามกฎกระทรวงและระเบียบที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาที่กำหนด ซึ่งจะแบ่งส่วนราชการเป็นกลุ่ม หรือฝ่าย หรืองาน ตลอดจนกำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการ ซึ่งจะต้องครอบคลุมขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษา ที่กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ในด้านวิชาการมีขอบข่ายและภารกิจดังต่อไปนี้ การนิเทศการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2560 : 9-10) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

- 1) งานส่งเสริมวิชาการ 2) งานบริหารหลักสูตร 3) งานสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน 4) งานวัดและประเมินผล
- 5) งานนิเทศภายใน และ 6) งานหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร

จารุณี เก้าเอี้ยน (2557 : 12-13) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มีดังนี้ การวางแผนงาน การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การวัดประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา ความคิดเห็นต่อการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน การวิจัยเพื่อพัฒนา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การส่งเสริมงานวิชาการแก่บุคคล องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การนิเทศการศึกษา การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นในการพัฒนาวิชาการ การแนะแนว การจัดทำแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ และการคัดเลือกแบบเรียน

จิตติมา วรรมศรี (2557 : 3) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มีดังนี้ การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การวัดผลและประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนา การเรียนรู้ และการใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้

จันทร์ธานี สงวนนาม (2553 : 142) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มีดังนี้

- 1) หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย การศึกษาสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรและการจัดระบบ การพัฒนาการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 2) การวิจัยในชั้นเรียน 3) การสอนซ่อมเสริม 4) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร 5) การนิเทศภายในสถานศึกษา และ 6) การประกันคุณภาพการศึกษา

และนอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการ ดังนี้

ปรีดถกรณ์ กองนาถ (2564 : 46-47) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 3 ทั้งหมด 7 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวัดประเมินผล และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562 : 103) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ การวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การวัดผลและประเมินผลและการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศการศึกษา การพัฒนา

ระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ยุทธนา เกื้อกุล (2560 : 410-412) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ในมิติวิชาการ 5 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การวิจัยและการวัดและประเมินผลทางการศึกษา การนิเทศและการแนะแนวการศึกษา และการส่งเสริมความเข้มแข็งด้านวิชาการ

วิภา ทองหง่า (2555 : 41) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ สื่อการเรียนการสอน การประกันคุณภาพการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการนิเทศการศึกษา

สรุปได้ว่าขอบข่ายการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญ ครอบคลุมงานต่าง ๆ ในสถานศึกษา ตั้งแต่งานด้านหลักสูตร ด้านจัดแผนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี และด้านการวัดประเมินผล

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้อาศัยองค์ประกอบและตัวชี้วัดในการบริหารงานวิชาการจากการสังเคราะห์กิจกรรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับงานวิชาการในสถานศึกษา โดยผู้ศึกษาวิจัยได้รวบรวมขอบข่ายการบริหารงานวิชาการจากทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการมาเป็นข้อมูล และคัดเลือกขอบข่ายในการบริหารงานวิชาการที่มีความถี่ซ้ำกันร้อยละ 60 ขึ้นไป ของแหล่งข้อมูลทั้งหมด ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์กิจกรรมของงานวิชาการในสถานศึกษา

กิจกรรม งานวิชาการ	อรรณวิรัช ศาสตราภรณ์ (2565)	ปรีดถรณ์ กองนาถ (2564)	อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562)	พรบ.การศึกษา (2562)	สำนักปฏิบัติการศึกษา (2562)	สาวิตรี สิทธิชัยกานต์ (2562)	กิติมา ปริติติก (2562)	สพฐ. (2561)	พงศกร อดุลพิทยากรณ์ (2561)	ยุทธนา เกื้อกุล (2560)	ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2560)	จารุณี เก้าเอียน (2557)	จิตติมา วรรณศรี (2557)	วิภา ทองหง่า (2555)	จันทร์ภาณี สงวนนาม (2553)	ความถี่
1. การพัฒนา สาระหลักสูตร ท้องถิ่น				✓								✓				2
2. การวางแผน งานด้าน วิชาการ			✓	✓			✓		✓			✓				5
3. การจัดการ เรียนการสอน ในสถานศึกษา	✓		✓	✓		✓	✓		✓			✓	✓			8
4. การพัฒนา หลักสูตร สถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓	13*
5. การพัฒนา กระบวนการ เรียนรู้				✓	✓			✓		✓					✓	5
6. การวัด ประเมินผล และเทียบโอน ผลการเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	14*
7. การวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพ การศึกษา	✓	✓		✓	✓			✓		✓		✓	✓		✓	9*

ตาราง 1 (ต่อ)

กิจกรรม งานวิชาการ	อำนวยการ ศาสตราจารย์ (2565)	ปรีดถรณ์ กองนาถ (2564)	อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562)	พรบ.การศึกษา (2562)	สำนักปฏิบัติการศึกษา (2562)	ศาวิตร์ สิทธิชัยกานต์ (2562)	กิติมา ปรีดีดิถ (2562)	สพฐ. (2561)	พงศกร อดุลพิทยากรณ์ (2561)	ยุทธนา เกื้อถนุ (2560)	สุนศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2560)	จารุณี เก้าเอียน (2557)	จิตติมา วรรณศรี (2557)	วิภา ทองหง่า (2555)	จันทร์ภาณี สงวนนาม (2553)	ความถี่
8. การพัฒนา และส่งเสริมให้ มีแหล่งเรียนรู้				✓	✓		✓	✓				✓				5
9. การนิเทศ ภายใน สถานศึกษา	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	11*
10. การแนะ แนว				✓				✓				✓		✓		4
11. การพัฒนา ระบบประกัน คุณภาพภายใน และมาตรฐาน การศึกษา		✓	✓	✓	✓			✓				✓		✓	✓	8
12. การ ส่งเสริมชุมชน ให้มีความ เข้มแข็งทาง วิชาการ				✓	✓			✓		✓		✓				5
13. การมีความ ร่วมมือในการ พัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษา และองค์กรอื่น				✓				✓				✓				3

ตาราง 1 (ต่อ)

กิจกรรม งานวิชาการ	อรรถราช ศาสตร์สกุล (2565)	ปรีดถรณ์ กองนาถ (2564)	อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562)	พรบ.การศึกษา (2562)	สำนักปฏิบัติการศึกษา (2562)	ศาวิตรี สิทธิชัยกานต์ (2562)	กิติมา ปรีดีดล (2562)	สพฐ. (2561)	พงศกร อดุลพิทยาภรณ์ (2561)	ยุทธนา เกื้อกุล (2560)	สุนศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2560)	จารุณี เก้าเอียน (2557)	จิตติมา วรรณศรี (2557)	วิภา ทองหง่า (2555)	จันทร์ภาณี สงวนนาม (2553)	ความถี่
14. การ ส่งเสริมงาน วิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถาน ประกอบการ และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา				✓				✓	✓			✓				4
15. การจัดทำ ระเบียบและ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงาน ด้านวิชาการ ของ สถานศึกษา				✓												1
16. การ คัดเลือก หนังสือ แบบเรียนไว้ใช้ ในสถานศึกษา				✓			✓					✓				3

ตาราง 1 (ต่อ)

กิจกรรม งานวิชาการ	อำนวยการ ศาสตราจารย์ (2565)	ปรีดการณ์ กองนาถ (2564)	อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562)	พรบ.การศึกษา (2562)	สำนักปฏิบัติการศึกษา (2562)	ศาวิตร์ สิทธิชัยกานต์ (2562)	กิติมา ปรีดีดล (2562)	สพฐ. (2561)	พงศกร อดุลพิทยากรณ์ (2561)	ยุทธนา เกื้อบุญ (2560)	สุนศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2560)	จารุณี เก้าเอียน (2557)	จิตติมา วรณศรี (2557)	วิภา ทองหง่า (2555)	จันทร์ภาณี สงวนนาม (2553)	ความถี่
17. การพัฒนา และใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓	12*
18. การจัด กิจกรรมเสริม หลักสูตร									✓						✓	2
19. การพัฒนา งานวิชาการ	✓								✓		✓	✓				4
20. การพัฒนา บุคลากรทาง วิชาชีพ	✓															1
21. การ ประเมินผลงาน ทางวิชาการ	✓															1
22. การสอน ซ่อมเสริม															✓	1
23. การพัฒนา ศักยภาพการ เรียนรู้														✓		1
24. การมีส่วน ร่วมในการจัด การศึกษา														✓		1

จากตาราง 1 วิเคราะห์ข้อบ่งชี้ของงานวิชาการในสถานศึกษา จากผู้เสนอแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังตารางข้างต้น ผู้วิจัยเลือกข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการที่มีความถี่ตั้งแต่ 9 ขึ้นไป และสามารถสรุปข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาได้เป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. การวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
2. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
3. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
4. การนิเทศภายในสถานศึกษา
5. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา

คุณภาพ (Quality) เป็นการดำเนินงานเพื่อกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม ให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามข้อกำหนดเฉพาะที่ต้องการ หรือสอดคล้องกับข้อกำหนด คุณภาพของการออกแบบ และความสอดคล้องในการดำเนินงาน ที่จะนำมาซึ่งความภาคภูมิใจแก่เจ้าของผลงาน การประหยัดที่สุด มีประโยชน์ในการใช้งานสูงสุด สิ่งที่ดีที่สุดสำหรับเงื่อนไขด้านการใช้งาน

นวลจันทร์ ตั้งประภัสสร และคณะ (2561 : 548-550) ได้กล่าวถึงผลการศึกษากาการบริหารจัดการคุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ไว้ดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร จัดตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร ใช้รูปแบบหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ มีการวิเคราะห์จุดมุ่งหมาย หลักการของหลักสูตร ตามบริบทของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับพันธกิจ วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย และปรัชญาของโรงเรียน มีการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ติดตาม นิเทศ ประเมิน และมีการเผยแพร่หลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับ มีการสรุปผลและติดตามผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนชัดเจน มีการส่งเสริมการเรียนรู้ในเรื่องกลยุทธ์เกี่ยวกับการบริหารงานหลักสูตรในโรงเรียน

2. ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ มีการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไป ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจมากขึ้น ครูผู้สอนมีการปรับวิธีการสอนให้สนุกมากขึ้น ไม่น่าเบื่อ ส่งเสริมให้มีการจัดอบรมครูเกี่ยวกับการจัดทำและใช้สื่อเทคโนโลยี

3. ด้านการนิเทศภายใน มีการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มศักยภาพงานวิชาการ มีการนิเทศบุคลากรอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง การนิเทศเป็นไปตามขั้นตอน มีการประเมินผล สรุปผลชี้แจงปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา เมื่อมีการนิเทศภายนอกควรรับฟังและนำไปปรับใช้

4. ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มีการทำคะแนนที่ทันสมัย ทำให้การวัดและประเมินผลมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ครูผู้สอนมีความเข้าใจระเบียบวิธีการวัดและประเมินผล ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของคะแนนมีมาตรฐาน ฝ่ายวิชาการมีการตั้งคะแนนตามตัวชี้วัดให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลทางการศึกษา

5. ด้านการวิจัยและพัฒนา มีการส่งเสริมงานวิจัยภายในสถานศึกษาให้มีความหลากหลาย มีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การวิจัยมีความสอดคล้องกับปัญหา เรื่องที่จะแก้ไขสามารถนำไปใช้ได้จริงและนำไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนรุ่นต่อ ๆ ไปได้

อาอิด๊ะ เจ๊ะแวง (2559 : 128-130) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ไว้ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านหลักสูตร ควรจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ตรงตามสภาพของแต่ละโรงเรียน แบ่งหลักสูตรออกตามความสามารถ ความชำนาญของเด็กนักเรียน มีหลักสูตรที่แน่นอน มีการพัฒนาแต่ไม่ใช้การเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จัดอบรมหลักสูตรบูรณาการและสนับสนุนให้ใช้ทุกโรงเรียน ให้ครูผู้สอนร่วมกันจัดทำหลักสูตรร่วมกัน โดยเฉพาะในวิชาที่บูรณาการให้ใช้หลักสูตรที่อ่านออกเขียนได้ หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่น ความยากง่ายให้เหมาะสม คำนึงถึงความต่างระหว่างนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ที่นักเรียนทำได้จริง ต้องครอบคลุมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้และสอดคล้องกับหลักสูตร สสำรวจความต้องการของคนในชุมชน เพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรการสอนต่อไป

2. แนวทางการพัฒนาด้านสื่อ เทคโนโลยี การเรียนการสอน ควรจัดสื่อ เทคโนโลยีให้เพียงพอต่อการเรียนการสอนและนักเรียนในโรงเรียน ควรอำนวยความสะดวกในการใช้สื่อเทคโนโลยี การพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีในการเรียนการสอนควรพัฒนาไปตามศักยภาพของผู้เรียนและความทันสมัย ครูควรผลิตสื่อให้ทันกับรายวิชาที่จะสอนและให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มากยิ่งขึ้น จัดสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้ในเรื่องการสอนของครู เพื่อหาข้อมูลและร่วมกันแก้ปัญหา

3. แนวทางการพัฒนาด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า ควรประเมินตามสภาพจริง ให้ความรู้แก่ครูผู้สอนที่บูรณาการกับหลักสูตร มีการอบรม/ประชุมในเรื่องการวัดและประเมินผล เพื่อได้ข้อสรุปที่เป็นไปในทางเดียวกัน มีการวัดและประเมินผลอยู่เสมอให้เป็นปัจจุบัน เพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนเพื่อวัดผลและประเมินผลให้ดีขึ้น การวัดและการประเมินผลควรแยกระหว่างเด็กที่เก่งกับเด็กที่อ่อนกว่า ให้มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างจริงจัง และนำไปแก้ปัญหาได้ ให้มีวิทยากรข้างนอกมาให้ความรู้ในด้านการวัดและประเมินผลที่ถูกต้อง

เพื่อสนองวัตถุประสงค์ ผลิตเครื่องมือที่มีคุณภาพ เพื่อที่จะประเมินผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้มีการซ่อมเสริมผู้เรียนที่ไม่ผ่านการประเมินอย่างต่อเนื่องและติดตามผลการประเมินทุกครั้ง พยายามหาข้อสอบ โอนเน็ตหรือข้อสอบอื่นให้นักเรียนฝึกทำข้อสอบอยู่เสมอ ควรปลูกฝังความสำคัญ ของการศึกษาและรายงานผลการเรียนแก่นักเรียน ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ

ชเนตร หลงศรี และวลัยพร ศิริภิรมย์ (2558 : 611-613) ได้กล่าวถึง สาเหตุที่ส่งผลให้ การบริหารงานวิชาการมีคุณภาพนั้นเกิดจาก

1. มีการพัฒนาใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เนื่องจากสถานศึกษามีการ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่าง เข้มข้น ทำให้มีสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน และชุมชน รวมถึงมีการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ทางการศึกษาของผู้เรียนและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้มีการนำสื่อและเทคโนโลยีทางการ ศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารซึ่งกัน และกันระหว่างผู้เรียนกับครู โดยใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่รอบตัวให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การตั้ง กลุ่มเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับ การศึกษาซึ่งกันและกัน เป็นต้น

2. มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญ ของการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยสนับสนุน ส่งเสริม กำกับ ติดตามให้ผู้สอนทำวิจัย ในชั้นเรียน และวิจัยเพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่สนับสนุนให้สถานศึกษา นำผลการวิจัยมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และกำหนดให้สถานศึกษาต้องส่งเสริมการทำวิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน รวมทั้งให้ความสำคัญกับการวิจัย โดยสนับสนุนส่งเสริม การทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยตลอด สถานศึกษามีการนำผลการวิจัยของผู้สอน มาใช้ ในการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สามารถจัดการเรียน การสอนได้อย่างมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

3. มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาได้ตระหนักและให้ความสำคัญ กับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ในฐานะที่เป็นตัวกำหนดแนวทางในการจัด ประสพการณ์การเรียนรู้ที่ดี เหมาะสม และถูกต้องให้กับผู้เรียน สถานศึกษามีการกำกับ ติดตามและ นำผลที่ได้มาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ

ภาณี สัจจาพันธ์ (2555 : 91) ได้กล่าวถึง รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ที่ต้องมีการร่วมกันตัดสินใจ วางแผนปฏิบัติงาน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ โดยการประเมินผลและต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ครู ผู้บริหาร และชุมชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการประชุมการวางแผน ตัดสินใจ ปฏิบัติงานมาจากสภาพความต้องการหรือสภาพปัญหา หรือที่จะพัฒนาตามแผนกลยุทธ์ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และร่วมประเมินผล เพื่อให้ผู้ปกครองร่วมประเมินความรู้ ความสามารถของผู้เรียน ด้วย ครู ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระมีส่วนร่วมในการนิเทศข้อเสนอแนะเชิงชม เพื่อเป็นการสะท้อนถึงการสอนของครูทุกรายวิชาที่เรียน ร่วมวิเคราะห์ ประเมินการเรียน โดยการเปรียบเทียบข้อมูล และนำมาปรับปรุงในแต่ละภาคเรียน การประชุม (เดือนละครั้ง) ต้องมีการเสนอร่วมกัน ตัดสินใจ ให้มีศูนย์สื่อของโรงเรียนเป็นแหล่งผลิตและบริการสื่อ ส่งเสริมให้มีการนำแหล่งเรียนรู้ จัดหาวิทยากรในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิให้ร่วมกันพัฒนาวิชาการเพื่อประสานความร่วมมือ ให้งานวิชาการได้ก้าวหน้า เพิ่มผลสัมฤทธิ์ให้สูงขึ้นเป็นการพัฒนาอย่างจริงจัง

ทั้งนี้จึงสรุปได้ว่า คุณภาพ หมายถึง การบริหารงานของสถานศึกษา ที่ทำให้ได้งานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้สถานศึกษามีความเจริญก้าวหน้า

ส่วนงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกอย่างทุกอย่างของสถานศึกษา ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน โดยสามารถวัดความสำเร็จได้จากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา หมายถึง งานวิชาการของสถานศึกษา ที่ทำให้ได้งานที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และเป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้สถานศึกษามีความเจริญก้าวหน้า ซึ่งงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา จำแนกคุณภาพการบริหารงานวิชาการได้ 5 ด้าน ดังตารางสังเคราะห์ข้อบ่งชี้ของงานวิชาการในสถานศึกษา ผู้วิจัยขอเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบแต่ละด้าน ดังนี้

1. งานวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

งานวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน เป็นภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารต้องส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้ผู้สอนนำไปปฏิบัติควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพราะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐาน 2 ประการ คือ การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จและการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ดังนั้นผู้เรียนจะต้องได้รับการประเมินและการพัฒนาตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสะท้อนสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับระดับชาติ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับสถานศึกษา และชั้นเรียน

ปรีชาภรณ์ ตั้งคุณานันท์ (2563 : 90-91) ได้กล่าวถึงแนวทางการดำเนินงานของ การวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ไว้ดังนี้ 1) กำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ตามหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ 2) จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา 3) วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ ผลการเรียนรู้และอนุมัติผลการเรียน 4) จัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้และจัดให้มีการซ่อมเสริม กรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 5) พัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานเทียบเคียงระดับสากล 6) จัดระบบสารสนเทศ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน 7) ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการประเมินผลการเรียน รายภาค/รายปี และตัดสินผลการเรียน และ 8) การเทียบโอนผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษา ที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ได้แก่ คณะกรรมการเทียบระดับการศึกษา ทั้งในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย คณะกรรมการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และเสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ พร้อมทั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการเทียบโอน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561 : 26) กล่าวถึง การวัดประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดระเบียบวัดและประเมินผล

1.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำระเบียบวัดและประเมินผล โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

1.2 พิจารณายกร่างระเบียบประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

1.3 ประชาพิจารณ์โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

1.4 เสนอคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ

1.5 ประกาศใช้ระเบียบ

1.6 ปรับปรุง พัฒนา แก้ไขให้เหมาะสมสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

2. การจัดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.1 การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ

2.1.1 ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินและตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา โดยประเมิน
ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (มาตรฐานชั้นปี)

2.1.2 ดำเนินการประเมินผลก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงพื้นฐาน
ของผู้เรียน

2.1.3 ประเมินผลระหว่างเรียน หลังการเรียน และปลายปี เพื่อนำผลไปตัดสิน
การผ่านผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและตัดสินผลการเรียนรายวิชา

2.1.4 เลือ่วิธีการประเมิน เครื่องมือการประเมินอย่างหลากหลาย
เน้นการประเมินสภาพจริง ครอบคลุมสาระและเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน

2.1.5 ช่อมเสริม ปรับปรุงแก้ไขผลการเรียนของผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์
การประเมิน และส่งเสริมผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินให้พัฒนาสูงสุดเต็มความสามารถ

2.1.6 การตัดสินการผ่านรายวิชาตามเกณฑ์การผ่านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
(มาตรฐานชั้นปี) ที่กำหนด และประเมินให้ระดับผลการเรียนจากคะแนนการประเมินการผ่านผล
การเรียนที่คาดหวังทุกข้อร่วมกัน

2.1.7 จัดการเรียนซ่อมเสริม และเรียนซ้ำรายวิชาที่ไม่ผ่านการตัดสินผลการเรียน
และให้ประชุมพิจารณาให้ผู้เรียนที่มีผลการเรียนทุกรายวิชา มีระดับการเรียนเฉลี่ยไม่ถึง "1" ให้เรียน
ซ้ำชั้น

2.1.8 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการประเมินและตัดสินผลการเรียน

2.2 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.2.1 ครูผู้ควบคุมกิจกรรมเป็นผู้ประเมินและตัดสินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
เป็นรายกิจกรรม

2.2.2 ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน 2 ด้าน คือ การผ่านจุดประสงค์
ของกิจกรรมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยพิจารณาจากจำนวนเวลาเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

2.2.3 ตัดสินผลการปฏิบัติกิจกรรมเป็น 2 ระดับ คือ ผ่านและไม่ผ่าน โดยผู้ได้รับการตัดสินให้ผ่านจะต้องผ่านเกณฑ์การประเมินทั้ง 2 ด้าน

2.2.4 ประเมินและตัดสินกิจกรรมการผ่านช่วงชั้นตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด (ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการประเมินและตัดสินการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน)

2.3 การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.3.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2.3.2 กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา

2.3.3 กำหนดแนวการดำเนินการเป็นรายคุณธรรม โดยประเมินทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

2.3.4 ดำเนินการประเมินและสรุปผลเป็นรายปี

2.3.5 การประเมินให้ผู้เรียนทราบและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

2.3.6 ประเมินผ่านช่วงชั้นตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

2.4 การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

2.4.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการกำหนดมาตรฐานเกณฑ์แนวทางการประเมินและการส่งเสริมผู้เรียนที่ไม่ผ่านการประเมินผลช่วงชั้น

2.4.2 ประกาศแนวทางและวิธีการประเมิน

2.4.3 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน

2.4.4 ดำเนินการประเมินปลายปีและประเมินผ่านช่วงชั้น

2.4.5 ผู้บริหารอนุมัติผลการประเมิน

2.5 การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ

2.5.1 เตรียมตัวผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะรับการประเมิน

2.5.2 เตรียมตัวบุคลากร สถานที่ และอำนวยความสะดวกในการรับการประเมิน

2.5.3 สร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และความสำคัญแก่ครูและผู้เรียน

2.5.4 นำผลการประเมินมาพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3. การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล

3.1 เข้ารับการอบรมพัฒนาการจัดสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล เพื่อให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจ

3.2 จัดสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับผลการเรียนที่คาดหวัง (มาตรฐานชั้นปี) สารการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และสภาพผู้เรียน

3.3 นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสร้างเครื่องมือ และใช้เป็นเครื่องมือวัดผล และประเมินผล

3.4 พัฒนา ปรับปรุงให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

4. การเทียบโอนผลการเรียน

4.1 ประสานการจัดการวัดผลประเมินผลระดับสถานศึกษา

4.1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน จัดทำมาตรฐาน กรอบและเกณฑ์การประเมิน เพื่อการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา

4.1.2 จัดทำแผนการวัดผลและประเมินผล สร้างเครื่องมือแบบฟอร์มต่าง ๆ ในการดำเนินการเทียบโอน

4.1.3 จัดและดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐาน

4.1.4 ประกาศผลการเทียบโอนผลการเรียน

4.2 เทียบโอนผลการเรียนจากการย้ายที่เรียนจากสถานประกอบการ จากพื้นฐานการประกอบอาชีพ

4.2.1 พิจารณาหลักฐานการศึกษาแสดงถึงความรู้ความสามารถของผู้เรียน

4.2.2 พิจารณาจากความรู้และประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริง โดยการทดสอบ

4.2.3 จัดทำทะเบียนขอเทียบโอน ระเบียบผลการเรียน และออกหลักฐานการเรียน/การเทียบโอน

5. การตัดสินและอนุมัติผลการเรียนผ่านช่วงชั้น

5.1 นายทะเบียนของสถานศึกษาตรวจสอบข้อมูลผลการเรียนของผู้เรียนที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์การจบช่วงชั้นของสถานศึกษา

5.2 จัดทำบัญชีรายชื่อผู้เรียนที่จบช่วงชั้นพร้อมตรวจทานความถูกต้องไม่ให้มีข้อผิดพลาดใด ๆ ทั้งสิ้น

5.3 เสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ เพื่อให้เห็นชอบ

5.4 ผู้บริหารสถานศึกษาออกคำสั่งแต่งตั้งผู้จัดทำเอกสารรายงานผู้สำเร็จการศึกษา (ปพ.3) ประกอบด้วย ผู้เขียน ผู้ทวน ผู้ตรวจ และมีนายทะเบียนเป็นหัวหน้า

5.5 ผู้บริหารอนุมัติผลการเรียน โดยลงนามในเอกสารรายงานผู้สำเร็จการศึกษา

5.6 จัดส่งเอกสารให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การตี อนันต์นารี (2555 : 283) ได้กล่าวถึงแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ไว้ดังนี้ 1) กำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติที่ข้องเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลของโรงเรียน 2) ส่งเสริมให้ผู้สอนจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้ สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ และมาตรฐานการศึกษา 3) ส่งเสริมให้ผู้สอนดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดย เน้นการประเมินตามสภาพจริง จากผลงาน กระบวนการ และการปฏิบัติ 4) จัดให้มีการเทียบโอน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่นสถานประกอบการ และอื่น ๆ ตามแนวทาง ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และ 5) พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 165-169) กล่าวว่า การบริหารการวัดและประเมินผล ในการจัดการเรียนการสอนมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ จุดมุ่งหมายของการเรียน การจัด กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผล ซึ่งเป็นกิจกรรมที่วัดเพื่อจะได้ทราบผล ว่า การเรียนการสอนนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดและการประเมินผลจึงเป็นงาน สำคัญของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาหลายแห่งต่างได้ตั้งกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล ของตนในสถานศึกษาที่เด่นทางด้านวิชาการ มักจะมีการตั้งเกณฑ์วัดและประเมินผลที่เข้มงวด และมีเกณฑ์สูง เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างสถานศึกษาจึงมีความแตกต่างกัน

ความหมายของคำที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล ในการวัดและประเมินผล มีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องหลายคำ ดังนี้

1. การสอบ (Test) หมายถึง การใช้เครื่องมือชนิดต่าง ๆ ในการทดสอบ หรือหมายถึง กระบวนการอันมีระบบที่ใช้ในการวัดเปรียบเทียบพฤติกรรมของบุคคลตั้งแต่ 2 คนหรือมากกว่า ขึ้นไป เช่น การวัดเปรียบเทียบความสามารถ สัมฤทธิ์ผล ความสนใจ เป็นต้น คำอื่น ๆ ที่ใช้ในการ สอบ ได้แก่ ก. ควิซ (Quiz) เป็นการสอบสั้น ๆ ไม่เป็นพิธีการ ข.การสอบ (Testing) เป็นการสอบที่ ยาวกว่าควิซใช้เวลานานกว่า และมีการเตรียมชุดคำถามไว้เป็นอย่างดี ค. สอบไล่ (Examination) ใช้กับกระบวนการสอบที่ใช้ความเข้าใจและความยุ่งยากซับซ้อน เช่น การสอบถามความสามารถ หรือสัมฤทธิ์ผลในสาขาวิชาต่าง ๆ

2. การวัด (Measurement) เป็นกระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับวัตถุสิ่งของนั้น หรือบุคคลตามความมุ่งหมายและเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่จะวัด เช่น การวัดความสามารถทางสมองด้านต่าง ๆ การวัดคุณสมบัติทางกายภาพ เช่น น้ำหนัก ขนาดของวัตถุ ผลที่ได้จากการวัดจะเป็นจำนวนตัวเลข เช่น ค.ช. 160 ได้คะแนนวิชาคณิตศาสตร์ 65 คะแนน เป็นการวัดในเชิงปริมาณ (Quantitative)

3. การประเมินผล (Evaluation) เป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่าความจริง และการกระทำ บางที่ขึ้นอยู่กับการวัดเพียงอย่างเดียว เช่น คะแนนสอบ แต่โดยทั่วไปจะเป็นการรวมการวัดหลาย ๆ ทาง โดยอาศัยข้อมูลหรือรายละเอียดจากการสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ หรือการทดสอบประกอบการพิจารณา การประเมินผลแต่ละครั้ง จะประกอบด้วย ก. ผลการวัดที่ได้จากการกระบวนกรต่าง ๆ เช่น จากการสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ หรือการทดสอบ ข. เกณฑ์การพิจารณา เพื่อจะใช้เป็นแนวทางหรือหลักในการพิจารณาว่า เก่ง-อ่อน พอใจ-ไม่พอใจ ผ่าน-ไม่ผ่าน โดยนำผลที่วัดได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ค. การตัดสินใจ เป็นการชี้ขาดหรือสรุปผลการเปรียบเทียบระหว่างผลของการวัดกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวัดและประเมินผลเป็นสิ่งจำเป็นในกระบวนการเรียนการสอน มีประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูอาจารย์ ทำให้ครูอาจารย์ ทราบว่าผลการสอนของตนเป็นอย่างไรและจะได้แก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น 2) เพื่อปรับปรุงการเรียน ของนักเรียน นักเรียนจะได้ทราบว่าตนมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนหรือไม่เพียงใด ซึ่งจะเป็น แนวทางในการปรับปรุงตนเอง 3) เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารงานในสถานศึกษา ทำให้ทราบ สภาพที่แท้จริงของหลักสูตร โครงการสอน บันทึกการสอนที่นำมาสู่การปฏิบัติว่าประสบปัญหา ใด ๆ จะได้แก้ไขปรับปรุงอย่างไร 4) เพื่อเป็นข้อมูลทางการศึกษาทั่วไป เช่น ผลการศึกษาสำเร็จ ตามหลักสูตรเป็นแนวทางในการทำงานและศึกษาต่อ 5) เป็นหลักฐานการศึกษาของสถานศึกษาใน ด้านการรับนักเรียน ผลการเรียนและการสำเร็จตามหลักสูตร และ 6) เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ สถานศึกษาในด้านผลการเรียน และการสำเร็จการเรียนของนักเรียนนักศึกษา

หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล ผู้บริหาร มีหน้าที่ และความรับผิดชอบในด้านการวัดและการประเมินผลดังนี้

1. กำหนดนโยบายทั่วไปเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลในเรื่อง

- ก. ประเภทของข้อสอบที่ใช้วัดผล
- ข. ระยะเวลาที่ใช้ในการสอบ จำนวนครั้งที่สอบและการเก็บคะแนนสอบแต่ละครั้ง
- ค. มาตรฐานในการสอบวัดผล
- ง. การเตรียมแบบฟอร์มสำหรับรายงานผลการสอบแก่ผู้ปกครอง

2. จัดหาวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการสอบ เช่น เครื่องพิมพ์ เครื่องโรเนียว ตลอดจนเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก

3. พยายามส่งเสริมครูให้มีความรู้ทางการวัดและประเมินผล โดยการจัดการฝึกอบรม การประชุมปฏิบัติการ ในด้านเทคนิคการออกข้อสอบ การให้คะแนน การประเมินผลข้อสอบ ตลอดจนการรายงานผลการสอบ

4. การจัดการสอบ ห้องสอบ และระเบียบในการสอบและการคุมสอบ

5. ควรมีการประเมินผลการสอน หากมีข้อบกพร่องจะได้หาทางแก้ไขต่อไป หรือเสนอ แนวทางในการปรับใช้ครั้งต่อไป

หน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้างานวัดและประเมินผล มีดังนี้ 1) จัดหาแบบพิมพ์ ที่เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน 2) จัดทำเอกสาร จัดหาข่าวสารที่เป็นความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน เพื่อเผยแพร่ให้ครูได้ทราบทั่วกัน 3) ศึกษาระเบียบ คำถาม ความ เคลื่อนไหว ความก้าวหน้าทางวิชาการเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนอยู่เสมอ 4) ดูแลให้ ครูปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลให้ถูกต้อง 5) พิจารณาตัดสินปัญหาเกี่ยวกับการ โอนผลการเรียน การวัดและประเมินผลการเรียน 6) ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ที่ผ่านการอบรม หรือ ศึกษาทางการวัดผลและประเมินผลการเรียน ได้มีบทบาทในการพัฒนาการวัดผลและประเมินผล การเรียน 7) ตรวจสอบการให้ระดับคะแนนของครู ก่อนที่จะส่งไปยังผู้บริหารสถานศึกษา เพื่ออนุมัติผลการสอบ 8) ดำเนินการวิเคราะห์ข้อทดสอบและจัดทำข้อสอบมาตรฐาน 9) เก็บรักษา เอกสารและหลักฐานการประเมินผลการเรียนและเอกสารอื่น ตามความจำเป็นที่ต้องใช้เกี่ยวกับ งานวัดและประเมินผลการเรียน 10) ดำเนินการเกี่ยวกับการทำลายเอกสาร การวัดและประเมินผลที่ หมดความจำเป็นแล้ว 11) ดูแล บำรุงรักษา และรับผิดชอบทรัพย์สินของสถานศึกษาที่ได้รับ มอบหมาย และ 12) เสนอโครงการและรายงานตามลำดับขั้น

สรุปได้ว่า งานวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การที่สถานศึกษามีการ กำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ส่งเสริม ให้ครูพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานอย่างสม่ำเสมอ โดยให้สอดคล้องกับ กิจกรรมการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ สารการเรียนรู้ และมาตรฐาน การศึกษา มีการดำเนินการเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผลการ ประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการลงมือปฏิบัติและผลงานเชิงประจักษ์ มีการนำผลที่ได้ จากการวัดและประเมินผลมาใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียน จัดให้มีการเทียบโอนทักษะ ความรู้ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่นตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

2. งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารต้องส่งเสริมและอำนวยความสะดวก ให้ผู้สอนดำเนินการ ตามกระบวนการ เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัย สอดคล้องกับสภาพบริบท

และความต้องการของผู้เรียนในแต่ละโรงเรียน และเพื่อให้เกิดการนำไปใช้จริง ซึ่งจะเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561 : 23) กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 และกรอบสาระการเรียนรู้ที่พัฒนาโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. ศึกษาศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและภูมิภาค ตลอดจนข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น
3. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจเป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา
4. ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มสาระหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 หรือมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการและกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติงานตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
6. ขอความเห็นชอบใช้หลักสูตรสถานศึกษาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
7. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544
 - 7.1 การจัดสาระการเรียนรู้
 - 7.2 การกำหนดค่าน้ำหนักและเวลาเรียนช่วงชั้นที่ 1-3
 - 7.3 การกำหนดครุห์วิชา
 - 7.4 การกำหนดระดับผลการเรียน
8. การบูรณาการภายในและระหว่างสาระการเรียนรู้/การบูรณาการเฉพาะเรื่องตามลักษณะสาระการเรียนรู้/การบูรณาการที่สอดคล้องกับวิถีของผู้เรียน
9. ประเมินผลการใช้หลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

จารุณี เก้าเอี้ยน (2557 : 14-15) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเอง โดย

1.1 จัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เอง ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้าน เศรษฐกิจและสังคมและเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่น

1.2 จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

1.3 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการ สภาพปัญหาของ ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และโลก

1.4 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้ลึกซึ้งมากขึ้น สำหรับกลุ่มเป้าหมายได้แก่ การศึกษาด้านดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา ศาสนา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ ผู้ปกครอง พิกการ และการศึกษาทางเลือก

1.5 จัดให้มีวิชาต่าง ๆ ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการ

2. สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การสอนและอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา

4. นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และรายงานผลให้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

ภารดี อนันต์ธานี (2555 : 282) ได้กล่าวถึงแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1) ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการ ของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น 2) วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษาเพื่อ กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้ง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มี ในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดย พยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความเหมาะสม 4) นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการใช้ หลักสูตรให้เหมาะสม 5) นิเทศการใช้หลักสูตร 6) ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร และ 7) ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

ปริยาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 23-25) ได้กล่าวไว้ถึง การพัฒนาหลักสูตรว่าเป็น องค์ประกอบหลักของการเรียนการสอนในสถานศึกษา จะประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) ผู้เรียน หมายถึง นักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษา 2) ผู้สอน หมายถึง ครูอาจารย์ที่ทำการสอนรับผิดชอบ งานเกี่ยวกับงานด้านการสอนรวมทั้งการถ่ายทอดความรู้และชี้แนะแนวทางในการแสวงหาความรู้ และ 3) บทเรียน หมายถึง การสอนจะสอนอะไร สอนอย่างไร โรงเรียนจึงต้องมีหลักสูตรกำกับไว้ ในการเรียนการสอน งานด้านหลักสูตรและการสอน นับว่าเป็นความสำคัญที่ทำให้การศึกษาดำเนิน ไปสู่จุดหมาย

ความสำคัญของหลักสูตรและการสอน

หลักสูตรเป็นหลักและหัวใจของการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่เป้าหมาย ของการศึกษา ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรและการเรียนการสอน จะทำให้การจัดการศึกษา ดำเนินไปด้วยดีทั้งแก่ตัวผู้เรียนเองและช่วยให้ครูได้มีทิศทางและสิ่งกำหนดในการสอน ดังนี้ 1) งานด้านหลักสูตรและการสอน ทำให้การศึกษาดำเนินสู่เป้าหมายที่วางไว้ 2) งานด้านหลักสูตร ทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามเป้าหมาย และ 3) หลักสูตร เปรียบเหมือน แบบแปลน การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรบอกไว้ว่า วัตถุประสงค์ที่ต้องการมี อะไรบ้าง จะใช้อะไรเป็นวัสดุและอุปกรณ์ จะสอนอย่างไร จัดเตรียมการสอนอย่างไรบ้าง เพื่อช่วย ในด้านการเรียนการสอน หลักสูตรจึงมีความสำคัญ เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จที่ ต้องการ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครูที่จะจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน ได้มีความรู้ ทักษะ ความประพฤดี มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

หลักสูตรที่ดียังเป็นแนวทางให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรดังนี้คือ 1) ผู้บริหาร สถานศึกษาจะจัดและบริหารหลักสูตรอย่างไร จึงจะเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จะจัดถึง อำนาจความสะดวกอะไรบ้าง ที่จะทำให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ครูผู้สอนและ ผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตร หลักสูตรได้บอกไว้ว่าควรจัดประสบการณ์อะไรจะสอนอย่างไร ทำไมจึง ต้องสอนวิธีนั้น การเรียนจะได้ผลอย่างไร รวมทั้งจะประเมินผลและวัดผล 3) นักเรียน นักเรียนควร เรียนอะไร และคาดหวังผลจากการเรียนมีอะไรบ้าง และ 4) สถานประกอบการและสังคม มีความ ประสงค์ที่จะได้ผู้สำเร็จการศึกษาในคุณลักษณะใด ผลผลิต คือ ผู้สำเร็จการศึกษาควรมีคุณภาพ อย่างไรที่สังคมต้องการ

ความหมายของหลักสูตร คือ การสร้าง การพัฒนา และการวิเคราะห์หลักสูตร ย่อมขึ้นอยู่กับ การให้ความหมายของหลักสูตร ความหมายของหลักสูตรมีตั้งแต่ความหมายที่กว้าง คือ การ จัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ไปจนถึงความหมายที่เจาะเฉพาะวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร มีผู้ให้ความหมายแตกต่างกันดังนี้ 1) หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์หรือกิจกรรมที่จัด

ขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ด้านการศึกษา การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ทั้งภายในและภายนอกสังคมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ 2) หลักสูตร หมายถึง ประมวลเหตุการณ์ ทั้งปวงที่ครูผู้สอนให้แก่ผู้เรียน เพื่อพัฒนาความสามารถในการดำรงชีวิต เพื่อเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีคุณภาพในอนาคต และ 3) หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้วางแผนไว้อย่างดี และขึ้นอยู่กับการสอน เพราะประสบการณ์จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม จากความหมายดังกล่าว หลักสูตรจึงมีความหมายเป็น 3 ประการ คือ 1) หลักสูตรเป็นแผนการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ 2) หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการ และการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามที่มุ่งหมายไว้ และ 3) หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษาโดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ครูผู้สอน นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ กระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลผลิต (Output) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา เป็นต้น

นอกจากนี้ หลักสูตรยังมีความหมายแตกต่างกันตามผู้ใช้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จะให้ความหมายของหลักสูตรเป็นการจัดประสบการณ์ทั้งหมดในสถานศึกษาให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิต ผู้สอนจะให้ความหมายของหลักสูตรในลักษณะเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ได้วางแผนไว้กับการสอนของครู และประสบการณ์จะเกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้ของนักเรียน และผู้เรียนจะให้ความหมายของหลักสูตรในสิ่งที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามที่สถานศึกษากำหนดและตามที่ครูสอน

สรุปได้ว่า งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การที่สถานศึกษาและครูร่วมกันวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 วิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความต้องการ ของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สนับสนุนให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรสถานศึกษาไปกำหนดโครงสร้างรายวิชาและออกแบบหน่วยการเรียนรู้ และจัดให้มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยอยู่เสมอ

3. งานพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

งานพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สอนใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่อความต้องการของผู้เรียน สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันท์ (2563 : 96) ได้กล่าวถึงการพัฒนาและการใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาว่ามี 5 ประการดังนี้ 1) จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา 2) พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อ การเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งชมรมวิชาการ เครือข่ายทางวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา 3) พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นห้องสมุด IT เพื่อเป็นแหล่งสืบค้น 4) พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้อรรถประโยชน์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น และรวบรวมแหล่งสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และ 5) นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหาผลิตใช้และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561 : 38) กล่าวถึง เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา มีขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) ศึกษา สำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดหา การเลือก การใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อใช้จัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สำหรับเด็กปกติและเด็กพิการเรียนร่วม 2) จัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย เพื่อใช้ในการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ 3) เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการ จากคณะกรรมการของสถานศึกษา คณะกรรมการของสพท. และหรือกระทรวงศึกษาธิการแล้ว โดยดำเนินการคัดเลือกในรูปของคณะกรรมการและประเมินการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ 4) ผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน รวมทั้งประเมินคุณภาพสื่อฯ เพื่อเลือกใช้ประกอบการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ 5) มีการเผยแพร่สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาที่ครูผลิตและพัฒนาให้เพื่อนครูสถาบันการศึกษา ทั้งภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษาได้ใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ 6) ประสานความร่วมมือในการจัดหา พัฒนา และแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี 7) มีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในสถานศึกษา และ 8) ประเมินผลการผลิต จัดหา พัฒนา และใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การดี อนันต์นาวี (2555 : 283) ได้กล่าวถึงเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ไว้ดังนี้ 1) ศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ 2) จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานด้านวิชาการ 3) ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และ

นวัตกรรมการเรียนการสอน 4) การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5) ประสานความร่วมมือเกี่ยวกับการจัดหา ผลิต พัฒนา และ การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล หน่วยงาน และสถาบันอื่น

สรุปได้ว่า งานพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การที่สถานศึกษามีกระบวนการพัฒนานวัตกรรมการบริหารที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามบริบทและจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ มีการผลิตและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่หลากหลาย ดึงดูดความสนใจ กระตุ้นการเรียนรู้ และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สถานศึกษามีการจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับครูอย่างเพียงพอและอำนวยความสะดวกให้สามารถใช้ได้อย่างเหมาะสม มีการส่งเสริมให้ครูร่วมประกวดสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินกิจกรรมพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในสถานศึกษา มีการเผยแพร่สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้แก่สถานศึกษาอื่น ตลอดจนชุมชน และสังคมได้ใช้ประโยชน์ และส่งเสริมให้มีวิธีการดูแลรักษาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้พร้อมใช้งานอยู่ตลอดเวลา

4. งานนิเทศภายในสถานศึกษา

งานนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารดำเนินการ เพื่อช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

แฮร์ริส (1985 : 10) ได้แบ่งลักษณะของงานนิเทศว่ามี 10 ประการ คือ 1) งานนิเทศเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นงานที่เกี่ยวกับการออกแบบปรับปรุงพัฒนา เพื่อการเรียนการสอน งานหลักสูตรอาชีวศึกษา ควรได้รับการพิจารณาถึงความต้องการของตลาดแรงงานด้วย ความต้องการของอุตสาหกรรม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และความต้องการของผู้เรียนประกอบเข้าด้วยกัน 2) การนิเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การแปลความหมายของหลักสูตรเป็นพฤติกรรมการเรียนการสอน การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ และการแนะนำการใช้หลักสูตรอย่างถูกต้องเหมาะสม 3) งานนิเทศเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน เป็นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับชุมชนให้มีความเข้าใจ รวมทั้งการดำเนินการด้านบริการการศึกษาให้ชุมชน 4) การนิเทศเกี่ยวกับการเลือกสรรบุคลากร เป็นการจัดให้มีคณะบุคคล เพื่อรับผิดชอบในกิจกรรมต่าง ๆ ของการทำกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการคัดเลือก การทดสอบ การพัฒนาบุคลากร และการบรรจุ 5) การนิเทศเกี่ยวกับการจัดทำวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ การจัดซื้อและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน 6) งานนิเทศการบริการพิเศษ เป็นการจัดบริการอื่น ๆ เพื่อ

สนับสนุนการสอน รวมทั้งงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักการ นโยบาย แนวปฏิบัติในการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในสถานศึกษา 7) การปฐมนิเทศ จัดให้มีความรู้เบื้องต้นแก่ครูใหม่ เพื่อให้สามารถเข้าใจและปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน 8) การจัดอบรม บุคลากรประจำการ จัดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความก้าวหน้า และก้าวหน้า การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี 9) การนิเทศเกี่ยวกับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ การจัดให้มี สื่อและวัสดุอุปกรณ์ การจัดการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อความต้องการจำเป็นในการจัดการ เรียนรู้ เพื่อให้การสอนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล 10) งานประเมินผล เป็นการประเมินผล การสอนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังเรียน เพื่อนำมาปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น แต่งานนิเทศภายใน สถานศึกษา จะมุ่งมั่นในด้านวิชาการในด้านการปรับปรุงการเรียนการสอนเป็นสำคัญ

ปรีชาภรณ์ ตั้งคุณานันท์ (2563 : 92) กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาว่ามี 3 ประการ ดังนี้

1) สร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้อง ให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็น กระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผล การนิเทศเป็นการปรับปรุงและพัฒนาวิธีการทำงานของ แต่ละคนให้มีคุณภาพ เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าปฏิบัติได้ถูกต้อง ก้าวหน้า และเกิด ประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวผู้สอน 2) จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อเนื่อง ทั่วถึง เป็นระบบ และกระบวนการ และ 3) จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบ นิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561 : 32) กล่าวถึง ระบบการนิเทศ การศึกษา มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษากระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา

1.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา

1.2 ร่วมวางแผนนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสม กับสถานศึกษา

1.3 จัดทำเครื่องมือนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน

2. ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนตามที่ได้รับมอบหมาย

2.1 สร้างความตระหนักความรู้ความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้อง

2.2 กำหนดปฏิทินการนิเทศ

2.3 ดำเนินการตามแผนนิเทศ

3. ประเมินผลระบบและกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

3.1 ตั้งคณะกรรมการประเมินผลการนิเทศ

3.2 จัดทำเครื่องมือประเมินผลการนิเทศ

3.3 ประเมินผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง

4. ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา

4.1 ขอความร่วมมือเป็นวิทยากร พัฒนาผู้นิเทศเกี่ยวกับความรู้และทักษะการนิเทศงานวิชาการ การเรียนการสอน และการสร้างเครื่องมือนิเทศ

4.2 ขอความร่วมมือประเมินระบบและกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

5. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศภายในกับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา

5.1 รวบรวมข้อมูลสถานศึกษาที่จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาดีเด่น

5.2 ศึกษาดูงานสถานศึกษาที่จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาดีเด่น

5.3 พัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยหัวหน้ากลุ่มสาระและผู้บริหารแบบกัลยาณมิตร หรือระหว่างครูผู้สอน ศึกษาสถานการณ์โลกและสังคมที่เปลี่ยนแปลง เพื่อเชื่อมโยงกับองค์ความรู้และประสบการณ์เดิม

5.4 ปรับปรุง พัฒนาองค์ความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่องจนเกิดผลดีต่อการจัดประสบการณ์

5.5 แลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้ระหว่างครู กลุ่มสาระ สถานศึกษาหรือสถาบันอื่น ๆ

การดี อนันต์นำวี (2555 : 284) ได้กล่าวถึงแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้ 1) ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา 2) ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา 3) จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา 4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา และ 5) ติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา

ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 226-227) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาและหลักการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 2) เพื่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น 3) เพื่อสำรวจ วิเคราะห์ วิจัย และประเมินผลเพื่อปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 4) เพื่อพัฒนาสื่อการจัดการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานและเอกสารทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาและครูอาจารย์ และ 5) เพื่อพัฒนา

บุคลากร โดยเฉพาะครูอาจารย์ให้มีประสบการณ์ ความรู้ ทักษะที่จำเป็นเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนซึ่งสามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้

หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา

เป็นแนวปฏิบัติที่ผู้นิเทศต้องนำไปปฏิบัติขณะทำการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะทางด้านวิชาการจะบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ดำเนินงานต้องมีหลักยึดในการทำงาน มีดังนี้ 1) การนิเทศเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน โดยให้ครูอาจารย์ได้เรียนรู้ว่าปัญหาของตนเองเป็นอย่างไร จะหาวิธีแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร 2) การนิเทศเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้น สร้างความเข้าใจระหว่างกัน สร้างมนุษยสัมพันธ์มีวิธีการทำงานที่ดี และความสามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้ 3) การนิเทศเป็นงานสร้างสรรค์ เป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล ให้แต่ละบุคคลได้แสดงออก และพัฒนาความสามารถเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่ 4) การนิเทศควรมีการบริหารงานเป็นระบบและมีการวางแผนการดำเนินงานเป็น โครงการ 5) การนิเทศต้องถือหลักความเป็นประชาธิปไตย เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินงาน และใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ 6) การนิเทศเป็นการสร้างความผูกพันและความมั่นคงต่องานอาชีพ รวมทั้งความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง เกิดความพึงพอใจในการทำงาน และ 7) การนิเทศเป็นการพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพครู ให้มีความรู้สึภาคภูมิใจ ครูเป็นอาชีพที่ต้องใช้วิชาความรู้ ความสามารถ และสามารถที่จะพัฒนาได้

สรุปได้ว่า งานนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การที่สถานศึกษาร่วมมือกับครูกำหนดปฏิทินและจัดทำโครงการนิเทศภายในไว้อย่างชัดเจน มีการนิเทศ กำกับ และติดตามการจัดการเรียนการสอนอย่างสร้างสรรค์ เป็นระบบ และต่อเนื่อง ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และเปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายใน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้รับการฝึกอบรม ศึกษาความรู้ในสาระวิชาของตน และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดการนิเทศภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น

5. งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนทำการวิจัยและนำผลการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขปัญหาของผู้เรียน อันจะนำไปสู่คุณภาพของการจัดการศึกษา

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันท์ (2563 : 91) กล่าวถึงการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาว่ามี 4 ประการ ดังนี้ 1) กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่ง

ของกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา
 2) พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย 3) พัฒนาครูและผู้เรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ และ 4) รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการเรียนรู้ รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อพัฒนาพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561 : 28) กล่าวถึง การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) ศึกษาและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย และการนำผลวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา 2) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ 3) ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และใช้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน 4) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลและผลงานวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพนักเรียนในความรับผิดชอบ 5) สร้างเครือข่ายในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนระหว่างโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา และส่วนกลาง และ 6) วิจัย ประเมินผล เพื่อพัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

การดี อนันต์นาวิ (2555 : 283) ได้กล่าวถึงแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้ 1) ศึกษา วิจัย วิเคราะห์ การจัดการ การบริหาร และการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา 2) ประสานงานในการวิเคราะห์ ศึกษา วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่น และ 3) ส่งเสริมให้ครู ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้

สรุปได้ว่า งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่สถานศึกษากำหนดแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการประสานความร่วมมือในการศึกษาวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอก และนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ลิขสิทธิ์ของบทความวิทยาสารของภาควิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี บริบทสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดตราด

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดตราด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดตราด จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2553 เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2553 และมีผลบังคับใช้ ในวันที่ 14

กันยายน 2553 ทำให้โครงสร้างของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยมีเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 183 เขต และเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 42 เขต สำหรับพื้นที่ในจังหวัดตราด กำหนดให้มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดเพียงแห่งเดียว ประกอบด้วยห้องที่อำเภอเมืองตราด อำเภอเขาสมิง อำเภอแหลมงอบ อำเภอบ่อไร่ อำเภอคลองใหญ่ อำเภอเกาะช้าง และอำเภอเกาะกูด มีข้อมูลโรงเรียนในสังกัด 104 แห่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา 101 คน และครู 1,203 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. 2566 : 9-19) รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 ข้อมูลโรงเรียน ผู้บริหาร และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2566

ที่	อำเภอ	จำนวนสถานศึกษาในสังกัด	จำนวนผู้บริหาร	จำนวนครู
1	เมืองตราด	34	31	433
2	คลองใหญ่	11	11	148
3	เขาสมิง	23	23	256
4	บ่อไร่	17	17	171
5	แหลมงอบ	10	10	83
6	เกาะกูด	4	4	36
7	เกาะช้าง	5	5	76
รวม		104	101	1,203

การจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เป็นหน่วยงานที่อยู่ในกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ดังนี้ 1) อำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) อำนาจหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการและจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษาอื่น และ 3) รับผิดชอบในการพัฒนาแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ภารกิจหลักของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีดังนี้ 1) จัดการศึกษาปฐมวัย โดยมีการจัดการศึกษาก่อนภาคบังคับให้กับเด็กกลุ่มอายุ 4-5 ปี 2) จัดการศึกษาภาคบังคับเป็นการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี (ป.1 - ม.3) ให้กับเด็กที่มีอายุในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ คือมีอายุย่างเข้าปีที่ 7 เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จนอายุย่างเข้าปีที่ 16 หรือจนจบหลักสูตร และ 3) จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปี (ป.1 - ม.6) ให้กับเด็กในวัยเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนจบหลักสูตร โดยมุ่งให้นักเรียนทุกคน ได้รับการพัฒนาให้มีคุณธรรมนำความรู้ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสามารถ เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขตามวิถีความเป็นไทย สัมกับควมไว้วางใจของพ่อ แม่ ผู้ปกครองที่นำลูกหลานมาเข้าเรียน ด้วยกระบวนการทำงานแบบเปิดโอกาส เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในจังหวัด และรายงานผลการดำเนินงานความก้าวหน้าต่อสาธารณชนให้ได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง ภายใต้การบริหารจัดการศึกษาจังหวัดตราด

วิสัยทัศน์ (Vision) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จัดการศึกษาทุกระดับ ได้มาตรฐานมีคุณภาพอย่างทั่วถึงและส่งเสริมความเป็นเลิศเต็มตามศักยภาพ บริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล สืบสานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เสริมสร้างโอกาส ความเท่าเทียมเสมอภาค และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เน้นการมีงานทำ นำเทคโนโลยี ต่อยอดนวัตกรรมสู่การเปลี่ยนแปลงใน โลกสากล บนพื้นฐานวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทยได้อย่างสมดุล

พันธกิจ (Mission) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีดังนี้คือ 1) พัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม มีวินัย และสติปัญญา เป็นคนเก่ง คนดี และมีคุณภาพ มีทักษะพร้อมในศตวรรษที่ 21 เพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลกได้เต็มตามศักยภาพ ตลอดจนปลูกฝังคุณธรรม ความพอเพียง และความเป็นไทยอย่างสมบูรณ์ 2) ส่งเสริมสนับสนุนการสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคเท่าเทียมและทั่วถึง เพื่อให้ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานและคุณภาพ ตรงตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นการมีงานทำ ทักษะชีวิต และสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและต่อยอดได้ 3) พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ให้จัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่ และค้นคว้าหาความรู้ สร้างนวัตกรรม ที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เพื่อการศึกษาที่มีงานทำ มีทักษะชีวิต และส่งเสริมผู้เรียนให้สร้างสรรค์นวัตกรรม พัฒนาต่อยอดได้ และ 4) ส่งเสริมสนับสนุน ให้สถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพอย่างเป็นระบบ มีหลักประกันคุณภาพและน่าเชื่อถือในสังคมอย่างทั่วถึง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้น

เป้าประสงค์ (Goals) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีดังนี้

- 1) ผู้เรียนในระดับปฐมวัยมีพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคม มีวินัย และสติปัญญา พร้อมเข้ารับการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตรงตามหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ. 2560 มีระเบียบวินัย เข้าใจสังคม และใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีทักษะชีวิต เพื่อป้องกันตนเองให้ปลอดภัย
- 2) ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีมาตรฐานตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และได้รับการพัฒนาสมรรถนะและทักษะในศตวรรษที่ 21 เข้าสู่การแข่งขันมีงานทำและสร้างสรรค์นวัตกรรมได้
- 3) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมพัฒนาให้จัดการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ที่เท่าทันยุคการเปลี่ยนแปลง อย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน และมีคุณภาพอย่างทั่วถึง ผลิตรายได้คุณภาพและสมดุล และ
- 4) การจัดการศึกษาเป็นระบบคุณภาพครบวงจร ได้รับความเชื่อถือจากสังคม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและเท่าเทียม

จุดเน้นองค์กรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ภายภาคเด่น เน้นมาตรฐาน ผสานนโยบาย จุดขายอาชีพ Active Technology มีนวัตกรรม นำวิถีพอเพียง หยุดเสี่ยง โควิด ดำเนินชีวิตแบบ New Normal

ค่านิยมองค์กรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ยิ้ม รับ ทัก ไหว้

- กลยุทธ์ 4 พ** ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีดังนี้
- 1) เพิ่มพูนประสบการณ์ให้ผู้เรียนปฐมวัยมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ สมวัย และปลอดภัย
 - 2) พุ่งเป้าหมายเกี่ยวกับการเสริมสร้างผู้เรียนให้มีโอกาส สมรรถนะ ทักษะศตวรรษที่ 21 และขีดความสามารถเป็นเลิศก้าวทันการเปลี่ยนแปลง มีงานทำ และสร้างนวัตกรรมได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และเสมอภาค
 - 3) พัฒนาศักยภาพให้ปฏิรูปการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เน้นผู้เรียนมีทักษะ สมรรถนะ ก้าวทันโลกยุคใหม่ที่แข่งขันสูง
 - 4) เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพอย่างเป็นระบบ และ
 - 5) พอเพียงน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและพระบรมราโชวาทรัชกาลที่ 10 สู่การปฏิบัติ

จากการศึกษาบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า เป้าหมายที่สำคัญของการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น จะต้องจัดการศึกษาในทุกระดับให้ได้มาตรฐาน มีคุณภาพอย่างทั่วถึง และส่งเสริมความเป็นเลิศเต็มตามศักยภาพ บริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล สืบสานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเสริมสร้างโอกาส ความเท่าเทียมเสมอภาค และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เน้นการมีงานทำ นำเทคโนโลยี ต่อยอดนวัตกรรม สู่การเปลี่ยนแปลงในโลกสากล บนพื้นฐานวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทยได้อย่างสมดุล ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ที่เป็นหลักในการบริหารจัดการ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุ

ดังกล่าว การศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดรชด เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทาง ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาดรชด ได้มีสารสนเทศเพื่อเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและ สนับสนุนการพัฒนาตนเอง ให้เป็นผู้ที่เป็นแบบอย่างและเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษา ที่มุ่งเน้นให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาปฏิบัติงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพผลมากยิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของ สถานศึกษา มีดังนี้

งานวิจัยต่างประเทศ

แมคคาร์ธี (McCathy. 1991 : 705) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐนิวเจอร์ซีย์ (New Jersey) จากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาและครู ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มครูมีความคิดเห็น ไม่สอดคล้องกับผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานวิชาการ เรื่องการสังเกตการสอน การวัดและการประเมินผลการศึกษา การจัดตั้งคณะกรรมการบริหาร ด้านวิชาการและความรับผิดชอบในการตัดสินใจของคณะกรรมการ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมดมีความเห็นตรงกันว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรจะมีบทบาท มีความรับผิดชอบ และบริหารงาน วิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

เชสเตอร์ (Chester. 1996 : 286 ; อ้างถึงในวิทยา คงสินธุ์. 2556 : 36) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริหารวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาทั่วประเทศ สหรัฐอเมริกา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศของสหรัฐอเมริกา โดยเครื่องมือ วิจัยเป็นแบบสอบถามเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารมีประสิทธิภาพสูง เนื่องมาจากการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย อภิปรายปัญหาให้ปรับปรุงการสอนในที่ประชุม จัดปฐมนิเทศเพื่อช่วยเหลือครูใหม่ หาวิธีวิจารณ์งานของครู โดยไม่ให้เสียกำลังใจ จัดให้มีการอบรม ความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่คณะครู เพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน จ่ายเงินค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าที่พักให้แก่ครูที่ไปอบรมทางวิชาการ

โอดดอนเนลและไวน์ (O'Donnell and white, 2005 : 56-71) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ผู้วิจัยได้สุ่มโรงเรียนระดับมัธยม โดยให้ครูที่ปรึกษาและผู้บริหารโรงเรียนของแต่ละโรงเรียน ทำแบบสอบถามระดับความเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการทางวิชาการของผู้บริหารฮอลลิงเจอร์ แบบสอบถามมี 50 พฤติกรรม พบว่า ครูรับรู้พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน ที่เน้นการพัฒนาบรรยากาศการเรียนรู้ของโรงเรียน เป็นตัวชี้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ที่นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนที่มีฐานะทางสังคมดี ที่เชื่อว่าได้แสดงพฤติกรรมสัมพันธ์กับพันธกิจของโรงเรียน จะเป็นโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การอ่านสูงกว่า

สมิธ (Smith, 2006 : 139) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการ ในสหรัฐอเมริกา พบว่าการจะทำให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพสูง ต้องส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธี ให้คณะครูมีส่วนร่วมในการจัดวางแผนการอบรม จัดโครงการให้ครูได้สับเปลี่ยนกันเข้าชั้นเรียนและสังเกตการณ์สอน การประเมินผลและติดตามผลการปฏิบัติงาน การสาธิตการสอน การนิเทศครูใหม่ วิจารณ์การปฏิบัติงานครู โดยไม่เสียกำลังใจ ให้ครูมีเวลาสอนมากขึ้น ให้ครูมีส่วนร่วมในการเลือกวัสดุอุปกรณ์ จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาแก่ครู ตลอดจนค่าที่พักและครูที่ไปอบรมทางวิชาการ

โบฟี (Brophy, 2006 : 171) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาเมืองฮาร์ทฟอท ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ทั้งนี้ เพราะครูมีงานในหน้าที่หลายอย่างนอกเหนือจากการสอน มีเวลาที่จะเตรียมทำสื่อน้อย และไม่มีความชำนาญเรื่องจัดหาสื่อจากคอมพิวเตอร์

งานวิจัยในประเทศ

จิราภรณ์ บุตรด้วง (2562 : 12) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 2) ศึกษาคุณภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าปัจจัยด้านผู้บริหาร

ด้านครูผู้สอน ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ และด้านชุมชน ทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2) คุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาลังกัตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมมีคุณภาพในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการนิเทศติดตามผล ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร และด้านการวิจัยการเรียนรู้ มีคุณภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยการบริหารงานวิชาการทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

หัตยา เบี้ยบังเกิด และคณะ (2562 : 917) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร 2) ศึกษาคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ครูโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) คุณภาพงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง และมีความสัมพันธ์กันในทางบวก โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมบัติ เชนบำรุง และคณะ (2563 : 278-279) ได้ศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม 2) ศึกษาการบริหารคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) ระดับคุณภาพงานวิชาการของครูของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จังหวัดนครปฐมโดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐมโดยรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในทางบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ยุทธนา บัวบาล และคณะ (2564 : 223-224) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$, S.D.=.54) ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ และการนิเทศภายในสถานศึกษา 2) ข้อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ดังนี้ 1) ผู้บริหารใช้กฎระเบียบข้อบังคับของการบริหารงานหลักสูตรด้วยความเป็นธรรม โดยคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของผู้ได้บังคับบัญชาและผู้รับบริการ (วิมังสา) 2) ผู้บริหารจัดทำแผนการบริหารวิชาการและการจัดการเรียนรู้ไว้อย่างเป็นระบบมีทิศทาง ยุทธศาสตร์ และเป้าหมายที่ชัดเจนอย่างต่อเนื่อง (วิมังสา) 3) ผู้บริหารมีกระบวนการปฏิบัติงาน และระบบงานที่เป็นมาตรฐานติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างเป็นระบบ (วิริยะ) 4) ผู้บริหารจัดทำเอกสารหลักฐานงานวิชาการเพื่อรองรับการประเมินหรือนิเทศการศึกษาเป็นปัจจุบัน โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ (จิตตะ) 5) ผู้บริหารวางแผนในการสร้างหรือผลิตบุคลากรทางวิชาการที่มีคุณภาพ โดยฟังเสียงส่วนรวมเป็นหลักในการคัดเลือกบุคลากรเข้ารับการพัฒนาตนเอง (วิมังสา)

ธัญนันท์ ออบถม และคณะ (2564 : 314) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ สรุปผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เป็นการบริหารงานวิชาการสู่ความสำเร็จด้วยการบูรณาการกับหลักพุทธธรรมคือ หลักอิทธิบาท 4 อันเป็นหลักธรรมที่ช่วยให้ทำงานได้อย่างประสบความสำเร็จ หรือทางแห่งความสำเร็จ และหลัก

พรหมวิหาร 4 อันเป็นหลักธรรมสำหรับผู้บริหารในการยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้ใต้บังคับบัญชา โดยมีภารกิจการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี 6) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ 9) การสร้างเครือข่ายวิชาการกับองค์กรอื่น

พระมหาฐิติวัศส์ ฐิตินาถ โนน และคณะ (2564 : 206-207) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักอภิปรัชชา 4 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดหนองคาย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดหนองคาย 2) เสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอภิปรัชชา 4 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดหนองคาย การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดหนองคาย พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านนิเทศภายในสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านการวัดผลและประเมินผล และระดับการปฏิบัติต่ำสุดคือ การบริหารงานหลักสูตร 2) แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอภิปรัชชา 4 คือ 1) ด้านการบริหารหลักสูตร ควรใส่ใจรักในการดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตร ส่งเสริมให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ ควรหมั่นวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และนำผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อมาวิเคราะห์ ปรับปรุงพัฒนาต่อไป 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน ควรเอาใจใส่ในการสร้างสื่อการสอนที่ดึงดูดความสนใจ ทันสมัย ในยุคดิจิทัล 4) ด้านการวัดผลและประเมินผล ควรวิเคราะห์กระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานติดตาม ประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ 5) ด้านการนิเทศภายในควรหมั่นศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาของบุคลากร ติดตามตรวจสอบการประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาครั้งต่อไป

เพ็ญพร ศรีสุนทร และคณะ (2564 : 267-268) ได้ศึกษามีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 2) ศึกษาคุณภาพการบริหารงานวิชาการ 3) ศึกษาความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของการศึกษาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 4 เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการเลือกและเสนอแนวทางเพื่อตัดสินใจ รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานติดตามตรวจสอบและการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ และเป็นเจ้าของ นโยบายสาธารณะ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตามลำดับ 2) คุณภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาสื่อแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการนิเทศการศึกษาด้านหลักสูตร ส่วนด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ และด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับต่ำ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าความสัมพันธ์ .078

อาธิชา ศิริอามาตย์ และคณะ (2565 : 197-198) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลัก อธิติบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 และเพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอธิติบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงานวิชาการตามหลักอธิติบาท 4 ภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จำแนกรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน รองลงมา คือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุดท้ายคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2) แนวทางการบริหารงาน วิชาการตามหลักอธิติบาท 4 พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาควรจัดทำและพัฒนา หลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน สร้างแรงบันดาลใจ ยึดหลักวิธีะจัดทำหลักสูตร ร่วมกันสรุปและประเมินผลการใช้หลักสูตร ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรส่งเสริมครู จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน สร้างความมั่นใจและเชื่อมั่น ในการปฏิบัติงาน ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ควรเสนอแนวทางให้ครูใช้เครื่องมือวัด และวิธีการประเมินผลที่หลากหลาย ประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงครอบคลุมตามตัวชี้วัดและ มาตรฐานการเรียนรู้ สนับสนุนให้ครูนำผลการวัดและประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงการจัดการ เรียนรู้ด้วยความเอาใจใส่ และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนควรสนับสนุน การพัฒนางานวิจัยเพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอน สร้างความมั่นใจ สร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาผลงานวิจัย ส่งเสริมให้ครูศึกษางานวิจัย นำผลการวิจัยมาแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน ติดตาม และประเมินผลการนำผลการวิจัย ไปใช้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

พระอูทัย จารุชบุโอม (แก่นจำปา) และคณะ (2566 : 42) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลาไชย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านวิมังกสา (\bar{X} =4.03) ด้านจิตตะ (\bar{X} =3.96) ด้านวิริยะ (\bar{X} =3.90) และด้านฉันทะ (\bar{X} =3.83) ตามลำดับ 2) การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.97) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านสมรรถนะในการบริหารตนเอง (\bar{X} =4.10) ด้านสมรรถนะในการตระหนักรู้เรื่องโลกาภิวัตน์ (\bar{X} =4.01) ด้านสมรรถนะในการสื่อสาร (\bar{X} =4.00) ด้านสมรรถนะในการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์ (\bar{X} =3.95) ด้านสมรรถนะในการทำงานเป็นทีม (\bar{X} =3.94) ด้านสมรรถนะในการวางแผนและการบริหารจัดการ (\bar{X} =3.82) ตามลำดับ 3) การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ ($r = 0.219$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 4) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลาไชยคือ 4.1) ด้านฉันทะ (การวางแผน) ผู้บังคับบัญชาควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมที่จะพัฒนางานและนโยบายขององค์กรด้วยความเต็มใจและพัฒนาบุคลากรด้วยการจัดฝึกอบรมทั้งภายในและภายนอกองค์กรอยู่เสมอ 4.2) ด้านวิริยะ (การปฏิบัติตามแผน) บุคลากรควรพยายามฝึกฝนพัฒนาตนเองให้เกิดความชำนาญในหน้าที่ด้วยการเรียนรู้เพิ่มเติมค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับงานที่ตนเองปฏิบัติอย่างเต็มศักยภาพและมุ่งมั่นที่จะพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 4.3) ด้านจิตตะ (การตรวจสอบ) องค์กรควรส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ด้านจิตตะเพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงานส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองอยู่เสมอและ 4.4) ด้านวิมังกสา (ปรับปรุงแก้ไข) ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรด้วยการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเหมาะสมและมีการแก้ไขปัญหการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีการพัฒนาที่ดีขึ้น

ปรีดี พรหมลาภักษ์ และคณะ (2566 : 77-78) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มคุณภาพการศึกษา กกลุ่ม-นาแวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มคุณภาพการศึกษา กกลุ่ม-นาแวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพการศึกษา กกลุ่ม-นาแวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผลการ

เรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ

2) การบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มคุณภาพการศึกษากกลุ่ม-นาแวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการบริหารตามหลักจิตตะ ด้านการบริหารตามหลักวิมังสา ด้านการบริหารตามหลักจันตะ และด้านการบริหารตามหลักวิริยะ ตามลำดับ

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า คุณภาพงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา ที่ทำให้ได้งานที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และเป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้สถานศึกษามีความเจริญก้าวหน้า สามารถจำแนกคุณภาพงานวิชาการได้ 5 ด้าน ได้แก่

- 1) งานวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน เป็นแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา
- 2) งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะกับการเปลี่ยนแปลงกับสภาพบริบทและความต้องการของผู้เรียน
- 3) งานพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นวางแผนจัดหา ประสานความร่วมมือในการผลิตสื่อเทคโนโลยี
- 4) งานนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน และ
- 5) งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการแสวงหานวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ อีกทั้งการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักแห่งความสำเร็จของการปฏิบัติงานในองค์กรและสถานศึกษา จนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กร จึงเป็นแนวทางที่สามารถขับเคลื่อนให้องค์กรหรือสถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ จากเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพครู บุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษา ให้สามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,203 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. 2566 : 18)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2566 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่สะท้อนผลของการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607-610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 291 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม รายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
จำแนกตามอำเภอที่ตั้งสถานศึกษา

อำเภอที่ตั้งสถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
	(ครู)	(ครู)
เมืองตราด	433	106
คลองใหญ่	148	36
เขาสมิง	256	63
บ่อไร่	171	41
แหลมงอบ	83	19
เกาะกูด	36	8
เกาะช้าง	76	18
รวม	1,203	291

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด และแบบสอบถามระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามทฤษฎีการวัดเจตคติของลิเคอร์ต์ (Likert Scale) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 31 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย

- 1.1 ด้านมีใจรัก จำนวน 10 ข้อ
- 1.2 ด้านพากเพียรทำ จำนวน 7 ข้อ
- 1.3 ด้านจดจำจ้อจิต จำนวน 7 ข้อ
- 1.4 ด้านวินิจวิจัย จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 26 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย

- 2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 7 ข้อ
- 2.2 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จำนวน 6 ข้อ

2.3 ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	จำนวน 4 ข้อ
2.4 ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	จำนวน 5 ข้อ
2.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	จำนวน 4 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นนิยามศัพท์ของการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 และคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา

2. เลือกเทคนิคที่ใช้ในการวัดในครั้งนี้เลือกเทคนิคการวัดเจตคติตามแนวคิดของไลเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 121) ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับจากมากที่สุด จนถึงน้อยที่สุด ดังนี้

5 หมายถึง การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 หรือคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 หรือคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 หรือคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 หรือคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 หรือคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. สร้างข้อความเกี่ยวกับระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 33 ข้อความ และข้อความเกี่ยวกับระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 31 ข้อความ ตามนิยามศัพท์ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. นำข้อความที่สร้างขึ้นทั้งหมดมาปรับปรุงภาษาให้อ่านง่าย เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน แล้วจัดเรียงข้อความตามรูปแบบของการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อ แล้วนำแบบตรวจสอบความตรงของข้อความรายข้อไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ลงความเห็นว่ามีข้อความแต่ละข้อ ตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดว่าตรงกับเนื้อหาที่ประเมินหรือไม่ โดยให้ +1 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าตรง ให้ 0 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าไม่แน่ใจ และให้ -1 คะแนน ถ้าลง

ความเห็นว่าไม่ตรง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อ ด้วยวิธีการหาค่าดัชนี IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยนำคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 คน มาหาค่าเฉลี่ยรายข้อแล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ .05 ขึ้นไป แล้วนำไปใช้สร้างแบบสอบถามระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 และแบบสอบถามระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา ได้ข้อความที่ใช้สอบถามระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 จำนวน 31 ข้อ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00 และได้ข้อความที่ใช้สอบถามระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา จำนวน 26 ข้อ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00

5. นำข้อความที่คัดเลือกไว้ตามข้อ 4 มาสร้างเป็นแบบสอบถามระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 และแบบสอบถามระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา โดยจัดเรียงข้อความหรือข้อคำถามตามลำดับของตัวแปรแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-Total Correlation) คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้ข้อความที่ใช้สอบถามระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 จำนวน 31 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.21 ถึง 0.74 และได้ข้อความที่ใช้สอบถามระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา จำนวน 26 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.22 ถึง 0.65

6. นำข้อความที่คัดเลือกไว้ตามข้อ 5 มาสร้างเป็นแบบสอบถามระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 และแบบสอบถามระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา โดยจัดเรียงข้อคำถามตามลำดับของตัวแปร แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ครั้งแรก จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้นั้น คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เท่ากับ 0.92 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา เท่ากับ 0.85 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.88

7. นำแบบสอบถามทั้งสองส่วนมาจัดเรียงให้เรียบร้อยสมบูรณ์เป็น 1 ฉบับ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย
2. ผู้วิจัยนำสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยติดต่อกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย Google Form จำนวน 291 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 และระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 121)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 หรือคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 หรือคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 หรือคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 หรือคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 หรือคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 121)

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่า 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.80 - 0.99 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.60 - 0.79 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.40 - 0.59 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.20 - 0.39 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.01 - 0.19 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก

3. วิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) ใช้ในการวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 42)
2. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ใช้ในการวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 68)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Index of Congruence : IOC) ใช้ในการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อ ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2560 : 206)
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับใช้ในการหาค่าอำนาจจำแนกข้อความรายข้อ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2560 : 212)
3. ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 และระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา ทั้งฉบับ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2560 : 210)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ใช้สำหรับทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 83)

2. การวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) ใช้สำหรับทดสอบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา และสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ (Tatsuoka. 1988 : 36-37)

การสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 102)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
Sig	แทน	ค่าสำคัญทางสถิติทดสอบ
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
X	แทน	การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4
X_1	แทน	ด้านมีใจรัก
X_2	แทน	ด้านพากเพียรทำ
X_3	แทน	ด้านจดจำจ้อจิต
X_4	แทน	ด้านวินิจวิจัย
Y	แทน	คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา
r_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพหุคูณในรูปคะแนนดิบ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของการพหุคูณในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของการพหุคูณในรูปของคะแนนมาตรฐาน
\hat{Y}	แทน	ค่าการพยากรณ์คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาในรูปคะแนนดิบ
\hat{Z}_y	แทน	ค่าการพยากรณ์คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาในรูปคะแนนมาตรฐาน
Z_x	แทน	การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในรูปคะแนนมาตรฐาน
df	แทน	ระดับความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยใช้ค่าสถิติ (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยใช้ค่าสถิติ (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) เพื่อค้นหาอำนาจพยากรณ์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ผลการวิเคราะห์ระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายด้าน ดังตาราง 4

ตาราง 4 ระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านมีใจรัก	4.13	0.29	มาก	1
2. ด้านพากเพียรทำ	4.07	0.34	มาก	4
3. ด้านจดจำจ้อจิต	4.09	0.32	มาก	3
4. ด้านวินิจวิจัย	4.10	0.30	มาก	2
รวม	4.10	0.31	มาก	

จากตาราง 4 แสดงว่า ระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) ด้านมีใจรัก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.29) 2) ด้านวินิจจย ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.30) 3) ด้านจดจำจ้อจิด ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.32) และ 4) ด้านพากเพียรทำ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.34) ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านมีใจรัก จำแนกตามรายชื่อ

ด้านมีใจรัก	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารรู้ถึงบทบาทหน้าที่ มีความ รับผิดชอบ สามารถดำเนินงานตามแผนจน บรรลุผลสำเร็จได้	4.04	0.42	มาก	10
2. ผู้บริหารมีความอดทนต่อการทำงานที่มี ความยากลำบาก	4.12	0.57	มาก	5
3. ผู้บริหารเสียสละเวลาส่วนตัว ทูมเทให้กับ การทำงาน	4.26	0.66	มาก	1
4. ผู้บริหารรักครู เห็นทุกคนในสถานศึกษา เปรียบเสมือนคนในครอบครัว ผู้บริหารให้สวัสดิการและมอบหมายภาระงาน ที่เหมาะสม	4.09	0.57	มาก	9
5. ผู้บริหารให้สวัสดิการและมอบหมายภาระ งานที่เหมาะสม	4.17	0.61	มาก	2
6. ผู้บริหารสร้างเสริมขวัญและกำลังใจในการ ทำงานให้ครู	4.12	0.66	มาก	5
7. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองอยู่ เสมอ	4.11	0.63	มาก	8

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านมีใจรัก	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
8. ผู้บริหารรักสถานศึกษา เห็นสถานศึกษาเป็นเสมือนบ้านของตนเอง	4.12	0.55	มาก	5
9. ผู้บริหารยึดมั่นในปรัชญาและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	4.16	0.61	มาก	3
10. ผู้บริหารคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.13	0.62	มาก	4
รวม	4.13	0.29	มาก	

จากตาราง 5 แสดงว่า ระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช ด้านมีใจรัก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) ผู้บริหารเสียสละเวลาส่วนตัว ท่วมเทให้กับการทำงาน ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.66) 2) ผู้บริหารให้สวัสดิการและมอบหมายภาระงานที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.61) 3) ผู้บริหารยึดมั่นในปรัชญาและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.61) 4) ผู้บริหารคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.62) 5) ผู้บริหารสร้างเสริมขวัญและกำลังใจในการทำงานให้ครู ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.66) 5) ผู้บริหารมีความอดทนต่อการทำงานที่มีความยากลำบาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.57) 5) ผู้บริหารรักสถานศึกษา เห็นสถานศึกษาเป็นเสมือนบ้านของตนเอง ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.55) 8) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.63) 9) ผู้บริหารรักครู เห็นทุกคนในสถานศึกษาเปรียบเสมือนคนในครอบครัว ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.57) และ 10) ผู้บริหารรู้ถึงบทบาทหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบ สามารถดำเนินงานตามแผนจนบรรลุผลสำเร็จได้ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.42) ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านพากเพียรทำ จำแนกตามรายชื่อ

ด้านพากเพียรทำ	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารมุ่งมั่นแก้ไขปัญหาและอุปสรรคอย่างมีสติสัมปชัญญะ	4.03	0.67	มาก	6
2. ผู้บริหารเห็นงานเป็นความท้าทายที่จะบรรลุถึงผลสำเร็จ	4.10	0.57	มาก	2
3. ผู้บริหารมีความเพียรพยายามหาความรู้ให้แก่ตนเอง เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการบริหารงาน	4.06	0.60	มาก	4
4. ผู้บริหารมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติตามสภาพความเป็นจริง	4.08	0.59	มาก	3
5. ผู้บริหารสามารถโน้มน้าวครู ให้ตระหนักถึงประโยชน์ของการทำงานเป็นทีม	4.12	0.60	มาก	1
6. ผู้บริหารสนับสนุนให้แสดงความคิดเห็นเชิงบวกเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในสื่อสังคมออนไลน์	4.05	0.59	มาก	5
7. ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างของผู้อื่น	4.03	0.57	มาก	6
รวม	4.07	0.34	มาก	

จากตาราง 6 แสดงว่า ระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านพากเพียรทำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) ผู้บริหารสามารถโน้มน้าวครู ให้ตระหนักถึงประโยชน์ของการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.60) 2) ผู้บริหารเห็นงานเป็นความท้าทายที่จะบรรลุถึงผลสำเร็จ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.57) 3) ผู้บริหารมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติตามสภาพความเป็นจริง ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.59) 4) ผู้บริหารมีความเพียรพยายามหาความรู้ให้แก่ตนเอง เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับ

การบริหารงาน ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.60) 5) ผู้บริหารสนับสนุนให้แสดงความคิดเห็นเชิงบวกเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในสื่อสังคมออนไลน์ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.59) 6) ผู้บริหารมุ่งมั่นแก้ไขปัญหาและอุปสรรคอย่างมีสติสัมปชัญญะ ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.67) และ 6) ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างของผู้อื่น ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.57) ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านจดจำอดีต จำแนกตามรายชื่อ

ด้านจดจำอดีต	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารอุทิศตัวทุ่มเทเอาใจใส่ต่องานของตนและงานของผู้ใต้บังคับบัญชา	4.09	0.60	มาก	3
2. ผู้บริหารยึดมั่นในกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกติกาในการบริหารจัดการสถานศึกษา	4.08	0.59	มาก	4
3. ผู้บริหารมีความเสียสละในการอุทิศตนเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสถานศึกษาและต่อสาธารณะชนทั่วไป	4.07	0.59	มาก	5
4. ผู้บริหารแบ่งงานอย่างชัดเจนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในทุกตำแหน่ง	4.11	0.56	มาก	2
5. ผู้บริหารเข้าใจในวัตถุประสงค์ของงานดำเนินงานต่าง ๆ สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบ	4.15	0.53	มาก	1
6. ผู้บริหารสามารถประสานความร่วมมือทั้งในองค์กรและชุมชนได้เป็นอย่างดี	4.04	0.55	มาก	7
7. ผู้บริหารสามารถประยุกต์ใช้คุณธรรมที่ส่งเสริมให้การดำเนินงานสำเร็จลุล่วง	4.07	0.57	มาก	5
รวม	4.09	0.52	มาก	

จากตาราง 7 แสดงว่า ระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านจดจำจ้อจิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) ผู้บริหารเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานต่าง ๆ สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.53) 2) ผู้บริหารแบ่งงานอย่างชัดเจนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในทุกตำแหน่ง ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.56) 3) ผู้บริหารอุทิศตัวทุ่มเท เอาใจใส่ต่องานของตนและงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.60) 4) ผู้บริหารยึดมั่นในกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกติกาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.59) 5) ผู้บริหารมีความเสียสละในการอุทิศตนเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสถานศึกษาและต่อสาธารณชนทั่วไป ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.59) 6) ผู้บริหารสามารถประยุกต์ใช้คุณธรรมที่ส่งเสริมให้การดำเนินงานสำเร็จลุล่วง ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.57) และ 7) ผู้บริหารสามารถประสานความร่วมมือทั้งในองค์กรและชุมชนได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านวินิจิจัย จำแนกตามรายข้อ

ด้านวินิจิจัย	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารมีการไต่ตรงงานในหน้าที่อย่างละเอียดรอบครอบ	4.15	0.60	มาก	2
2. ผู้บริหารมีการศึกษาหาความรู้จากข้อมูลที่นำเชื่อถือได้ เพื่อนำมาพัฒนางานและแก้ไขข้อผิดพลาดในการทำงานอยู่เสมอ	4.14	0.54	มาก	3
3. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพิจารณาปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานและการบริหารจัดการสถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	4.01	0.61	มาก	6
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	4.12	0.54	มาก	4
5. ผู้บริหารส่งเสริมให้ระดมความคิดและตัดสินใจให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน	4.01	0.52	มาก	6

ตาราง 8 (ต่อ)

ด้านวินิจฉัย	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
6. ผู้บริหารมุ่งมั่นในการตรวจสอบและการประเมินผล เรื่องการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง	4.10	0.53	มาก	5
7. ผู้บริหารมีทักษะการประเมินสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสถานศึกษา	4.16	0.57	มาก	1
รวม	4.10	0.30	มาก	

จากตาราง 8 แสดงว่า ระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านวินิจฉัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.30) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) ผู้บริหารมีทักษะการประเมินสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.57) 2) ผู้บริหารมีการไต่ตรงงานในหน้าที่อย่างละเอียดรอบครอบ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.60) 3) ผู้บริหารมีการศึกษาหาความรู้จากข้อมูลที่นำเชื่อถือได้ เพื่อนำมาพัฒนางานและแก้ไขข้อผิดพลาดในการทำงานอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.54) 4) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.54) 5) ผู้บริหารมุ่งมั่นในการตรวจสอบและการประเมินผล เรื่องการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.53) 6) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพิจารณาปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานและการบริหารจัดการสถานการณ์ต่างๆ ตามความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.61) และ 6) ผู้บริหารส่งเสริมให้ระดมความคิดและตัดสินใจให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายด้าน ดังตาราง 5

ตาราง 9 ระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน

ระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.10	0.27	มาก	1
2. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.06	0.31	มาก	3
3. ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.05	0.35	มาก	4
4. ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	4.07	0.32	มาก	2
5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.01	0.33	มาก	5
รวม	4.06	0.32	มาก	

จากตาราง 9 แสดงว่า ระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.27) 2) ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.32) 3) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.31) 4) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.35) และ 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.33) ตามลำดับ

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามรายชื่อ

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษาศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	4.05	0.44	มาก	6
2. สถานศึกษาศึกษาวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.08	0.56	มาก	5
3. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและความเปลี่ยนแปลงของสังคม	4.14	0.63	มาก	2
4. สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.17	0.57	มาก	1
5. สถานศึกษาสนับสนุนให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	4.02	0.57	มาก	7
6. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรสถานศึกษาไปกำหนดโครงสร้างรายวิชาและออกแบบหน่วยการเรียนรู้	4.10	0.55	มาก	4
7. สถานศึกษาจัดให้มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยอยู่เสมอ	4.11	0.53	มาก	3
รวม	4.10	0.27	มาก	

จากตาราง 10 แสดงว่า ระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมาก

ไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.57) 2) สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและความเปลี่ยนแปลงของสังคม ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.63) 3) สถานศึกษาจัดให้มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.53) 4) สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรสถานศึกษาไปกำหนดโครงสร้างรายวิชาและออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.55) 5) สถานศึกษาวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.56) 6) สถานศึกษาศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.44) และ 7) สถานศึกษาสนับสนุนให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.57) ตามลำดับ

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จำแนกตามรายชื่อ

ด้านการพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษาจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นสื่อในการเรียนรู้	4.07	0.57	มาก	2
2. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามบริบทและจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้	4.05	0.54	มาก	4
3. สถานศึกษามีการจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับครูอย่างเพียงพอและอำนวยความสะดวกให้สามารถใช้ได้อย่างเหมาะสม	4.05	0.56	มาก	4
4. สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการประกวดสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.01	0.58	มาก	6

ตาราง 11 (ต่อ)

ด้านการพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
5. สถานศึกษามีการเผยแพร่สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้แก่สถานศึกษาอื่น ตลอดจนชุมชน และสังคมได้ใช้ประโยชน์	4.06	0.56	มาก	4
6. สถานศึกษาส่งเสริมให้มีวิธีการดูแลรักษาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้พร้อมใช้งานอยู่ตลอดเวลา	4.11	0.53	มาก	1
รวม	4.06	0.31	มาก	

จากตาราง 11 แสดงว่า ระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) สถานศึกษาส่งเสริมให้มีวิธีการดูแลรักษาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้พร้อมใช้งานอยู่ตลอดเวลา ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.53) 2) สถานศึกษาจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นสื่อในการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.57) 3) สถานศึกษามีการเผยแพร่สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้แก่สถานศึกษาอื่น ตลอดจนชุมชน และสังคมได้ใช้ประโยชน์ ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.56) 4) สถานศึกษาจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับครูอย่างเพียงพอและอำนวยความสะดวกให้สามารถใช้ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.56) 4) สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามบริบทและจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.54) และ 6) สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการประกวดสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา จำแนกตามรายชื่อ

ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ และติดตามการจัดการเรียนการสอนอย่างสร้างสรรค์ เป็นระบบ และต่อเนื่อง	4.10	0.59	มาก	1
2. สถานศึกษาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และเปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายใน	4.03	0.54	มาก	3
3. สถานศึกษาสนับสนุนให้มีกิจกรรมการนิเทศภายในอย่างหลากหลาย เช่น การอบรม การศึกษาดูงาน การจัดนิทรรศการ การอ่านและเขียนบทความ เป็นต้น	4.07	0.56	มาก	2
4. สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์การจัดการนิเทศภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น	4.01	0.55	มาก	4
รวม	4.05	0.35	มาก	

จากตาราง 12 แสดงว่า ระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) สถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ และติดตามการจัดการเรียนการสอนอย่างสร้างสรรค์ เป็นระบบ และต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.59) 2) สถานศึกษาสนับสนุนให้มีกิจกรรมการนิเทศภายในอย่างหลากหลาย เช่น การอบรม การศึกษาดูงาน การจัดนิทรรศการ การอ่านและเขียนบทความ เป็นต้น ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.56) 3) สถานศึกษาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และเปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายใน ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.54)

และ 4) สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดการนิเทศภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน จำแนกตามรายชื่อ

ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานอย่างสม่ำเสมอ	4.09	0.53	มาก	2
2. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลในแต่ละวิชา อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ สาระการการเรียนรู้ และมาตรฐานการศึกษา	4.08	0.55	มาก	3
3. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงที่ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย	3.98	0.58	มาก	5
4. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียน	4.10	0.55	มาก	1
5. สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่นตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ	4.07	0.53	มาก	4
รวม	4.07	0.32	มาก	

จากตาราง 13 แสดงว่า ระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.55) 2) สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.53) 3) สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลในแต่ละวิชา อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ สารการเรียนรู้ และมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.55) 4) สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่นตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.53) และ 5) สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงที่ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำแนกตามรายข้อ

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทำวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.02	0.60	มาก	2
2. สถานศึกษามีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.98	0.55	มาก	4
3. สถานศึกษาประสานความร่วมมือในการศึกษาวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอก	4.04	0.51	มาก	1
4. สถานศึกษานำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.01	0.50	มาก	3
รวม	4.01	0.33	มาก	

จากตาราง 14 แสดงว่า ระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) สถานศึกษาประสานความร่วมมือในการศึกษาวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.51) 2) สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทำวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.60) 3) สถานศึกษานำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.50) และ 4) สถานศึกษามีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient) ดังตาราง 15

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช

ตัวแปร	X	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	Y
X	1.000					
X ₁	0.82**	1.000				
X ₂	0.80**	0.59**	1.000			
X ₃	0.78**	0.49**	0.49**	1.000		
X ₄	0.73**	0.42**	0.43**	0.53**	1.000	
Y	0.59**	0.46**	0.44**	0.48**	0.47**	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 15 แสดงว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวม ($r_{xy} = 0.59$) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยการเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

1.) ด้านจดจำจ้อจิต (X_3) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา (Y) ในระดับมีความสัมพันธ์ปานกลาง ($r_{x_3y} = 0.48$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.) ด้านวินิจจัย (X_4) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา (Y) ในระดับมีความสัมพันธ์ปานกลาง ($r_{x_4y} = 0.47$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.) ด้านมีใจรัก (X_1) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา (Y) ในระดับมีความสัมพันธ์ปานกลาง ($r_{x_1y} = 0.46$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.) ด้านพากเพียรทำ (X_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา (Y) ในระดับมีความสัมพันธ์ปานกลาง ($r_{x_2y} = 0.44$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) เพื่อค้นหาอำนาจพยากรณ์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) ดังตาราง 16

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

model	SS	df	MS	F	P
Regression	4.719	1	4.719	155.606	0.000**
Residual	8.764	289	0.030		
Total	13.483	290			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 16 พบว่า การพยากรณ์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรพยากรณ์ มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรเกณฑ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) ปรากฏผลดังตาราง 17

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ตัวแปร	(n = 291)		β	df	r_{xy}	a	b
	\bar{X}	S.D.					
X	4.10	0.31	0.59**	290	0.59**	1.93	0.52**
Y	4.06	0.32					
$R^2 = 0.35$			Adjusted $R^2 = 0.34$		S.E. _{est} = 0.17		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 17 แสดงว่า การพยากรณ์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถร่วมกันพยากรณ์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 35 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ ± 0.17 สามารถสร้างสมการพยากรณ์

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = 1.93^{**} + 0.52^{**}X$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}_y = 0.59^{**} Z_x$

จากสมการพยากรณ์แสดงให้เห็นว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เปลี่ยนไป 1 หน่วย ทำให้คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เปลี่ยนไป 0.52 หน่วย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะการวิจัย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีการดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผลการวิจัย
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,203 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด, 2566 : 18)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2566 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่สะท้อนผลของการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 291 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 และแบบสอบถามระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 35) ได้แบบสอบถามระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 จำนวน 31 ข้อความ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.80 - 1.00 และแบบสอบถามระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา จำนวน 26 ข้อความ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.80 - 1.00 จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 31 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย

1.1 ด้านมิไจรัก	จำนวน 10 ข้อ
1.2 ด้านพากเพียรทำ	จำนวน 7 ข้อ
1.3 ด้านจดจำจ่อจิต	จำนวน 7 ข้อ
1.4 ด้านวินิจวิจัย	จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 26 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	จำนวน 7 ข้อ
2.2 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	จำนวน 6 ข้อ
2.3 ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	จำนวน 4 ข้อ
2.4 ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	จำนวน 5 ข้อ
2.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	จำนวน 4 ข้อ

นำข้อคำถามที่ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถามระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 และแบบสอบถามระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็น

ครู แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาทำการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach.1990 : 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เท่ากับ 0.92 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา เท่ากับ 0.85

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย
2. ผู้วิจัยนำสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยติดต่อกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย Google Form จำนวน 291 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 และระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปเป็นประเด็น ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมีใจรัก และระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านพากเพียรทำ

2. ผลการศึกษาระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกในระดับความสัมพันธ์กันปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

4. ผลการศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด คือ ด้านมีใจรัก ด้านพากเพียรทำ ด้านจดจำจ้อจิด และด้านวินิจวิจัย สามารถพยากรณ์คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้ร้อยละ 59 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ ± 0.17 และสามารถสร้างสมการพยากรณ์หรือสมการถดถอย ได้ดังนี้

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ } \hat{Y} = 1.93^{**} + 0.52^{**}X$$

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ } \hat{Z}_y = 0.59^{**} Z_x$$

จากสมการพยากรณ์แสดงให้เห็นว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เปลี่ยนไป 1 หน่วย ทำให้คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เปลี่ยนไป 0.52 หน่วย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สามารถอภิปรายผลที่เกิดขึ้นได้ดังนี้

1. ระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านมีใจรัก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.29) ด้านวินิจิจัย ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.30) ด้านจดจำจ่อจิต ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.32) และด้านพากเพียรทำ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.34) ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารเห็นถึงความสำคัญของการนำหลักอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้ในด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของวิระพงษ์ เกียรติไพรัช (2562 : 59-60) กล่าวว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารองค์กร เพื่อนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมาย เกี่ยวข้องกับเทคนิคการบริหารของผู้บริหารกล่าวคือผู้บริหารจะต้องมีใจรัก คือ มีใจรักองค์กร ต้องมองว่าองค์กรเป็นเหมือนบ้านของตัวเอง จะต้องปกป้องคุ้มครองให้เกิดความปลอดภัยที่ดีที่สุด เพื่อไม่ให้เกิดอันตรายกับบ้านหลังนี้ มีใจรักบุคลากรในองค์กร มองว่าทุกคนในองค์กรเปรียบเหมือนคน ในครอบครัว ตัวเองในฐานะหัวหน้าครอบครัวจะต้องดูแลให้ทุกคนทำงานอย่างมีความสุข ผู้บริหารจะต้องมีความเพียรพยายาม คือ มีความมุ่งมั่นในการนำพาองค์กรให้เดินไปข้างหน้าตามแผนงานที่วางไว้ ผู้บริหารองค์กรจะต้องมีความอดทนอดกลั้นมากกว่าผู้อื่น ผู้บริหารจะต้องมีความพยายาม 2 อย่าง คือ 1) พยายามในการบริหารงาน เมื่อผู้บริหารมีความรู้ ทักษะและความสามารถในการบริหารงานแล้ว ก็จะต้องพยายามโน้มน้าวให้ผู้ร่วมงานตระหนักในประโยชน์ขององค์กร 2) พยายามหาความรู้ให้แก่ตัวเอง เพื่อใช้ในการบริหารงาน ผู้บริหารจะต้องมีความคิดหนักแน่น การบริหารงานต้องมีความคิดสร้างสรรค์และความหนักแน่นในการบริหารจัดการองค์กร การบริหารองค์กรอาจจะไม่ราบรื่นตลอด ผู้บริหารจึงต้องยึดมั่นในกติกาองค์กร ข้อบังคับ กฎระเบียบ มีความหนักแน่นในแผนที่วางไว้ และมีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนเกิดความมั่นใจในแนวทางขององค์กร ผู้บริหารจะต้องวิเคราะห์ได้ตรงเมื่อมีการดำเนินงานใด ๆ ในองค์กรจะต้องมีการไต่ตรองและวิเคราะห์ รวมทั้งมีการประเมินผลเสมอ ๆ เพื่อนำไปแก้ไขและปรับปรุงเพื่อให้ดียิ่งขึ้นไป สอดคล้องกับแนวคิดของพระเทพคุณาภรณ์ (โสภณ โสภณจิตโต) และพระอุดมสิทธินายก (มาลัย) (2564 : 227-230) กล่าวว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารจัดการ เพื่อการทำการงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ กล่าวคือผู้บริหารมีความพอใจ มีใจรักในสิ่งที่กำลังทำและพอใจในจุดมุ่งหมายของสิ่งที่กำลังทำอยากทำสิ่งนั้น ๆ ให้สำเร็จ อยากให้การทำงานบรรลุถึงเป้าหมาย ผู้บริหารมีความพยายามและ

ความเพียร ก้าวไปใจสู้ แกล้วกล้า บากบั่น ไม่ย่อท้อ อาจหาญ ไม่หวั่นกลัวต่ออุปสรรคและความยากลำบาก ผู้บริหารเอาใจใส่ใฝ่ มีความคิดจดจ่อ ความมีจิต ผูกพัน จดจ่อ เผ้าคิดเรื่องนั้น ๆ ใจอยู่กับงานนั้น ๆ ไม่ปล่อย ผู้บริหารสอบสวนใคร่ครวญ ใช้ปัญญาตรวจตรา พิจารณา หมั่นใคร่ครวญหาเหตุผล สอดคล้องกับผลการวิจัยของพระอุทัย จารูมโม (แก่นจำปา) และคณะ (2566 : 42) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 จากการวิจัยได้ผลดังนี้

1) การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านวิมังสา ($\bar{X}=4.03$) ด้านจิตตะ ($\bar{X}=3.96$) ด้านวิริยะ ($\bar{X}=3.90$) และด้านฉันทะ ($\bar{X}=3.83$) ตามลำดับ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของปรีดี พรหมลาภ และคณะ (2566 : 77-78) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา จากการวิจัยได้ผลดังนี้ การบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มคุณภาพการศึกษาก่อน-นา-แหม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 โดยภาพรวมรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการบริหารตามหลักจิตตะ ด้านการบริหารตามหลักวิมังสา ด้านการบริหารตามหลักฉันทะ และด้านการบริหารตามหลักวิริยะ ตามลำดับ จึงสรุปได้ว่า มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งส่งผลให้การบริหารจัดการและการปฏิบัติงานในสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพ

2. จากระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.06$, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=4.10$, S.D. = 0.27) ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X}=4.07$, S.D. = 0.32) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}=4.06$, S.D. = 0.31) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{X}=4.05$, S.D. = 0.35) และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.01$, S.D. = 0.33) ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาองค์กร เพื่อสร้างความสมดุลและความยั่งยืนให้แก่องค์กรต้องการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา เป็นงานที่ต้องทำให้ได้คุณภาพ ประสิทธิภาพ และเป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับแนวคิดของอนุช สุขสว่าง (2550 : 30) กล่าวว่า คุณภาพงานวิชาการเป็นหัวใจของสถาบันการศึกษา การที่จะดูว่าสถาบันใดมีมาตรฐานงานทางวิชาชีพ ให้ดูที่คุณภาพของการบริหารงานวิชาการว่าดีเพียงใด จึงเป็น

หน้าที่ของผู้บริหารในการเตรียมการให้ครูผู้สอนในโรงเรียนมีความพร้อมอย่างทั่วถึงในการบริหารงานวิชาการให้บรรลุวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับแนวคิดของพระอนันต์ ตโมนุโท (พิศาลไพโรจน์) (2560 : 319-320) กล่าวว่าหลักการบริหารคุณภาพวิชาการ เป็นการบริหารจัดการทางด้านวิชาการทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้มีคุณภาพ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การวางแผนด้านวิชาการ การวัดและการประเมินผล การวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการจัดการศึกษา การแนะแนว การส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาหรือองค์กรอื่น การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของจิราภรณ์ บุตรด้วง (2562 : 12) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพการบริหารงานวิชาการจากการวิจัยได้ผลดังนี้ คุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาลำกั๊ตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมมีคุณภาพในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการนิเทศติดตามผล ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร และด้านการวิจัยการเรียนรู้ มีคุณภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของหัตยา เบี้ยบังเกิด และคณะ (2562 : 917) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนจากการวิจัยได้ผลดังนี้ คุณภาพงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมบัติ เดชบำรุง และคณะ (2563 : 278-279) ได้ศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียน จากการวิจัยได้ผลดังนี้ ระดับคุณภาพงานวิชาการของครูของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเพ็ญพร ศรีสุนทร และคณะ (2564 : 267-268) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จากการวิจัยได้ผลดังนี้ คุณภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาสื่อแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการและด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ จึงสรุปได้ว่า คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่งผลให้การปฏิบัติงานมีมาตรฐานและบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนาสถานศึกษาจนบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

3. จากผลการวิจัยค้นพบว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = 0.59$) กล่าวคือ เมื่อการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ของผู้บริหารมีค่าเพิ่มขึ้น คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาก็จะมีค่าเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา อาจต้องมีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ด้าน คือ ด้านมีใจรัก ด้านพากเพียรทำ ด้านจดจำจ้อจิด และด้านวินิจฉัย เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีความรู้ความเข้าใจ และนำหลักอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับการทำงานให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีคุณภาพ จึงทำให้สถานศึกษาดำเนินไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างมีคุณภาพได้ สอดคล้องกับแนวคิดของพระพรหมมังคลาจารย์ (หลวงพ่อบุญญานันทภิกขุ) (ม.ป.ป. : 60) ได้อธิบาย หลักอิทธิบาท 4 ว่า เป็นขั้นบันไดแห่งความสำเร็จ เกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมทุกอย่าง ได้แก่ นันทะ คือ พอใจกับเรื่องที่จะทำ วิริยะ คือ เพียรพยายาม ไม่ย่อท้อในการประกอบกิจนั้น ๆ ไม่กลัวต่ออุปสรรคข้อขัดข้อง เมื่อจะทำก็ต้องตั้งใจทำให้สำเร็จ จิตตะ คือ เอาใจใส่ไม่ทอดทิ้งธุระในเรื่องนั้น ๆ จะไปไหน จะทำอะไรก็นึกอยู่ในใจเสมอว่าเรามีหน้าที่ มีกิจที่จะต้องทำ แล้วรีบมาทำหน้าที่ที่เราจะต้องทำนั้นต่อไป วิมังสา คือ การกระทำงานนั้นต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของสนอง วรอุไร (2550 : 97) ได้อธิบาย หลักอิทธิบาท 4 ว่าเป็นสูตรสำเร็จในชีวิต จิตใจนั้นเป็นรากฐานของสิ่งทั้งหลาย สิ่งทั้งหลายทั้งปวงจะสำเร็จได้ด้วยจิตใจ เพราะฉะนั้นความสำเร็จจึงขึ้นอยู่กับจิตใจเป็นสำคัญ หากเราตั้งใจ ไม่ว่าจะต้องการอะไร กำหนดจิตใจไว้ให้มั่นคงแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างจะสำเร็จได้สมใจปรารถนา การทำอิทธิบาท 4 ให้ถึงขั้น คือ ทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยใจที่มีความรัก ด้วยใจที่มีความพากเพียร ด้วยใจที่มีการจดจำและใช้ปัญญาได้สวนอย่างสม่ำเสมอแล้วความสำเร็จจะไม่หนีไปไหน สอดคล้องกับผลการวิจัยของยุทธนา บัวบาล และคณะ (2564 : 223-224) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา จากการวิจัยได้ผลการศึกษาดังนี้ 1. แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38, S.D.=.54$) ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ และการนิเทศภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของพระมหาฐิติวัตร ฐิติวุฒโน และคณะ (2564 : 206-207) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 จากการวิจัยได้ผลดังนี้ 1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดหนองคาย พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับการปฏิบัติ

สูงสุดคือ ด้านนิเทศภายในสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านการวัดผลและประเมินผล และระดับการปฏิบัติต่ำสุดคือ การบริหารงานหลักสูตร และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอาริชา ศิริอามาตย์ และคณะ (2565 : 197-198) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา จากการวิจัยได้ผลดังนี้ 1. การบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จำแนกรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน รองลงมา คือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านที่มีการปฏิบัติมากลำดับสุดท้าย คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อิงสรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

4. ผลการวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า ด้านมีใจรัก ด้านวินิจวิจัย ด้านจดจำจ่อจิต และด้านพากเพียรทำ ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สามารถร่วมกันพยากรณ์คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้ร้อยละ 59 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลตามตัวแปร ได้ดังนี้

1. ด้านมีใจรัก สามารถร่วมกันพยากรณ์คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้ ทั้งนี้จากการศึกษา พบว่า ด้านมีใจรัก เป็นความพอใจในการทำงานหรือทำภารกิจใด ๆ ก็ตาม จะต้องมีความพอใจหรือมีความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักในสิ่งที่ทำและปรารถนาที่จะทำให้ได้ผลดีเพิ่มขึ้น ไป สอดคล้องกับแนวคิดของวีระพงษ์ เกียรติไพโรษ (2562 : 59-60) ได้อธิบายถึงการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารองค์กรเพื่อนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายว่า การบริหารองค์กร ผู้บริหารจะต้องมีใจรัก คือ มีใจรักองค์กร ต้องมองว่าองค์กรเป็นเหมือนบ้านของตน มีใจรักบุคลากรในองค์กร มองว่าทุกคนในองค์กรเปรียบเหมือนคนในครอบครัว ตัวเองในฐานะหัวหน้าครอบครัวจะต้องดูแลให้ทุกคนทำงานอย่างมีความสุข ได้รับสวัสดิการที่เหมาะสมกับภาระงานที่ได้รับมอบหมาย สอดคล้องกับแนวคิดของพระพุทธคุณากรณ์ (โสภณ โสภณจิตฺโต) และพระอุดมสิทธิธนายก (มาตย์) (2564 : 227-230) ได้อธิบายถึงการประยุกต์หลักพุทธธรรมกับการบริหารจัดการ เพื่อการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ว่า ฉันทะ คือ ความพอใจ มีใจรักในสิ่งที่กำลังทำและพอใจในจุดมุ่งหมายของสิ่งที่กำลังทำ อยากทำสิ่งนั้น ๆ ให้สำเร็จ อยากให้การทำงานบรรลุถึงเป้าหมาย สอดคล้องกับการศึกษาของ

พระอภินันท์ กนตสีโล (สิงมาดา) สุนทร สายคำ และเจ้าอธิการบุญช่วย โชติวิโส (2563 : 67-69) ได้อธิบายถึงการประยุกต์ใช้หลักอภิปิชาต 4 ในการบริหารสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานว่า การใช้หลักอภิปิชาต ควรที่จะมีการเสริมสร้างกำลังใจในการปฏิบัติงาน ให้เกิดความรักความศรัทธาในงาน ในองค์กรควรมีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างตั้งใจ ตามเป้าหมายของการบริหารสถานศึกษา ภายในสถานศึกษามีความเข้าใจและมีความตั้งใจในการวางแผนและจัดทำนโยบายในการบริหารงานในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน บุคลากรควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายในการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาตนเองและผู้เรียน การทำงานด้วยใจรัก จะส่งผลทำให้เกิดจากความตั้งใจจริง นำมาซึ่งความภาคภูมิใจในหน้าที่การงานของตน สอดคล้องกับการศึกษาของพระชินกร สุจิตโต (ทองดี) สุกิจ ชัยมุสิก และชวลิต ไหลรินทร์ (2563 : 11-12) ได้อธิบายถึงการประยุกต์ใช้หลักอภิปิชาต 4 ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารว่า ด้านอภิปิชาต ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความอดทนต่อความยากลำบาก และสนับสนุนให้บุคลากรพยายามไม่ยึดติดกับบุคคลหรืองานนั้น ๆ ให้มากจนเกินไป เพราะอาจจะเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายหรือเครียดได้ง่าย แต่ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ขององค์กรโดยรวม และการทำงานให้มีความตั้งใจแน่วแน่ ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในเรื่องนั้น ๆ ให้ได้ โดยมีความมุ่งมั่นไม่ท้อถอย ย่อมมีหนทางนำเราไปสู่ความสำเร็จได้เสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของอมรรัตน์ เตชะนอก และพระมหาพิสิฐ วิสิฐฐปญโญ (2565 : 937) ได้อธิบายถึงการพัฒนาเพื่อการประยุกต์หลักอภิปิชาต 4 ในการบริหารงานวิชาการว่า อภิปิชาต เป็นความพอใจ ความเต็มใจในการบริหารงาน การบริหารงานวิชาการทั้งการบริหารหลักสูตร การบริหารการเรียนการสอน การบริหารงานวัสดุและสื่อการเรียนการสอนและการบริหารการวัดผลและประเมินผล ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการบริหาร เมื่อมีใจรักอยากที่จะบริหารก็เต็มใจที่จะบริหารเพื่อให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพในการบริหารมากยิ่งขึ้น

2. ด้านวินิจจัย สามารถร่วมกันพยากรณ์คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราด ได้ ทั้งนี้จากการศึกษา พบว่า ด้านวินิจจัย เป็นการทดลอง ไคร่ครวญ และไตร่ตรอง เป็นการใช้ปัญญาตรวจหาเหตุผล พิจารณาไคร่ครวญ และตรวจสอบข้อบกพร่องในสิ่งที่ทำ มีการวัดผล วางแผน และคิดค้นหาวิธีการปรับปรุง ตรวจสอบสิ่งที่ทำให้ละเอียดถี่ถ้วน เพื่อให้ได้งานออกมาดีที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของวีระพงศ์ เกียรติไพรัช (2562 : 59-60) ได้อธิบายถึงการประยุกต์ใช้หลักอภิปิชาต 4 กับการบริหารองค์กรเพื่อนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายว่า ผู้บริหารองค์กรจะต้องมีความอดทนอดกลั้นมากกว่า ดังนั้นผู้บริหารจะต้องมีความพยายาม 2 อย่าง คือ 1. พยายามในการบริหารงาน 2. พยายามหาความรู้ให้แก่ตัวเอง เพื่อใช้ในการบริหารงาน สอดคล้องกับแนวคิดของพระเทพคุณาภรณ์ (โสภณ โสภณจิตโต) และพระอุดม

ลัทธินายก (มาลัย) (2564 : 227-230) ได้อธิบายถึงการประยุกต์หลักพุทธธรรมกับการบริหารจัดการ เพื่อการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ว่า วิริยะ คือ ความพยายามและความเพียร ได้แก่ ก้าวไปใจสู้ แก่ล้าวกล้า บากบั่น ไม่ย่อท้อ อาจหาญ ไม่หวั่นกลัวต่ออุปสรรคและความยากลำบาก สอดคล้องกับการศึกษาของพระอภิธรรมที่ กนฺตสีโล (สิงมาดา) สุนทร สายคำ และเจ้าอธิการบุญช่วย โชติวิโส (2563 : 67-69) ได้อธิบายถึงการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานว่า การใช้หลักวิริยะ ควรที่จะมีความพยายามและพากเพียรในการปฏิบัติงาน โดยในระบบราชการควรที่จะมีความเข้าใจในระเบียบกฎเกณฑ์ของการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างดี ตามสภาพความเป็นจริง เป็นสิ่งสำคัญของนักพัฒนาที่มีการคิดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ มาพัฒนาสถานศึกษาอย่างสมเหตุผล สอดคล้องกับการศึกษาของพระชินกร สุจิตฺโต (ทองดี) สุกิจ ชัยมุสิก และชาลิต ไหลรินทร์ (2563 : 11-12) ได้อธิบายถึงการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารว่า ด้านวิริยะ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรให้ความสำคัญและตระหนักกับงานที่ได้รับมอบหมาย ทำงานด้วยความเต็มใจ ขยันหมั่นเพียร มีความอดทนในการทำงาน ไม่ละเลยในงาน แม้จะไม่ใช้เวลาทำงาน ต้องมีใจรักในการปฏิบัติงาน แล้วผลออกมาจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนำไปสู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของอมรรัตน์ เตชะนอก และพระมหาพิสิฐ วิสิษฐปญฺโญ (2565 : 937) ได้อธิบายถึงการพัฒนาเพื่อการประยุกต์หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการว่า วิริยะ เป็นความเพียร คือ มานะ อดทน กล้าหาญ ไม่เกียจคร้าน ไม่ท้อถอยในการบริหารงานวิชาการ ทั้งการบริหารการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร การบริหารการวัดและประเมินผล และการบริหารงานวัสดุและสื่อการเรียนการสอน แม้การบริหารนั้นจะลำบาก มีอุปสรรคต่าง ๆ แม้ต้องใช้เวลาาก็มีความเพียรต่อการบริหารงานอย่างสม่ำเสมอ ถ้าเป็นผู้บริหารไม่มีความพากเพียร หนีซึ่งความลำบากในการบริหาร ผลของการย่อท้อต่อการบริหารก็จะขาดความก้าวหน้าในหน้าที่การงานในที่สุด

3. ด้านจดจำอัจฉิ สามารถร่วมกันพยากรณ์คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา ได้ ทั้งนี้จากการศึกษา พบว่า ด้านจดจำอัจฉิเป็นความเอาใจใส่ มีความคิดมุ่งมั่น เป็นการตั้งจิตตั้งใจรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิดเอาใจใส่ฝักใฝ่ ไม่ปล่อยให้จิตใจเลื่อนลอย ฟุ้งซ่าน อุทิศตนให้กับสิ่งที่กำลังทำ สอดคล้องกับแนวคิดของวิระพงษ์ เกียรติไพรัช (2562 : 59-60) ได้อธิบายถึงการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารองค์กรเพื่อนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายว่า การบริหารงานต้องมีความคิดสร้างสรรค์และความหนักแน่นในการบริหารจัดการองค์กร การบริหารองค์กรอาจจะไม่ราบรื่นตลอด ผู้บริหารจึงต้องยึดมั่นในคติกาองค์กร ขอบังคับ กฎระเบียบ มีความหนักแน่นในแผนที่วางไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของพระเทพคุณาภรณ์ (โสภณ โสภณจิตฺโต) และพระอุดมสิทธินายก (มาลัย) (2564 :

227-230) ได้อธิบายถึงการประยุกต์หลักพุทธธรรมกับการบริหารจัดการ เพื่อการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ว่า จิตตะ คือ เอาใจฝึกฝั มีความคิดจดจ่อ ได้แก่ ความมีจิต ผูกพัน จดจ่อ เฝ้าคิดเรื่องนั้น ๆ ใจอยู่กับงานนั้น ๆ ไม่ปล่อย สอดคล้องกับการศึกษาของ พระอภินันท์ กนฺตสีโล (สิงมาดา) สุนทร สายคำ และเจ้าอธิการบุญช่วย โชติวิโส (2563 : 67-69) ได้อธิบายถึงการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานว่า การใช้หลักจิตตะ การที่มีจิตใจดี มองแต่ประโยชน์ส่วนรวม มีความมุ่งมั่นในการทำงาน เอาใจใส่ในงาน และในการปฏิบัติงานเป็นสิ่งที่ควรกระทำทั่วไป เพื่อความเจริญรุ่งเรืองทั้งหน้าที่การงานและสังคม โดยทั่วไป สอดคล้องกับการศึกษาของพระชินกร สุจิตฺโต (ทองดี) สุกิจ ชัยมุสิก และชวลิต ไหลรินทร์ (2563 : 11-12) ได้อธิบายถึงการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารว่า ด้านจิตตะ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความเข้าใจถึงความสำคัญกับบทบาทงาน และเวลาจะทำให้ผลการปฏิบัติงานออกมาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับแนวคิดของอมรรัตน์ เตชะนอก และพระมหาพิสิฐ วิสิฏฺฐปญฺโญ (2565 : 937) ได้อธิบายถึงการพัฒนาเพื่อการประยุกต์หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการว่า จิตตะ เป็นความเอาใจฝึกฝั ต่อการบริหารการภารงานวิชาการทั้งการบริหารหลักสูตร การบริหารการเรียนการสอน การบริหารงานวัสดุและสื่อการเรียนการสอน และการบริหารการวัดผลและประเมินผล อย่างสม่ำเสมอไม่ลดละ ไม่ทอดทิ้ง ไม่มีใจออกแฉะไปในทางอื่น ไม่มีการผัดวันประกันพรุ่ง มุ่งหน้าต่อการบริหารให้ประสบความสำเร็จเอาใจจดจ่อต่อการบริหารงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ผลของการมีจิตตะเอาใจฝึกฝั ในการบริหารก็จะทำให้ประสบความสำเร็จ ถ้าผู้บริหารไม่เอาใจใส่ในการบริหารผลของการบริหารก็จะเกิดความเสียหายโดยไม่รู้ตัว หรือรู้ก็อาจจะสายไปเสียแล้ว

4. ด้านปากเพียรทำ สามารถร่วมกันพยากรณ์คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช ได้ ทั้งนี้จากการศึกษา พบว่า ด้านปากเพียรทำ เป็นความปากเพียรในการทำงานหรือกิจที่ผู้กระทำต้องขยันทำสิ่งเหล่านั้นด้วยความพยายาม ความเข้มแข็ง ความอดทน การเอาเป็นธุระและไม่ทอดทิ้งในการทำงานหรือกิจการต่าง ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของวิระพงษ์ เกียรติไพรัช (2562 : 59-60) ได้อธิบายถึงการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารองค์กรเพื่อนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายว่า เมื่อมีการดำเนินงานใด ๆ ในองค์กรจะต้องมีการไตร่ตรองและวิเคราะห์ รวมทั้งมีการประเมินผลเสมอ ๆ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการสังเคราะห์และวิเคราะห์ แล้วนำผลการประเมินไปสู่การปรับปรุงเพื่อให้ดียิ่งขึ้นไป สอดคล้องกับแนวคิดของพระเทพคุณาภรณ์ (โสภณ โสภณจิตฺโต) และพระอุดม สิทธินายก (มาลัย) (2564 : 227-230) ได้อธิบายถึงการประยุกต์หลักพุทธธรรมกับการบริหารจัดการ เพื่อการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ว่า วิมังสา คือ ความสอบสวน

ไตร่ตรอง ได้แก่ การใช้ปัญญาตรวจตรา พิจารณา หมั่นใคร่ครวญหาเหตุผล สอดคล้องกับการศึกษาของพระอภินันท์ กนฺตสีโล (สิงมาดา) สุนทร สายคำ และเจ้าอธิการบุญช่วย โขติวิโส (2563 : 67-69) ได้อธิบายถึงการประยุกต์ใช้หลักกัทธิบาท 4 ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานว่า การใช้หลักวิมังสา การรู้จักสังเคราะห์และวิเคราะห์งานอย่างถูกต้อง ใช้หลักการของวิมังสา การใคร่ครวญ และไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ก็จะสามารทำให้ประสบความสำเร็จในการทำงานได้ สอดคล้องกับการศึกษาของพระชินกร สุจิตฺโต (ทองดี) สุกิจ ชัยมุสิก และชวลิต ไหลรินทร์ (2563 : 11-12) ได้อธิบายถึงการประยุกต์ใช้หลักกัทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารว่า ด้านวิมังสา ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของงานบริการ พัฒนาวิธีเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของอมรรัตน์ เตชะนอก และพระมหาพิสิฐ วิสิฎฐูปญโญ (2565 : 937) ได้อธิบายถึงการพัฒนาเพื่อการประยุกต์หลักกัทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการว่า วิมังสา เป็นการไตร่ตรอง ริเริ่มหาเหตุผล ค้นหาหลักการข้อมูลใด ๆ เพื่อนำมาใช้ในการบริหารงานวิชาการ ทั้งการบริหารหลักสูตร การบริหารการเรียนการสอน การบริหารงานวัสดุและสื่อการเรียนการสอน และการบริหารการวัดผลและประเมินผล แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างไม่หลีกเลี่ยงนี้ เพื่อให้การบริหารได้บรรลุลู่ไปตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ โทษของการขาดวิมังสา คือ การบริหารงานแบบผิด ๆ ถูก ๆ ขาดความไตร่ตรองหาเหตุผลที่เป็นจริง และถูกต้อง ทำให้สิ้นเปลืองทุน เปลืองแรง และเปลืองเวลาไปกับการบริหารงาน

การประยุกต์ใช้หลักกัทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = 1.93^{**} + 0.52^{**}X$ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}_y = 0.59^{**} Z_x$ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ น่าจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เห็นความสำคัญของการประยุกต์ใช้หลักกัทธิบาท 4 ที่ส่งเสริมให้บุคลากรสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะความตั้งใจแน่วแน่ในการทำงานสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อองค์กรได้ สอดคล้องกับการศึกษาของเชสเตอร์ (Chester. 1996 : 286 ; อ้างถึงในวิทยา คงสินธุ์. 2556 : 36) พฤติกรรมการบริหารวิชาการของผู้บริหารการศึกษาทั่วประเทศของสหรัฐอเมริกา จากกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารการศึกษาทั่วประเทศของสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมีสมรรถภาพสูง เนื่องมาจากการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธี อภิปรายปัญหาการปรับปรุงการสอนในที่ประชุม จัดปฐมนิเทศเพื่อช่วยเหลือครูใหม่ หาวิธีวิจารณ์งานของครู โดยไม่ให้เสียกำลังใจ จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่คณะครู

เพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน จ่ายเงินค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าที่พักให้แก่ครูที่ไปอบรมทางวิชาการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ โอโดลเนลและไวน์ (O'Donnell and white. 2005 : 56-71) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน พบว่า ครูรับรู้ว่าการพฤติกรรมของผู้บริหาร โรงเรียน ที่เน้นการพัฒนาบรรยากาศการเรียนรู้ของโรงเรียน เป็นตัวชี้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่สูงขึ้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฐิณันท์ ออบลม และคณะ (2564 : 314) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรม จากการวิจัยได้ผลดังนี้ การบริหารงานวิชาการตามหลักธรรม เป็นการบริหารงานวิชาการสู่ความสำเร็จด้วยการบูรณาการกับหลักพุทธธรรม คือ หลักอิทธิบาท 4 อันเป็นหลักธรรมที่ช่วยให้ทำงานได้อย่างประสบความสำเร็จ หรือทางแห่งความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี 4) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 5) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 6) การนิเทศการศึกษา 7) การสร้างเครือข่ายวิชาการกับองค์กรอื่น 8) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ 9) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ จึงสรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา พบว่า ด้านมีใจรัก ด้านวินิจิจัย ด้านจดจำจ้อจิด และด้านพากเพียรทำ ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา สามารถร่วมกันพยากรณ์คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา ได้ร้อยละ 59 ซึ่งให้เห็นถึงความสำคัญของการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการเพิ่มขึ้นของคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรพัฒนาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มีการนำหลักปฏิบัติที่สำคัญ 4 ด้าน มาปรับใช้ในการทำงาน ประกอบด้วย ด้านมีใจรัก ด้านพากเพียรทำ ด้านจดจำจ้อจิด และด้านวินิจิจัย ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารและการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการประสบความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ

2. จากผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร ในด้านพากเพียรทำ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารควรมีพลังแห่งการสู้งาน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา ทำงานอย่างมีสติสัมปชัญญะ มีความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติตามสภาพความเป็นจริง อาจสร้างรูปแบบในการทำงาน โดยใช้เทคโนโลยีช่วยในการทำงาน จนนำไปสู่การปฏิบัติและพัฒนา

3. จากผลการวิจัยพบว่า คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา ในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างและส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษา ให้ทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของครูและบุคลากรทางการศึกษามีการประสานความร่วมมือในการศึกษาวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอก และนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยต่อไป และเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า จึงขอเสนอแนะวิธีการวิจัยต่อไปนี้

1. ควรศึกษาการประยุกต์ใช้หลักธรรมอื่น ๆ ทางพระพุทธศาสนา ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อนำผลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป
2. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารสู่การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อที่จะได้มีรูปแบบการบริหารที่เป็นรูปธรรมและส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

- กมลทิพย์ ไบเงิน. (5 ธันวาคม 2562). “รัชกาลที่ 9 กับการศึกษาไทย,” **คมชัดลึก**.
(ออนไลน์). แหล่งที่มา : <https://www.komchadluek.net/news/402536>. 11 สิงหาคม 2565.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กิติมา ปรีดีดิลก. (2562). **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรวิพัฒน์.
- กุลธิดา มะลิวัลย์ จุฬารัตนภรณ์ ธนะแพทย์ และพระสอนคำ วาสทโท. (2564). ทักษะ
การบริหารตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดหนองบัวลำภู. **วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์**, 6 (2), (พฤษภาคม-สิงหาคม) :
435-448.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2554). **การคิดเชิงประยุกต์ Applicative Thinking**. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ : ชัคเซส มีเดีย.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : บั๊กพอยท์.
- จรูณี แก้วเอี่ยม. (2557). **เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษายุคใหม่และแนวทาง
ปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ**. สงขลา : ชานเมืองการพิมพ์.
- จามจุรี จำเมือง. (2553). **ผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- จิตติมา วรรณศรี. (2557). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. พิษณุโลก : รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- จิราภรณ์ บุตรด้วง. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพ
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1. **วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาส
ราชนครินทร์สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 3 (1), (มกราคม-มิถุนายน) : 12-23.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2560). **การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา**. พิมพ์
ครั้งที่ 2. นครปฐม : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2560). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ : ศูนย์
หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ วงศ์เย็น. (2555). **การบริหารงานวิชาการ**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- ชัยนันท์ ออบถม, สมศักดิ์ บุญปู้ และระวิง เรืองสังข์. (2564). ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*, 8 (3), (กันยายน-ธันวาคม) : 314-323.
- ชัยณัฐ นิธิ, จันท์ เหลือง, ชาญชัย ฮวดศรี และปัญญา คล้ายเดช. (2559). ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท 4 ของบุคลากรศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 3 (1), (มกราคม-มิถุนายน) : 11-23.
- ชเนตร หลงศรี และวลัยพร ศิริภิรมย์. (2558). การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 10(2), (เมษายน-มิถุนายน) : 602-616.
- ธีรพงษ์ บุญรักษา และนวพันธ์ วอกลาง. (2559). แนวทางการบริหารองค์การด้วยหลักธรรม. *วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร*, 11 (พิเศษ), (มกราคม-มิถุนายน) : 4-20.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร : ข้าวฟ่าง.
- นวลจันทร์ ตั้งประภัสสร สิรินคร สิ้นจินดาวงศ์ และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล. (2561). แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 11(1), (มกราคม-เมษายน) : 540-560.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : บริษัทสุวีริยาสาส์น จำกัด.
- _____. (2556). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญมี แทนแก้ว และคณะ. (2551). **ประวัติและผลงานนักจริยธรรมไทย.** กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- บุษราภรณ์ ร่มเลิศสุข และจักรวาล สุขไมตรี. (2563). การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กร สำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร. *วารสารราชพฤกษ์*, 18 (1), (มกราคม-เมษายน) : 58-64.
- ปรีดถรณ์ กองนาถ. (2564). การพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3. *วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา*, 12 (2), (พฤษภาคม-สิงหาคม) : 46-56.

- ปรีดี พรหมลาภรณ์ พระครูปลัดสมชัย นิสุตโก และพระมหาสุภวิษณุ ปภสุตโร. (2566). การบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มคุณภาพการศึกษาภาคคู่-นาแวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ, 3 (8), (พฤษภาคม-สิงหาคม) : 77-90.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2563). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ : ห.จ.ก.มีน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปิ่นมณี ขวัญเมือง. (2557). หลักอิทธิบาท 4 : เส้นทางสู่ความสำเร็จ. บทความปริทรรศน์. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม, 13 (3), (กันยายน-ธันวาคม) : 1-7
- ผอบทอง สุจินพรัหม. (2559). การนำหลักธรรมอิทธิบาท 4 มาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษจังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. *Academic Journal of Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus*, 5 (2), (กรกฎาคม-ธันวาคม) : 102-111.
- พระครูธรรมธรรสุชาติ ฐิตวโร. (2558). การประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 เพื่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในองค์กร. วารสารพุทธจักร, 69(2), (กุมภาพันธ์) : 12-24.
- พระครูสุชัยพัชรมงคล (วิษณุ ตปสมฺปนฺโน). (2563). การประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงาน. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์, 8 (2), (พฤษภาคม-สิงหาคม) : 173-184.
- พระชินกร สุจิตโต (ทองดี) สุกิจ ชัยมุสิก และชวลิต ไหลรินทร์. (2563). การประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารนิสิตวัง, 22 (2), (กรกฎาคม-ธันวาคม) : 1-12.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2565). พุทธธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 44. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ). (2549). การงานที่เป็นสุข. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ธรรมสภา.
- พระพรหมมิ่งคลาจารย์ (หลวงพ่อบัญญานันทภิกขุ). (ม.ป.ป.). งานคือชีวิต ชีวิตคืองาน บันดาลสุข. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ธรรมสภา.

- พระภัทรชัยคุณ อดสว (2564). การบริหารการศึกษาตามหลักพุทธธรรมของโรงเรียน
ตำราวตระเวนชายแดน. วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย, 3 (2),
(กรกฎาคม-ธันวาคม) : 83-92. **Journal of Buddhist Education and Research :
JBER**, 7 (3), (กันยายน-ธันวาคม) : 206-216.
- พระมหาวิจิตรวิมล ฐิติวฑฒโน, พระฮอนด้า วาทสทุโท และจุฬาพรธรรณภรณ์ ชนะแพทย์.
(2564). การบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดหนองคาย.
- พระมหาวิระชาติ โปธา. (2562). การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่
ของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราช
วิทยาลัย. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 14 (48), (เมษายน-มิถุนายน),
: 59-69.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒.**
เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก : 1-26.
- _____. (2545). **กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร
และการจัดการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐.** เล่ม 124 ตอนที่ 24 ก : 29-36.
- พระอนันต์ ตโมนุโท (พิศาล ไพโรจน์). (2560). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระ
ปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สู่มาตรฐานสากล. วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร
, 8 (2), (กรกฎาคม-ธันวาคม) : 319-326.
- พระอภิรักษ์ กนตสิโล (สิงมาดา) สุนทร สายคำ และเจ้าอธิการบุญช่วย โชติวิโส. (2563).
การบริหารสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอนาคน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2. **Journal
of Modern Learning Development**, 5 (4), (กรกฎาคม-สิงหาคม) : 62-70.
- พระอุทัย จารุขมโม (แก่นจำปา) สาโรช เพื่อกบัวขาว และพนิต ศรีประดิษฐ์. (2566).
แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การ
บริหารส่วนตำบลพลับพลาไชย อำเภออุทุมพร จังหัดสุพรรณบุรี. วารสารวิชาการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 13 (1), (มกราคม-เมษายน) : 42-51.
- พระเทพคุณาภรณ์ (โสภณ โสภณจิตฺโต) และพระอุดมสิทธินายก (มาลัย). (2564). การบริหารองค์กร
ยุคใหม่ : ผู้นำแนวพุทธ. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 8 (7), (กรกฎาคม)
: 217-232.

- พัชรราวลัย สังข์ศรี. (2561). พุทธวิธีกับการบริหารการศึกษา. **Veridian E-Journal, Silpakorn University**. 11 (1), (มกราคม-เมษายน) : 1260-1270.
- พิฑูร มลิวัลย์. (2540). **แบบเรียนวิชาธรรมและนักธรรมชั้นตรี**. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.
- เพ็ญพร ศรีสุนทร, พระครูพิจิตรศุภการ, พระมหาสุพจน์ สุเมโธ และจตุรงค์ สุขแก้ว. (2564). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4. **วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์**, 6 (3), (กันยายน-ธันวาคม) : 267-282.
- พงศกร อุดลพิทยาภรณ์ และนันทรัตน์ เจริญกุล. (2561). การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ตามแนวคิดเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน. **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**, 13 (2), 316-329.
- ภาณี สัจจาพันธ์. (2555). รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. **EAU Heritage Journal**, 2 (1), (มกราคม-มิถุนายน) : 89-98.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2555). **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. ชลบุรี : บริษัทสำนักพิมพ์มนตรี จำกัด.
- ยุทธนา บัวบาล, สุนทร สายคำ และพระครูปลัดบุญช่วย โชติวิโส. (2564). แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2. **Journal of Modern Learning Development**, 6 (1), (มกราคม-กุมภาพันธ์) : 223-233.
- ยุทธนา เกื้อกุล. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2554). **การบริหารวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : นำศิลป์.
- วิทยา ดวงสินธ์. (2556). **รูปแบบการบริหารอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- วิภา ทองหง่า และศิริชัย ชินะตั้งกูร. (2555). รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. **วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร**, 2 (2), (มกราคม-มิถุนายน) : 41-51.

- วีระพงษ์ เกียรติไพรัช. (2562). อิทธิบาทธรรมกับการบริหารองค์การ. วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2 (1), (มกราคม-มิถุนายน) : 56-62.
- ว. วชิรเมธี. (2553). คนสำเร็จ งานสำเร็จ. พิมพ์ครั้งที่ 20. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อมรินทร์.
- สนอง วรอุไร. (2560). ทำชีวิตให้ดีและมีสุข. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อมรินทร์.
- สาวิตรี สิทธิชัยกานต์ และลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์. (2562). รูปแบบการบริหารวิชาการตามแนวคิด สะเต็มศึกษา ของโรงเรียนในเครือข่ายศูนย์สะเต็มศึกษาภาค. วารสารวิจัยและพัฒนา หลักสูตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 9 (1), (มกราคม-มิถุนายน) : 17-32.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). คู่มือการปฏิบัติงานของ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ สถานศึกษา สังกัด สพฐ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติกร. (2557). เอกสารประกอบการศึกษาด้วย ตนเอง หลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาตาม หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูเพื่อดำรงตำแหน่งสายงานผู้บริหาร ในสถานศึกษา ปีงบประมาณ 2557. กรุงเทพฯ : รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตราด. (2566). รายงานโครงการพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ปี พ.ศ. 2566 ฉบับเต็ม สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตราด. สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดตราด.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษাত্রาด. (2566ก). แผนปฏิบัติราชการประจำปี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษাত্রาด. สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษাত্রาด.
- _____. (2566ข). รายงานการกำกับติดตามการดำเนินงานและการใช้งบประมาณประจำปี รอบ 6 เดือน (1 ตุลาคม 2565 – 31 มีนาคม 2566) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษাত্রาด. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษাত্রาด.
- สำนักปฏิรูปการศึกษา. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- สมบัติ เดชบำรุง, สมใจ เดชบำรุง, ทศพร เกตุถนอม, สมิตธิรักษ์ จันทรักษ์ และวิชาญ เจริญวิไลรัตน์. (2563). ทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารคุณภาพงาน วิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 18 (2), (กรกฎาคม-ธันวาคม) : 278-290.

- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตโต). (2559). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 34. กรุงเทพฯ : การศึกษาเพื่อสันติภาพพระธรรมปิฎก มูลนิธิ. _____ . (2561). **การเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน**. พิมพ์ครั้งที่ 36. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ.
- หัตยา เบี้ยบังเกิด สมบัติ เดชบำรุง และสมใจ เดชบำรุง. (2562). **ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร**. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 10 (1), (มกราคม-มิถุนายน) : 917-929.
- อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์. (2562). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต)**. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- อมรรัตน์ เตชะนอก และพระมหาพิสิฐ วิสิษฐปญโญ. (2565). **การบริหารงานวิชาการเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศ**. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 7 (1), (มกราคม-เมษายน) : 929-940.
- อรุณรัชต์ ศาสตร์สกุล. (2565). **การบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท 4 ในวิกฤตการณ์โควิด 19**. วารสาร มจร บาลีศึกษาพุทธโฆสปริทรรศน์, 8 (1), (มกราคม-เมษายน) : 128-141.
- อเนก สุขสว่าง. (2550). **การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการวิทยาลัยการอาชีพพนัสนิคม**. พนัสนิคม : วิทยาลัยการอาชีพพนัสนิคม.
- อาธิชา ศิริอามาตย์ สมบัติ รัตนคร และพระครูปลัดบุญช่วย โชติวิโส. (2565). **แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 6**. *Journal of Modern Learning Development*, 7(3), (เมษายน) : 197-209.
- อาอิด๊ะ เจ๊ะแฉ. (2559). **ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี**. วารสารอัล-ฮิกมะฮมหาวิทยาลัยฟาฏอนี, 6 (11), (มกราคม-มิถุนายน) : 117-132.
- Ben M. Harris. (1985). **Supervision Behavior in Education**. Englewoog Cliffs, New Jersey : Prentice Hall.
- Brophy, G. M. (2006). **A study of the process used by academic affairs administrators at participating institutions of higher education to select instructional technology tools faculty use in instruction in undergraduate classes**. *Dissertation Abstract International*, 24(2), 171-A.

- Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of Psychological Testing**. 5th ed. New York : Harper Collins.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). “Determining Sample Size for Research Activities,” **Educational and Psychological Measurement**. 30 (3) : 607-610.
- McCathy, Water M. (1991). The role of the Secondary School Princile in New jersey: **Dissertation Abstracts International**. (32)2 : 705-A ; August.
- O’Donnel, R.J. and White, G.P. (2005, December). Within the Accountability Era : Principals Instructional Leadership Behaviors and Student Achievement. **NASSP Bulletin**, 89 (645) : 56 – 71
- Smith, David. (2006). **Exploring Innovation**. Berkshire: McGraw-Hill Education.
- Tatsuoka, M. M. (1988). **Multivariate Analysis**. New York : Macmillan.

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา นิยมภา อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
2. นางชลธิชา อนันต์นำวี ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดหนองคันทรัง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
3. นางสาวชนุตพร กะไชยวงษ์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านจัดสรร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
4. นางมาลิน จิตนาวสาร ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และ
ประเมินผลการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
5. นางสาวศิตาวรรณ ดวงนภา ครูชำนาญการพิเศษ
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โรงเรียนอนุบาลตราด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ ยว ๐๖๓๑.๐๒/๐๘๑

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา นิยมภา

ด้วยนายธนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมีอาจารย์ ดร.วิษุฒิ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๑

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ที่ ยว ๐๖๓๑.๐๒/๐๔๒

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ย่านเกษมเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ด้วยนายอนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด" โดยมี อาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรวัชร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านคือ นางชลธิชา อนันต์นาวิ เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๐๘๓

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ด้วยนายธนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมีอาจารย์ ดร.วิญฉวี บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านคือ นางสาวชนุดพร กะไชยวงษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี : แหล่งภูมิปัญญา สร้างนวัตกรรม สู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

(RAMBHAJ BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : To be wisdom-based and innovative for sustainable local development.)

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๐๘๔

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ด้วยนายธนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมีอาจารย์ ดร.วิญฉวี บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านคือ นางมาลิน จิตนาวสาร เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี : แหล่งภูมิปัญญา สร้างนวัตกรรม สู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

(RAMBHAH BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : To be wisdom-based and innovative for sustainable local development.)

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๐๘๕

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลตราด

ด้วยนายธนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมีอาจารย์ ดร.วิญฉวี บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีร์รุ่งอรุณ บำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านคือนางสาวศิตาวรรณ ดวงนภา เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี : แหล่งภูมิปัญญา สร้างนวัตกรรม สู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

(RAMBHAH BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : To be wisdom-based and innovative for sustainable local development.)

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๑๓๖

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๔ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตขอเคราะห้รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา

ด้วยนายธนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมี อาจารย์ ดร.วิฑูฒิ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรรณรุ่งกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขออนุญาตจากท่านโปรดอนุญาตให้นายธนพงษ์ เขมาคม เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยและนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูในสถานศึกษาของท่านเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี : แหล่งภูมิปัญญา สร้างนวัตกรรม สู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

(RAMBHAJ BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : To be wisdom-based and innovative for sustainable local development.)

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๖๒

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

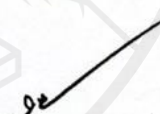
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจอนสุว

ด้วยนายธนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมี อาจารย์ ดร.วิษุฒิ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายธนพงษ์ เขมาคม เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ตั๋ว ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๖๒

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนจันทน์

ด้วยนายธนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมี อาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรรณรุ่งกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายธนพงษ์ เขมาคม เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ที่ อว ๐๖๓๓.๐๒/ว ๑๖๒

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดนันทน์

ด้วยนายธนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมี อาจารย์ ดร.วิญฉติ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรจักร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายธนพงษ์ เขมาคม เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๓-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๖๒

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

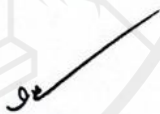
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลบ่อทองชนบทราชภัฏรำไพพรรณี

ด้วยนายธนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมี อาจารย์ ดร.วิษุฒิ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรจักร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายธนพงษ์ เขมาคม เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๖๒

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (บ้านนนทรี)

ด้วยนายธนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมี อาจารย์ ดร.วิญฉวี บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรจักร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายธนพงษ์ เขมาคม เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๖๒

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดน้ำเขียว

ด้วยนายธนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมี อาจารย์ ดร.วิญฉวี บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรจักร วรรณรุ่งกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายธนพงษ์ เขมาคม เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ที่ อว ๐๖๓๓.๐๒/ว ๓๖๒

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองเค่า

ด้วยนายธนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด" โดยมี อาจารย์ ดร.วิญฉวี บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรรณรุ่งกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายธนพงษ์ เขมาคม เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์
โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๖๒

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

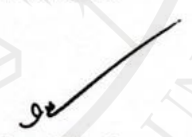
เรียน **ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดนางกระตาน (สวนราษฎร์บำรุง)**

ด้วยนายธนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมี อาจารย์ ดร.วิญฉวี บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรจักร วรรณรุ่งกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายธนพงษ์ เขมาคม เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ที่ อว ๐๖๓๓.๐๒/ว ๑๖๒

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

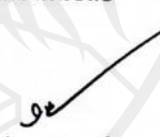
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองพร้าว

ด้วยนายธนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมี อาจารย์ ดร.วิวุฒิ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรจักร วรรณรุ่งกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายธนพงษ์ เขมาคม เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๖๒

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

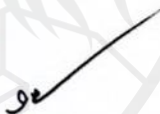
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคองประทุน

ด้วยนายธนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมี อาจารย์ ดร.วิญฉวี บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายธนพงษ์ เขมาคม เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๖๒

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๗

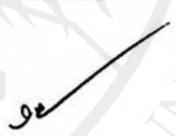
เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนจัดนังน้ำขาว

ด้วยนายธนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมี อาจารย์ ดร.วิยุตม์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายธนพงษ์ เขมาคม เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์
โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๖๒

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลตราด

ด้วยนายธนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมี อาจารย์ ดร.วิทย์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรจักร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายธนพงษ์ เขมาคม เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๖๒

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตขอทราบข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนันทน์ไม้รุต (ฉัตรประชารักษ์)

ด้วยนายธนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมี อาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรจักร วรรณรุ่งกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขออนุญาตจากท่านโปรดอนุญาตให้นายธนพงษ์ เขมาคม เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี : แหล่งภูมิปัญญา สร้างนวัตกรรม สู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

(RAMBHAJ BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : To be wisdom-based and innovative for sustainable local development.)

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๖๒

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนันทนาคเล็ก

ด้วยนายธนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมี อาจารย์ ดร.วิวุฒิ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรจักร วรรณรุ่งกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายธนพงษ์ เขมาคม เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี : แหล่งภูมิปัญญา สร้างนวัตกรรม สู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

(RAMBHAJ BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : To be wisdom-based and innovative for sustainable local development.)

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๖๒

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองมะขาม

ด้วยนายธนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมี อาจารย์ ดร.วิญฉวี บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายธนพงษ์ เขมาคม เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๖๒

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดตาหลาย

ด้วยนายธนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมี อาจารย์ ดร.วิยุตม์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายธนพงษ์ เขมาคม เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ที่ อว ๐๖๓๓.๐๒/ว ๑๖๒

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดเสนาตุ้ม

ด้วยนายธนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมี อาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรจักร วรรณรุ่งกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายธนพงษ์ เขมาคม เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรตรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๖๒

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนันทนรินทร์

ด้วยนายธนพงษ์ เขมาคม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมี อาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายธนพงษ์ เขมาคม เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ข้อมูลที่ได้จะใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาค้นคว้าวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อกรปฏิบัติหน้าที่การงานหรือด้านส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด จึงขอความกรุณาท่านตอบให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงมากที่สุด

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกตอน และทุกข้อ ตามความคิดเห็นของท่าน เพื่อความสมบูรณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นของผู้ตอบทุกข้อจึงมีความสำคัญ และถือว่าเป็นความลับเฉพาะบุคคลที่ผู้วิจัยจะนำไปใช้สำหรับการวิจัยนี้เท่านั้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นายชนพงษ์ เขมาคม

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

1. เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป
2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสถานภาพของท่านมากที่สุด

1. วิทยฐานะ

- ครูผู้ช่วย
- ครู
- ครูชำนาญการ
- ครูชำนาญการพิเศษ
- ครูเชี่ยวชาญ
- ครูเชี่ยวชาญพิเศษ

2. สถานที่ตั้งของสถานศึกษา

- อำเภอเมืองตราด
- อำเภอกลองใหญ่
- อำเภอเขาสมิง
- อำเภอบ่อไร่
- อำเภอแหลมงอบ
- อำเภอเกาะกูด
- อำเภอเกาะช้าง

3. ชื่อสถานศึกษา (.....) โปรดระบุ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตราด

คำชี้แจง

1. เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยพิจารณาภาพรวม 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านมีใจรัก 2) ด้านพากเพียรทำ 3) ด้านจดจำจ้อจิด 4) ด้านวินิจวิจัย

2. ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	การประยุกต์ใช้มากที่สุด
4	หมายถึง	การประยุกต์ใช้มาก
3	หมายถึง	การประยุกต์ใช้ปานกลาง
2	หมายถึง	การประยุกต์ใช้น้อย
1	หมายถึง	การประยุกต์ใช้น้อยที่สุด

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โปรดตอบทุกข้อ

ข้อ	รายการ	ระดับ				
		5	4	3	2	1
ด้านมีใจรัก						
1.	ผู้บริหารรู้ถึงบทบาทหน้าที่ มีความรับผิดชอบ สามารถดำเนินงานตามแผนจนบรรลุผลสำเร็จได้					
2.	ผู้บริหารมีความอดทนต่อการทำงานที่มีความยากลำบาก					
3.	ผู้บริหารเสียสละเวลาส่วนตัว ทุ่มเทให้กับการทำงาน					
4.	ผู้บริหารรักครู เห็นทุกคนในสถานศึกษาเปรียบเสมือนคนในครอบครัว					
5.	ผู้บริหารให้สวัสดิการและมอบหมายภาระงานที่เหมาะสม					
6.	ผู้บริหารสร้างเสริมขวัญและกำลังใจในการทำงานให้ครู					
7.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองอยู่เสมอ					
8.	ผู้บริหารรักสถานศึกษา เห็นสถานศึกษาเป็นเสมือนบ้านของตนเอง					

ข้อ	รายการ	ระดับ				
		5	4	3	2	1
9.	ผู้บริหารยึดมั่นในปรัชญาและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา					
10.	ผู้บริหารคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
ด้านพหุเพียรทำ						
11.	ผู้บริหารมุ่งมั่นแก้ไขปัญหาและอุปสรรคอย่างมีสติสัมปชัญญะ					
12.	ผู้บริหารเห็นงานเป็นความท้าทายที่จะบรรลุถึงผลสำเร็จ					
13.	ผู้บริหารมีความเพียรพยายามหาความรู้ให้แก่ตนเอง เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการบริหารงาน					
14.	ผู้บริหารมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ ตามสภาพความเป็นจริง					
15.	ผู้บริหารสามารถโน้มน้าวครู ให้ตระหนักถึงประโยชน์ ของการทำงานเป็นทีม					
16.	ผู้บริหารสนับสนุนให้แสดงความคิดเห็นเชิงบวก เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในสื่อสังคมออนไลน์					
17.	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างของผู้อื่น					
ด้านจดจำจ้อจิต						
18.	ผู้บริหารอุทิศตัวทุ่มเทเอาใจใส่ต่องานของตนและงานของผู้ใต้บังคับบัญชา					
19.	ผู้บริหารยึดมั่นในกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกติกากในการบริหารจัดการสถานศึกษา					
20.	ผู้บริหารมีความเสียสละในการอุทิศตนเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสถานศึกษาและต่อสาธารณชนทั่วไป					
21.	ผู้บริหารแบ่งงานอย่างชัดเจนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในทุกตำแหน่ง					
22.	ผู้บริหารเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานต่าง ๆ สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบ					

ข้อ	รายการ	ระดับ				
		5	4	3	2	1
23.	ผู้บริหารสามารถประสานความร่วมมือทั้งในองค์กรและชุมชน ได้เป็นอย่างดี					
24.	ผู้บริหารสามารถประยุกต์ใช้คุณธรรมที่ส่งเสริมให้การดำเนินงานสำเร็จลุล่วง					
ด้านวินิจจัย						
25.	ผู้บริหารมีการไต่ตรงงานในหน้าที่อย่างละเอียดรอบครอบ					
26.	ผู้บริหารมีการศึกษาหาความรู้จากข้อมูลที่นำเชื่อถือได้เพื่อนำมาพัฒนางานและแก้ไขข้อผิดพลาดในการทำงานอยู่เสมอ					
27.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพิจารณาปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานและการบริหารจัดการสถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม					
28.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ					
29.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ระดมความคิดและตัดสินใจให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน					
30.	ผู้บริหารมุ่งมั่นในการตรวจสอบและการประเมินผลเรื่องการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง					
31.	ผู้บริหารมีทักษะการประเมินสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสถานศึกษา					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

คำชี้แจง

1. เป็นแบบสอบถามระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยพิจารณาในภาพรวม 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 3) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา 4) ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท ดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โปรดตอบทุกข้อ

ข้อ	รายการ	ระดับ				
		5	4	3	2	1
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
1.	สถานศึกษาศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551					
2.	สถานศึกษาวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
3.	สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและความเปลี่ยนแปลงของสังคม					
4.	สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
5.	สถานศึกษาสนับสนุนให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา					

ข้อ	รายการ	ระดับ				
		5	4	3	2	1
6.	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรสถานศึกษาไปกำหนดโครงสร้างรายวิชาและออกแบบหน่วยการเรียนรู้					
7.	สถานศึกษาจัดให้มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยอยู่เสมอ					
ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา						
8.	สถานศึกษาจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นสื่อในการเรียนรู้					
9.	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามบริบทและจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้					
10.	สถานศึกษาจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับครูอย่างเพียงพอและอำนวยความสะดวกให้สามารถใช้ได้อย่างเหมาะสม					
11.	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการประกวดสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
12.	สถานศึกษามีการเผยแพร่สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้แก่สถานศึกษาอื่น ตลอดจนชุมชน และสังคมได้ใช้ประโยชน์					
13.	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีวิธีการดูแลรักษาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้พร้อมใช้งานอยู่ตลอดเวลา					
ด้านกรณีศึกษาภายในสถานศึกษา						
14.	สถานศึกษามีกรณีศึกษา กำกับ และติดตามการจัดการเรียนการสอนอย่างสร้างสรรค์ เป็นระบบ และต่อเนื่อง					
15.	สถานศึกษาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และเปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการกรณีศึกษาภายใน					
16.	สถานศึกษาสนับสนุนให้มีกิจกรรมกรณีศึกษาภายในอย่างหลากหลาย เช่น การอบรม การศึกษาดูงาน การจัดนิทรรศการ การอ่านและเขียนบทความ เป็นต้น					

ข้อ	รายการ	ระดับ				
		5	4	3	2	1
17.	สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดการนิเทศภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น					
ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน						
18.	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานอย่างสม่ำเสมอ					
19.	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลในแต่ละวิชา อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ สาระการการเรียนรู้ และมาตรฐานการศึกษา					
20.	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงที่ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย					
21.	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียน					
22.	สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่นตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ					
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
23.	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทำวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน					
24.	สถานศึกษามีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของครูและบุคลากรทางการศึกษา					
25.	สถานศึกษาประสานความร่วมมือในการศึกษาวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอก					
26.	สถานศึกษานำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา					

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความกรุณาในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ง
คำดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 18 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านมีใจรัก									
1.	ผู้บริหารรู้ถึงบทบาทหน้าที่ มีความรับผิดชอบ สามารถดำเนินงานตามแผนจนบรรลุผลสำเร็จได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.	ผู้บริหารมีความอดทนต่อการทำงานที่มีความยากลำบาก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.	ผู้บริหารเสียสละเวลาส่วนตัวทุ่มเทให้กับการทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.	ผู้บริหารมีความสามารถในการวางแผนได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.	ผู้บริหารรักครู เห็นทุกคนในสถานศึกษาเปรียบเสมือนคนในครอบครัว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.	ผู้บริหารให้สวัสดิการและมอบหมายภาระงานที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7.	ผู้บริหารสร้างเสริมขวัญและกำลังใจในการทำงานให้ครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9.	ผู้บริหารรักสถานศึกษาเห็นสถานศึกษาเป็นเสมือนบ้านของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
10.	ผู้บริหารยึดมั่นในปรัชญาและ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11.	ผู้บริหารคำนึงถึงผลประโยชน์ ส่วนรวมของสถานศึกษา ไม่ ทำให้งานเกิดความเสียหาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านพหุเพียรทำ									
12.	ผู้บริหารไม่ย่อท้อต่อปัญหา และอุปสรรค ทำงานอย่างมี สติสัมปชัญญะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13.	ผู้บริหารเห็นงานเป็นความทำ ทนาย เอาธุระ ไม่ทอดทิ้ง ไม่ ทอดลอย ก้าวไปข้างหน้าจนกว่า จะสำเร็จ	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
14.	ผู้บริหารมีความเพียรพยายาม หาความรู้ให้แก่ตนเอง เพื่อใช้ ประโยชน์สำหรับการ บริหารงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15.	ผู้บริหาร มุ่งมั่น ในการ ขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ ตามสภาพความเป็นจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16.	ผู้บริหารสามารถโน้มน้าวครู เพื่อให้ทุกคนตระหนักถึง ประโยชน์ของการทำงานเป็น ทีม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
17.	ผู้บริหารสนับสนุนการรณรงค์แสดงความคิดเห็นในแง่ลบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในสื่อสังคมออนไลน์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
18.	ผู้บริหารมีความอดทนอดกลั้นในการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านจรรยาบรรณ									
19.	ผู้บริหารอุทิศตัวทุ่มเทเอาใจใส่ต่องานของตนและงานของผู้ใต้บังคับบัญชา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20.	ผู้บริหารยึดมั่นในกฎระเบียบข้อบังคับ และกติกากในการบริหารจัดการสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
21.	ผู้บริหารมีความเสียสละในการอุทิศตนเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสถานศึกษาและต่อสาธารณชนทั่วไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
22.	ผู้บริหารมีการแบ่งงานอย่างชัดเจนในการปฏิบัติงานในทุกตำแหน่ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
23.	ผู้บริหารมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของงานดำเนินงานต่าง ๆ สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
24.	ผู้บริหารสามารถประสานความร่วมมือทั้งในองค์กรและชุมชน ได้เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
25.	ผู้บริหารมีความสามารถในการประยุกต์ใช้คุณธรรมที่ส่งเสริมให้การดำเนินงานสำเร็จลุล่วง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านวินิจจัย									
26.	ผู้บริหารมีการไตร่ตรองงานในหน้าที่อย่างละเอียดรอบครอบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
27.	ผู้บริหารพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สูงขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28.	ผู้บริหารมีการศึกษาหาความรู้จากข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ เพื่อนำมาพัฒนางานและแก้ไขข้อผิดพลาดในการทำงานอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
29.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพิจารณาปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานและการบริหารจัดการตามสถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
30.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
31.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ระดมความคิดและตัดสินใจให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
32.	ผู้บริหารมุ่งมั่นในการตรวจสอบและการประเมินผลเรื่องการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
33.	ผู้บริหารมีทักษะการประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 19 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน									
1.	สถานศึกษากำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวทางการ ปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและการ ประเมินผลการเรียนอย่าง ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครู พัฒนาเครื่องมือวัดและ ประเมินผลให้ได้มาตรฐาน อย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครู ดำเนินการวัดและประเมินผล ในแต่ละวิชา อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับกิจกรรมการ เรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ สาระการ เรียนรู้ และมาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครู ดำเนินการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน โดยเน้นการ ประเมินตามสภาพจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำ ผลที่ได้จากการ วัดและ ประเมินผลไปใช้ในการแก้ไข ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
6.	สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียน จากสถานศึกษาอื่น ตาม แนว ท า ง ข อ ง กระทรวงศึกษาธิการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา									
7.	สถานศึกษาศึกษาวิเคราะห์ เอกสารหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8.	สถานศึกษาวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความต้องการของ ชุมชนและท้องถิ่น เพื่อจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9.	ส ต า น คี ก ข ย า แ ต่ ง ต้ ง คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และงานวิชาการ ของ สถานศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
10.	สถานศึกษามีการส่งเสริมและ สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมี ส่วนร่วมในการจัดทำและ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11.	สถานศึกษาสนับสนุนให้มีการ ประชาสัมพันธ์หลักสูตรและ การใช้หลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
12.	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรสถานศึกษาไปกำหนดโครงสร้างรายวิชาและออกแบบหน่วยการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13.	สถานศึกษาจัดให้มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา									
14.	สถานศึกษามีกระบวนการพัฒนานวัตกรรมการบริหารที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
15.	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามบริบทและจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16.	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่หลากหลาย ดึงดูดความสนใจ กระตุ้นการเรียนรู้ และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17.	สถานศึกษาจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับครูอย่างเพียงพอและอำนวยความสะดวกให้สามารถใช้ได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 19 (ต่อ)

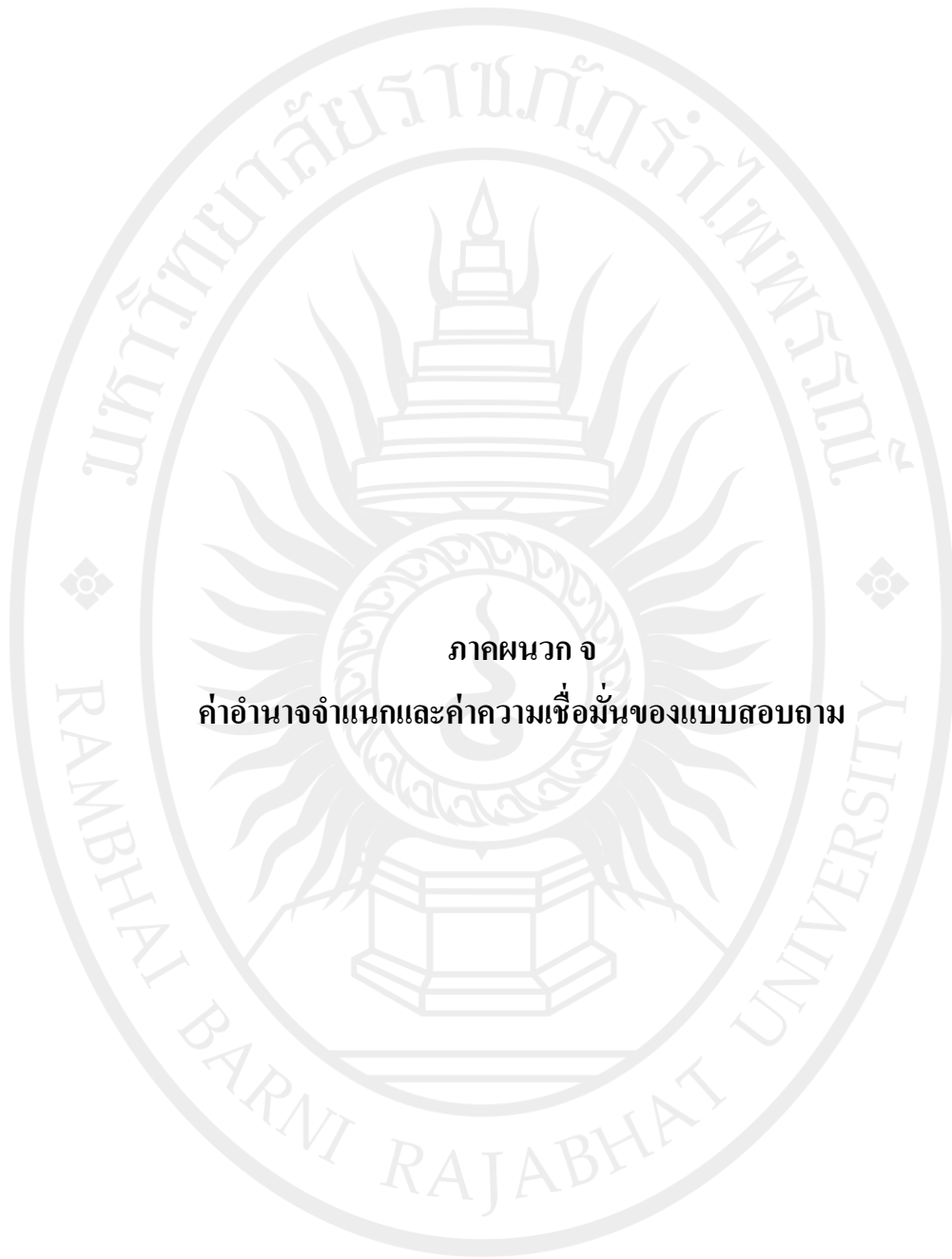
ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
18.	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการประกวดสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
19.	สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน กิจกรรมพัฒนาสื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20.	สถานศึกษามีการเผยแพร่สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้แก่ สถานศึกษาอื่น ตลอดจน ชุมชน และสังคมได้ใช้ ประโยชน์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
21.	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีวิธีการ ดูแลรักษาสื่อเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษาให้พร้อมใช้งานอยู่ ตลอดเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา									
22.	สถานศึกษากำหนดปฏิทินและ จัดทำโครงการนิเทศภายในไว้ อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
23.	สถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ และติดตามการจัดการเรียนการ สอนอย่างสร้างสรรค์ เป็น ระบบ และต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
24.	สถานศึกษาให้ความช่วยเหลือแนะนำ และเปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
25.	สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้รับการฝึกอบรมศึกษาดูงานในสาระวิชาของตน และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
26.	สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดการนิเทศภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา									
27.	สถานศึกษากำหนดแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
28.	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
29.	สถานศึกษามีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของครูและบุคลากรทางการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
30.	สถานศึกษาประสานความร่วมมือในการศึกษาวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
31.	สถานศึกษานำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ภาคผนวก จ
คำอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 20 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามระดับการประยุกต์ใช้
หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
ด้านมีใจรัก	
1	0.74
2	0.38
3	0.49
4	0.38
5	0.21
6	0.41
7	0.52
8	0.53
9	0.42
10	0.52
ด้านพากเพียรทำ	
11	0.50
12	0.45
13	0.61
14	0.51
15	0.42
16	0.45
17	0.58
ด้านจดจำจ้อจิต	
18	0.60
19	0.55
20	0.58
21	0.56
22	0.66

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
23	0.52
24	0.45
ด้านวินิจจัย	
25	0.56
26	0.52
27	0.71
28	0.42
29	0.48
30	0.60
31	0.69

จากตาราง 20 แสดงว่า แบบสอบถามระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 31 ข้อ อยู่ในช่วงระหว่าง 0.21 ถึง 0.74 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

ตาราง 21 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามระดับคุณภาพงาน
วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	
1	0.23
2	0.49
3	0.62
4	0.36
5	0.50
6	0.31
7	0.65
ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	
8	0.32
9	0.45
10	0.28
11	0.37
12	0.44
13	0.43
ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	
14	0.22
15	0.59
16	0.56
17	0.45
ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	
18	0.44
19	0.27
20	0.24
21	0.22
22	0.30

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	
23	0.41
24	0.62
25	0.52
26	0.54

จากตาราง 21 แสดงว่า ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 26 ข้อ อยู่ในช่วงระหว่าง 0.22 ถึง 0.65 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

ประวัติย่อผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นายชนพงษ์ เขมมาคม
วัน เดือน ปีเกิด	21 ตุลาคม พ.ศ. 2538
สถานที่เกิด	จังหวัดตราด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	11/3 หมู่ 4 ตำบลหนองเสม็ด อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด 23000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ข้าราชการครู ตำแหน่ง ครู ก.ศ. 1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดหนองคันทรัง จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2557	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตราษตระการคุณ จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17
พ.ศ. 2562	การศึกษาระดับบัณฑิต กศ.บ. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก
พ.ศ. 2567	ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี